

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Arkivsak: 22/14
Møtedato/tid: 11.02.2022 kl. 09:00
Møtested: Fylkets hus - Smia

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Husk å følge de til enhver tids gjeldende smittevernstiltak!

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Liv Tronstad på telefon 900 38 551, eller e-post: liv.tronstad@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 04.02.2022

Benthe Asp (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Liv Tronstad
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
01/22	Kontrollutvalgets rolle og oppgaver - kort innføring
02/22	Referatsaker 11.02.2022
03/22	Eierskapskontroll Brannvesenet Midt IKS - Rapport
04/22	Forvaltningsrevisjon Brannvesenet Midt IKS - Rapport
05/22	Forvaltningsrevisjon Kulturskoletilbudet til barn og unge - Prosjektplan
06/22	Kontrollutvalgets årsmelding 2021
07/22	Godkjenning av møteprotokoll 11.02.2022

Kontrollutvalgets rolle og oppgaver - kort innføring

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

11.02.2022

Saknr

01/22

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/43 - 30

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

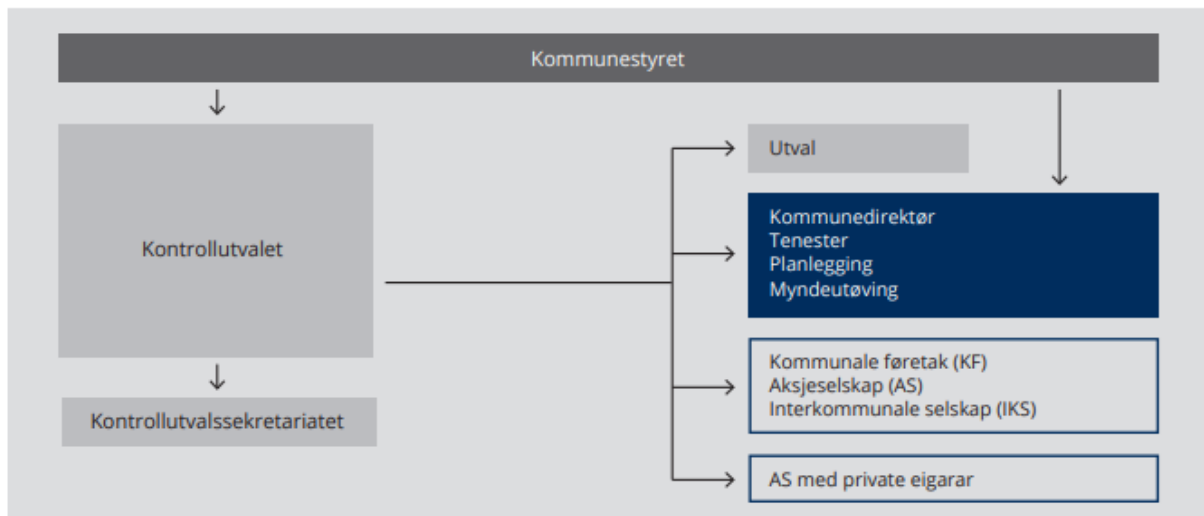
Saksopplysninger

Kommunelovens (koml.) § 22-1 fastslår at kommunestyret har (det øverste) ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet. Iht. koml. § 23-1 skal kommunestyret velge et kontrollutvalg som skal utøve kontrollen på sine vegne (se kommunestyrets sak 2/10-2019 sak 6/19).

Kommunestyret valgte ny leder av kontrollutvalget i sak 72/21 den 15.12.21. Ved starten av hver ny valgperiode tilbys kontrollutvalget en innføring i kontrollutvalgets rolle og oppgave. Med ny leder kan det derfor være hensiktsmessig med en kort repetisjon av dette.

Kontrollutvalgets rolle og oppgaver

Kontrollutvalgets plass i den kommunale styringsmodellen er som vist under:

Kilde: Kontrollutvalgsboka (3. utgave)

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kontrollutvalgsboka/id2893214/>

Kontrollutvalget er direkte underlagt kommunestyret og rapporterer direkte til kommunestyret om resultatet av sitt arbeid.

- Kontrollutvalget vurderer fortløpende hvilken informasjon og saker som er aktuelle å oversende til kommunestyret. Kontrollutvalget har praksis om at forhold som avdekkes, løses på lavest mulig nivå, og bare unntaksvis resulterer i egne rapporter til kommunestyret.
- Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret når det er viktig at dette blir holdt orientert og gitt mulighet til å drøfte eventuelle tiltak.
- Kontrollutvalgets årsmelding er en oppsummering av arbeid i løpet av året, og er

viktig informasjon om det arbeidet kontrollutvalget utøver på kommunestyrets vegne

Kontrollutvalget er ikke et klageorgan, behandler normalt ikke enkeltsaker og har primært systemvurderinger som sitt mandat og arbeidsfelt.

Kontrollutvalget kan ikke og skal ikke overprøve lovlige fattede politiske eller administrative vedtak/beslutninger.

Kontrollutvalget skal iht. kommuneloven (§ 23-3) påse at:

1. kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
2. det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
3. det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
4. det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
5. vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Kommunens regnskaper

Kommunens revisor er Revisjon Midt-Norge SA, og oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er p.t. Knut Tanem. Revisor legger årlig frem:

- Uavhengighetserklæring
- Revisjonsstrategi
- Risiko- og vesentlighetsvurdering for etterlevelseskontroll

Videre avgir revisor beretning etter revisjon av:

- Steinkjerkommuneskoger Ogndalsbruket KF
- Steinkjerbygg KF
- Steinkjer kommunekasse og det konsoliderte regnskapet
- Revisors beretning etter etterlevelsekontroll

Revisor skal også skrive nummerte brev til kontrollutvalget når det er forhold som skal påpekes jf. koml. § 24-7. Kontrollutvalget plikter å påse at disse blir fulgt opp.

Revisor har møterett i kontrollutvalget, og kan kreve å få protokollert sitt synspunkt så fremt dette gjelder revisors oppdrag.

På bakgrunn av kommunens årsregnskap, årsmelding og revisors beretning (ev. også nummererte brev) skal kontrollutvalget gi en uttalelse til kommunestyret, med kopi til formannskapet.

I Steinkjer kommune skal kontrollutvalget gi uttalelse vedrørende:

- Steinkjerkommuneskoger Ogndalsbruket KF
- Steinkjerbygg KF
- Steinkjer kommunekasse og det konsoliderte regnskapet

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kommunens revisor er også her Revisjon Midt-Norge SA, men oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor velges for hvert enkelt forvaltningsrevisjonsprosjekt eller eierskapskontroll.

I vedtatt plan for forvaltningsrevisjon 2020- 2024, er følgende prosjekter prioritert:

- 1) Vann og Avløp (levert i 2021)
- 2) Kulturtilbudet til barn og unge (bestilt i 2021, levering i 2022)
- 3) Steinkjer Næringssselskap AS
- 4) Rus- og psykiatri
- 5) Avvik og avviksmeldinger
- 6) Følgende fire prosjekter prioriteres i uprioritert rekkefølge:
 - Kvalitet i skolen
 - Tidlig innsats
 - Inn-Trøndelag Vekst AS
 - Barnevern

Kontrollutvalget er gitt fullmakt til å gjøre endringer i prioriteringsrekkefølgen

I vedtatt plan for Eierskapskontroll 2020-2024 er følgende prosjekter prioritert:

- 1) Eiermelding og eierstyring, der nye Steinkjer ses under ett.
- 2) Steinkjer Næringssselskap AS
- 3) Brannvesenet Midt IKS (levert 2022 sammen med forvaltningsrevisjon)
- 4) Dampsaga Bad AS (levert i 2021 sammen med forvaltningsrevisjon)

Kontrollutvalget er gitt fullmakt til å gjøre endringer i planen

Innsynsrett og taushetsplikt

For å løse sine oppgaver kan kontrollutvalget kreve at kommunen legger fram enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver.

I praksis er det sekretariatet som utøver innsynsretten på vegne av kontrollutvalget som ledd i sin saksforberedelse.

Kontrollutvalget kan også gjennomføre undersøkelser, høringer el. så fremt det defineres som kontrollarbeid og kontrollutvalget mener det er hensiktsmessig.

Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrollutvalgets kontrolltiltak.

Forholdet til kommunestyret, ordfører og kommunedirektør

Kontrollutvalget er pliktig til å ta de oppdrag kommunestyret gir.

Kontrollutvalget utarbeider årlig forslag til budsjett for kontroll og revisjon. Dette skal følge innstillingen til årsbudsjett til kommunestyret, og kommunedirektøren har ikke rett til å uttale seg om dette (kontrollen er i hovedsak rettet mot kommunedirektøren).

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker skal behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne. Det er fint om kontrollutvalget benytter seg av denne retten slik at kommunestyret blir engasjert i kontrollarbeid. (Kontrollutvalgets taletid i kommunestyret skal ikke gå på bekostning av representantens eller partiets taletid når det er saker oversendt fra kontrollutvalget)

Ordfører har møte og talerett i kontrollutvalget.

Kommunedirektøren møter etter innkalling. (Så fremt det ikke er påkrevd at det er kommunedirektøren selv som skal møte, kan kommunedirektøren ta med, eller be en med spesiell kompetanse på området møte)

Kontrollutvalgets saker

Kontrollutvalget vedtar årlig en årsplan med møteplan for sitt arbeid.

Sakene til kontrollutvalget kan deles inn i tre:

- Lovpålagte saker
- Planlagte saker
- Uplanlagte saker

Kontrollutvalget kan ta opp ethvert forhold i kommunen som kan defineres som kontroll.

Kontrollutvalget får sine saker fra kommunestyret, revisor, tas opp på eget initiativ eller etter henvendelser fra publikum. Saker kommer også som resultat av medieoppslag, forhold som skjer i samfunnet, lovendringer og lignende.

Kontrollutvalget kan også gjennomføre besøk ved kommunal avdeling eller i et foretak/selskap der kommunen er eier/medeier for å gjøre seg bedre kjent med kommunen/foretaket/selskapet.

Møte i kontrollutvalget

Kontrollutvalgets møter er åpne. Møtet skal lukkes når det er saker som er unntatt offentlighet, jf. koml. § 11-5.

Kontrollutvalget fatter sine vedtak i møte. I spesielle tilfeller kan leder bestemme at møtet skal gjennomføres som fjernmøte, jf. eget reglement.

Kontrollutvalgets medlemmer har møteplikt og i dette ligger det også noen rettigheter og plikter:

- Krav på fri fra jobb
- Rett til godtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste
- Gyldig forfall - skal meldes så raskt som mulig slik at vara kan innkalles
- Habilitet – inhabilitet skal meldes så raskt som mulig slik at vara kan kalles inn

Møtet er ikke ferdig før protokollen er gjennomgått.

Sekretariatet

Sekretariatet er kontrollutvalgets operative ledd og er bindeleddet mellom:

- kontrollutvalget - revisjonen
- kontrollutvalget - administrasjonen

Sekretariatet har bl.a. ansvaret for:

- Praktiske oppgaver ifm. møteavvikling
- Saksforberedelse og saksutredning
- Følge opp kontrollutvalgets vedtak
- Følge opp kommunestyrets vedtak når det gjelder rapporter fra kontrollutvalget
- Økonomi- og budsjettarbeid for kontrollutvalget
- Arkiv
- Følge opp at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning
- Bistå kontrollutvalget i bestillerrollen overfor revisjonen
- Holde seg oppdatert på hva som foregår i kommunen

Rammer for kontrollutvalgets arbeid finnes her:

- Kommuneloven, forvaltningsloven og offentleglova

- Kommuneloven 7 del, kapitel 22-26:
- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon
- Veileder til forskrift om kontrollutvalg og revisjon
- Tolkninger gitt av kommunal- og distriktsdepartementet
- Kontrollutvalgsboka
- Reglement for kontrollutvalget i Steinkjer
- Møtet er satt, utgitt av KS
- Veiledere utgitt av forum for kontroll og tilsyn (FKT)
- Veiledere utgitt av NKRF – kontroll og revisjon i kommunene (NKRF)
- Kontrollutvalgets årsplan

I tillegg kommer også lover, forskrifter, veiledere osv. tilknyttet de ulike sakene kontrollutvalget til enhver tid har til behandling.

Vurdering

Denne saken er en kort innføring i kontrollutvalgets rolle og oppgaver.

Dersom kontrollutvalget har behov, kan det i et sener møte legges opp til en nærmere gjennomgang av revisjonen sine oppgaver.

Det er lag opp til at kontrollutvalget kan ta denne saken til orientering.

Referatsaker 11.02.2022

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

11.02.2022

Saknr

02/22

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 22/7 - 1

Forslag til vedtak:

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

Særutskrift Kommunestyret - Permisjons- og fritakssøknad May Britt Lagesen

Petter Vesterdal, medlem kontrollutvalget, har meldt fra om flytting fra kommunen

Særutskrift Kommunestyret - Forvaltningsrevisjon vann og avløp

Sekretariatets timeleveranse i 2020 og 2021

Rapportering av timer til risiko- og vesentlighetsvurderinger, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2021 (L)(70415)

2022 Brev om planer for tilsyn 2022

Foretak har sin myndighet delegert fra kommunestyret

Meget langt fra mønstergyldig lovgivningsteknikk

Terskelen for å overprøve kommunestyrets vurdering er ganske høy

Uavhengigheten og tilliten til kontrollutvalget må ivaretas

Saksopplysninger

Følgende saker vil bli presentert i møte:

1. Særutskrift Kommunestyret - Permisjons- og fritakssøknad May Britt Lagesen
2. Petter Vesterdal, medlem kontrollutvalget, har meldt fra om flytting fra kommunen
3. Særutskrift Kommunestyret - Forvaltningsrevisjon vann og avløp
4. Sekretariatets timeleveranse i 2020 og 2021
5. Rapportering av timer - Revisor
6. 2022 Brev om planer for tilsyn 2022
7. Foretak har sin myndighet delegert fra kommunestyret
8. Meget langt fra mønstergyldig lovgivningsteknikk
9. Terskelen for å overprøve kommunestyrets vurdering er ganske høy
10. Uavhengigheten og tilliten til kontrollutvalget må ivaretas
11. Kontrollutvalgsboka – utgitt av regjeringen

link: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kontrollutvalgsboka/id2893214/>

SAKSFRAMLEGG

Saksgang

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Forretningsutvalget	08.12.2021	24/21
Formannskap	09.12.2021	139/21
Kommunestyre	15.12.2021	72/21

Arkivsaksnr: 2021/8395
Saksbehandler: Susanne Bratli

Permisjons- og fritakssøknad May Britt Lagesen

Vedlegg:

1 Permisjonssøknad

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

May Britt Lagesen innvilges fritak fra kommunestyret så lenge hun er fast møtende vararepresentant i Stortinget.

Hun innvilges også fritak fra sitt verv som medlem og leder av kontrollutvalget for resten av perioden.

I fritaksperioden velges Arve Morten Løberg som settemedlem i kommunestyret til 31.01.2022. Fra 01.02.2022 velges Terje Tømmerås som settemedlem.

Som nytt medlem og leder av kontrollutvalget velges:

Forretningsutvalgets behandling av sak 24/2021 i møte den 08.12.2021:

Behandling

Gunnar Thorsen (AP) fremmet følgende forslag:

Som nytt medlem og leder av kontrollutvalget velges: Benthe Asp

Som erstatning for Benthe Asp velges:

- Eli Djuvsland Rishaug i Hovedutvalg oppvekst og kultur
- Line M. Nordkvelle i folkehelsekomiteen

Tore Kristiansen (FRP) fremmet følgende forslag på vegne av FRP, R og H:

1. Det oppnevnes et nytt kontrollutvalg.
2. Tommy Fossum Skatland velges som nytt medlem og leder av kontrollutvalget

Christine Agdestein påpekte kommunelovens paragraf 23 som lyder: «Hvis ett eller flere medlemmer av utvalget skal skiftes ut, skal alle medlemmene velges på nytt", noe de øvrige medlemmene i forretningsutvalget sluttet seg til.

Christine Agdestein fremmet følgende forslag:

Snorre Gundersen (H) velges som medlem i stedet for Kai Jørgen Lorvik (AP)

Votering:

Det ble først gjennomført prøvevotering over forslaget fra Tore Kristiansen (FRP) om Tommy Fossum Skatland som leder av kontrollutvalget.

For forslaget stemte 3: Tore Kristiansen (FRP), Christine Agdestein (H) og Finn Rossing (R)

Imot forslaget stemte 7: Øystein Geving Bjørnes (UAVH), Bjørn Ludvig Bergsmo (SP), Gunnar Thorsen (AP), Gjertud Holand (SV), Morten Resve (UAVH), Andre N. Skjelstad (V) og Ingemar Moen (MDG)

Dermed ble forslaget ikke vedtatt.

Det ble deretter votert over forslaget fra Christine Agdestein (H):

For forslaget stemte 3: Tore Kristiansen (FRP), Christine Agdestein (H) og Finn Rossing (R)

Imot forslaget stemte 7: Øystein Geving Bjørnes (UAVH), Bjørn Ludvig Bergsmo (SP), Gunnar Thorsen (AP), Gjertud Holand (SV), Morten Resve (UAVH), Andre N. Skjelstad (V) og Ingemar Moen (MDG)

Dermed ble forslaget ikke vedtatt.

Det ble deretter votert over forslaget om å gjenvelge de resterende medlemmer i Kontrollutvalget.

For forslaget stemte 8: Øystein Geving Bjørnes (UAVH), Bjørn Ludvig Bergsmo (SP), Gunnar Thorsen (AP), Gjertud Holand (SV), Morten Resve (UAVH), Andre N. Skjelstad (V), Ingemar Moen (MDG) og Finn Rossing (R)

Imot forslaget stemte 3: Tore Kristiansen (FRP) og Christine Agdestein (H)

Dermed ble forslaget vedtatt.

Det ble deretter votert over forslaget fra Gunnar Thorsen (AP) om Benthe Asp (AP) som medlem av kontrollutvalget.

For forslaget stemte 8: Øystein Geving Bjørnes (UAVH), Bjørn Ludvig Bergsmo (SP), Gunnar Thorsen (AP), Gjertud Holand (SV), Morten Resve (UAVH), Andre N. Skjelstad (V), Ingemar Moen (MDG) og Finn Rossing (R)

Imot forslaget stemte 2: Tore Kristiansen (FRP) og Christine Agdestein (H)

Dermed ble forslaget vedtatt.

Det ble deretter votert over forslaget fra Gunnar Thorsen (AP) om Benthe Asp (AP) som leder av kontrollutvalget.

For forslaget stemte 8: Øystein Geving Bjørnes (UAVH), Bjørn Ludvig Bergsmo (SP), Gunnar Thorsen (AP), Gjertud Holand (SV), Morten Resve (UAVH), Andre N. Skjelstad (V), Ingemar Moen (MDG) og Finn Rossing (R)

Imot forslaget stemte 2: Tore Kristiansen (FRP) og Christine Agdestein (H)

Dermed ble forslaget vedtatt.

Det ble ikke votert over forslaget fra AP om erstatninger for Benthe Asp i Hovedutvalg oppvekst og kultur. Det ble gitt tilslutning til disse forslagene pr e-post etter møtet.

Vedtak

May Britt Lagesen innvilges fritak fra kommunestyret så lenge hun er fast møtende vararepresentant i Stortinget.

Hun innvilges også fritak fra sitt verv som medlem og leder av kontrollutvalget for resten av perioden.

I fritaksperioden velges Arve Morten Løberg som settemedlem i kommunestyret til 31.01.2022. Fra 01.02.2022 velges Terje Tømmerås som settemedlem.

Som nytt medlem og leder av kontrollutvalget velges: Benthe Asp (AP)

Som erstatning for Benthe Asp velges:

- Eli Djuvsland Rishaug i Hovedutvalg oppvekst og kultur
- Line M. Nordkvelle i folkehelsekomiteen

Formannskaps behandling av sak 139/2021 i møte den 09.12.2021:

Behandling

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

May Britt Lagesen innvilges fritak fra kommunestyret så lenge hun er fast møtende vararepresentant i Stortinget.

Hun innvilges også fritak fra sitt verv som medlem og leder av kontrollutvalget for resten av perioden.

I fritaksperioden velges Arve Morten Løberg som settemedlem i kommunestyret til 31.01.2022. Fra 01.02.2022 velges Terje Tømmerås som settemedlem.

Som nytt medlem og leder av kontrollutvalget velges: Benthe Asp (AP)

Som erstatning for Benthe Asp velges:

- Eli Djuvsland Rishaug i Hovedutvalg oppvekst og kultur
- Line M. Nordkvelle i folkehelsekomiteen

Kommunestyres behandling av sak 72/2021 i møte den 15.12.2021:

Behandling

Gunnar Thorsen (AP) fremmet følgende tilleggsforslag:

Line M. Nordkvelle går inn som vararepresentant i Hovedutvalg oppvekst og kultur i stedet for Anne-Beth Hallstrøm.

Anne-Beth Hallstrøm går inn som vararepresentant i Hovedutvalg helse og omsorg i stedet for Line M. Nordkvelle.

Tore Kristiansen (FRP) fremmet følgende alternative forslag på vegne av FRP, H og R:

1. Det oppnevnes et nytt kontrollutvalg
2. Tommy Fossum Skatland velges som nytt medlem og leder av kontrollutvalget.

Som erstatning for Tommy Fossum Skatland i Hovedutvalg oppvekst- og kultur med de påfølgende utvalg velges Terje Langli.

Det ble avklart før votering at dersom pkt.1 i forslaget fra Tore Kristiansen (FRP) ikke blir vedtatt faller grunnlaget bort for pkt.2.

Votering:

Det ble først votert over første halvdel av innstillingen.

Det ble enstemmig vedtatt.

Det ble deretter votert over pkt. 1 i forslaget fra Tore Kristiansen (FRP).

For forslaget stemte 6: Tommy Fossum Skatland (FRP), Tore Kristiansen (FRP), Christine Agdestein (H), Anniken Bjørnes (R), Finn Rossing (R), Håvard Krogstad-Wiborg (R)

Imot forslaget stemte 41: Anders Lindstrøm (AP), Anne-Beth Langfjord Hallstrøm (AP), Arve Morten Løberg (AP), Gunnar Thorsen (AP), Kjell Magnar Haugan (AP), Knut Egil Sjøli (AP), Line Anita Hammer (AP), Line Mari Nordkvelle (AP), Ragnhild Kvalø (AP), Robert Ertsås (AP), Stein Erik Aalberg (AP), Steinar Råde (AP), Terje Tømmerås (AP), Ingemar Moen (MDG), Anne Berit Lein (SP), Arnhild Vesterdal (SP), Bjørn Ludvig Bergsmo (SP), Brit Eli Holan Nordal (SP), Eirik Forås (SP), Grete Mari Sand (SP), Henry Skevik (SP), Ivar Skjerve (SP), Laila Johanne Ressem-Overrein (SP), Lars Eric Sæther (SP), Lars Myhr Sandlund (SP), Lars Petter Bartnes (SP), Lillian Hatling (SP), Lisa Salin Brøndbo (SP), Marianne Følling (SP), Marthe Solnes Persgård (SP), Petter Vesterdal (SP), Pål Wæhre (SP), Randi Holien Bartnes (SP), Roy Corrin Grøttheim (SP), Synnøve Hoseth (SP), Vidar Meldal (SP), Gjertrud Holand (SV), Mari Grøneng Bartnes (SV), Morten Resve (UAVH), Øystein Geving Bjørnes (UAVH), Odd Vidar Vandbakk (V)

Dermed er forslaget ikke vedtatt.

Det ble deretter votert over andre halvdel av innstillingen.

For innstillingen stemte 41: Anders Lindstrøm (AP), Anne-Beth Langfjord Hallstrøm (AP), Arve Morten Løberg (AP), Gunnar Thorsen (AP), Kjell Magnar Haugan (AP), Knut Egil Sjøli (AP), Line Anita Hammer (AP), Line Mari Nordkvelle (AP), Ragnhild Kvalø (AP), Robert Ertsås (AP), Stein Erik Aalberg (AP), Steinar Råde (AP), Terje Tømmerås (AP), Ingemar Moen (MDG), Anne Berit Lein (SP), Arnhild Vesterdal (SP), Bjørn Ludvig Bergsmo (SP), Brit Eli Holan Nordal (SP), Eirik Forås (SP), Grete Mari Sand (SP), Henry Skevik (SP), Ivar Skjerve (SP), Laila Johanne Ressem-Overrein (SP), Lars Eric Sæther (SP), Lars Myhr Sandlund (SP), Lars Petter Bartnes (SP), Lillian Hatling (SP), Lisa Salin Brøndbo (SP), Marianne Følling (SP), Marthe Solnes Persgård (SP), Petter Vesterdal (SP), Pål Wæhre (SP), Randi Holien Bartnes (SP), Roy Corrin Grøttheim (SP), Synnøve Hoseth (SP), Vidar Meldal (SP), Gjertrud Holand (SV), Mari Grøneng Bartnes (SV), Morten Resve (UAVH), Øystein Geving Bjørnes (UAVH), Odd Vidar Vandbakk (V)

Imot innstillingen stemte 6: Tommy Fossum Skatland (FRP), Tore Kristiansen (FRP), Christine Agdestein (H), Anniken Bjørnes (R), Finn Rossing (R), Håvard Krogstad-Wiborg (R)

Dermed er innstillingen vedtatt.

Det ble deretter votert over tilleggsp Forslaget fra Gunnar Thorsen (AP).

Dette ble enstemmig vedtatt

Vedtak

May Britt Lagesen innvilges fritak fra kommunestyret så lenge hun er fast møtende vararepresentant i Stortinget.

Hun innvilges også fritak fra sitt verv som medlem og leder av kontrollutvalget for resten av perioden.

I fritaksperioden velges Arve Morten Løberg som settemedlem i kommunestyret til 31.01.2022. Fra 01.02.2022 velges Terje Tømmerås som settemedlem.

Som nytt medlem og leder av kontrollutvalget velges: Benthe Asp (AP)

Som erstatning for Benthe Asp velges:

- Eli Djuvsland Rishaug i Hovedutvalg oppvekst og kultur
- Line M. Nordkvelle i folkehelsekomiteen

Line M. Nordkvelle går inn som vararepresentant i Hovedutvalg oppvekst og kultur i stedet for Anne-Beth Hallstrøm.

Anne-Beth Hallstrøm går inn som vararepresentant i Hovedutvalg helse og omsorg i stedet for Line M. Nordkvelle.

Saksopplysninger:

May Britt Lagesen (AP) ble etter valget fast møtende vararepresentant i Stortinget. Hun vil være det så lenge Ingvid Kjerkol er statsråd.

May Britt Lagesen søker om permisjon fra kommunestyret så lenge hun er fast møtende vararepresentant i Stortinget, og hun søker fritak fra vervet som medlem og leder av kontrollutvalget for resten av perioden.

Kommunelovens § 7-9, 2. og 3.ledd sier følgende om permisjon/fritak:

Hvis en folkevalgt ikke kan ivareta vervet sitt uten at det fører til vesentlig ulempe for han eller henne, kan kommunestyret eller fylkestinget etter søknad frita den folkevalgte for vervet midlertidig eller for resten av valgperioden. Når søknaden vurderes, skal det legges vekt på om grunnlaget for søknaden var kjent på det tidspunktet da den folkevalgte samtykket i å bli valgt. Den som ikke har nådd stemmerettsalderen, har krav på fritak hvis han eller hun søker om det.

En folkevalgt som har fått innvilget midlertidig fritak, har ikke rett til å tre inn igjen i vervet før fritaksperioden er over.

Kommunelovens 7-10, 2.ledd sier følgende om permisjon/midlertidig fritak:

Hvis en folkevalgt i andre organer enn kommunestyret og fylkestinget er innvilget fritak i minst tre måneder, kan kommunestyret eller fylkestinget selv velge et settemedlem for den perioden fritaket gjelder. Ved valg av et settemedlem skal rekkefølgen på listen for varamedlemmer følges.

Det betyr at dersom May Britt Lagesen innvilges permisjon/midlertidig fritak fra kommunestyret velges det settemedlem etter rekkefølgen for varamedlemmer for kommunestyret.

For Arbeiderpartiet er det Arve Morten Løberg som vil bli settemedlem for May Britt Lagesen.

Fra før er Terje Tømmerås settemedlem i kommunestyret for Emma Svarva Giskås (AP), som er innvilget permisjon til 1. februar 2022. I henhold til kommunelovens bestemmelser om å følge rekkefølgen på listen for varamedlemmer vil da Terje Tømmerås overta som settemedlem for May Britt Lagesen og Arve Morten Løberg vil gå tilbake som 1.vararepresentant til kommunestyret når Emma Svarva Giskås er tilbake fra sin permisjon.

Kommunelovens § 7-10, 4. og 5.ledd sier følgende om fritak for resten av perioden (uttrede av organet):

Hvis et medlem eller varamedlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyre, fylkesting, kommunestyrekomité eller fylkestingskomité trer endelig ut, skal det velges et nytt medlem eller varamedlem. Det nye medlemmet skal velges fra den samme gruppen som det uttrede medlemmet tilhørte. Hvis dette vil føre til at ett kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av medlemmene i organet, skal det, hvis det er mulig, velges et nytt medlem fra det underrepresenterte kjønn.

Hvis lederen av et folkevalgt organ trer endelig ut av organet, skal det velges en ny leder.

For kontrollutvalget gjelder i tillegg følgende bestemmelse (kommuneloven § 23-1):

Kommunestyret og fylkestinget velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Utvalget skal ha minst fem medlemmer. Minst ett medlem skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer.

Utelukket fra valg er

- a) ordfører og varaordfører
- b) medlemmer og varamedlemmer av formannskap eller fylkesutvalg
- c) medlemmer og varamedlemmer av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet. Medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret eller fylkestinget er likevel valgbare
- d) medlemmer av kommuneråd eller fylkesråd
- e) medlemmer og varamedlemmer av kommunestyrekomité eller fylkestingskomité
- f) ansatte i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen
- g) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- h) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefellesskap

Kommunestyret og fylkestinget kan når som helst velge medlemmer til utvalget på nytt. Hvis ett eller flere medlemmer av utvalget skal skiftes ut, skal alle medlemmene velges på nytt.

Ifølge KMD skal kontrollutvalget velges etter reglene i denne paragrafen, men det skal samtidig tas hensyn til øvrige bestemmelser i kommuneloven om valg til folkevalgte organer.

I reglementet for kontrollutvalget i Steinkjer står det at tre av medlemmene skal velges blant kommunestyrets faste medlemmer og at leder skal være fast medlem av utvalget.

Siden valgene til utvalg ble gjennomført som avtalevalg ved periodens start er det naturlig at det velges nytt medlem i kontrollutvalget fra AP og at resten av utvalget blir gjenvalgt. Det må deretter velges ny leder av utvalget blant utvalgets medlemmer.

Øvrige medlemmer av kontrollutvalget er:

Eirik Forås, SP (fast medlem kommunestyre)

Petter Vesterdal, SP (fast medlem kommunestyret)

Arnhild Bilstad Opdal, KRF (nestleder)

Kai Jørgen Lørvik, AP

Når det gjelder leder av kontrollutvalget sier kommunelovens § 23.1 følgende:

Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren.

Det har blitt stilt spørsmål ved hvordan uttrykket «samme gruppe» skal tolkes.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har følgende konklusjon i sin [tolkningsuttalelse av 07.10.2029:](#)

.... mener departementet at uttrykket «gruppe» i § 23-1 andre ledd begrenser seg til kun å gjelde grupperinger eller lister som er valgt inn i kommunestyret, og som ikke er et «parti». En typisk «gruppe» vil for eksempel kunne være en by- eller bygdeliste.

Saksvurderinger:

Det anbefales å innvilge May Britt Lagesen permisjon fra kommunestyret så lenge hun er fast møtende vararepresentant på Stortinget.

Det anbefales også at hun innvilges fritak fra vervet som medlem og leder av kontrollutvalget for resten av perioden.

Det må velges nytt medlem og leder av kontrollutvalget.

Fra: Susanne Bratli <Susanne.Bratli@steinkjer.kommune.no>
Sendt: 27. januar 2022 14:12
Til: Liv Tronstad
Kopi: Benthe Asp; Petter Vesterdal; Bjørn Ludvig Bergsmo
Emne: Petter Vesterdal har meldt fra om flytting

Hei

Vi har mottatt melding fra Petter Vesterdal at han har flyttet fra Steinkjer. Det betyr at han ikke lenger er medlem av kommunestyret og heller ikke av kontrollutvalget.

Det blir lagt fram sak om suppleringsvalg for kommunestyret, men vi rekker det ikke før kommunestyrets møte 6.april.

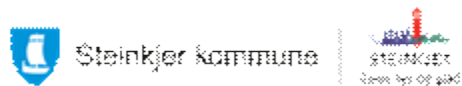
Dere får kalle inn varamedlem til møtene i kontrollutvalget fram til vi har foretatt suppleringsvalg.

Dette til orientering

Med vennlig hilsen

Susanne Bratli
fagleder politisk sekretariat
fagstab personal og organisasjon
tlf. 916 24 470

susanne.bratli@steinkjer.kommune.no <mailto:susanne.bratli@steinkjer.kommune.no>

SAKSFRAMLEGG

Saksgang

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Kommunestyre	15.12.2021	67/21

Arkivsaksnr: 2021/7660
Saksbehandler: Kari Aarnes

Forvaltningsrevisjon vann og avløp

Vedlegg:

- 1 Forvaltningsrevisjon Vann og avløp
- 2 Vedtaksbrev

Kontrollutvalgets forslag til vedtak:

1. Kommunestyret tar rapporten til orientering.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren merke seg revisor sine konklusjoner og anbefalinger.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren rapportere tilbake til kontrollutvalget i løpet av 2022 på hvordan anbefalingene i rapporten følges opp.

Kommunestyres behandling av sak 67/2021 i møte den 15.12.2021:

Behandling

Johannes Nestvold fra Revisjon Midt-Norge deltok i møtet under behandling av saken

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunestyret tar rapporten til orientering.

2. Kommunestyret ber kommunedirektøren merke seg revisor sine konklusjoner og anbefalinger.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren rapportere tilbake til kontrollutvalget i løpet av 2022 på hvordan anbefalingene i rapporten følges opp.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget behandlet i møte 29.10.2021 sak 32/21 Forvaltningsrevisjon vann og avløp.

Det ble gjort vedtak om å slutte seg til saken. Videre innstilte kontrollutvalget til kommunestyret slik det fremgår av innstillingen i denne saken.

Steinkjer kommune
kontrollutvalget
Postboks 2530
7729 STEINKJER

Vår saksbehandler: Torbjørn Berglann, tlf. 400 67 058

E-post: torbjorn.berglann@konsek.no

Deres ref.:

Vår ref.: 22/3-26

Oppgis ved alle henvendelser

Vår dato: 12.01.2022

Sekretariatets timeleveranse i 2020 og 2021

I dette notatet vil Konsek Trøndelag orientere kontrollutvalget om timeleveransen i 2020 og 2021, og om hva leveransen skal inneholde.

Konsek Trøndelag lager årlige budsjett for timeleveransen til hvert kontrollutvalg. Budsjettet er et anslag for hvor mange timer vi regner med å levere til kontrollutvalgene i et normalt driftsår. Selskapets medarbeidere fører regnskap for hva de bruker arbeidstiden til, slik at det er mulig å ha oversikt over timeleveransen til hvert av utvalgene:

Timebudsjett og leveranse i 2020 og 2021 – Steinkjer

År	Timebudsjett	Timeregnskap	Avvik i timer	Avvik i prosent
2020	373 timer	381 timer	+8 timer	+2 %
2021	373 timer	350 timer	-23 timer	-6 %

Hvorfor er det avvik mellom timebudsjett og -leveranse?

Avvik mellom de budsjetterte timene og den faktiske timeleveransen kan ha mange forklaringer. Timebudsjettet er et anslag for tidsbruken ved ordinær drift. Noen år behandler kontrollutvalget saker som krever at sekretariatet bruker ekstra ressurser, dermed blir leveransen større enn forventet. Hvis utvalget har en erfaren sekretær, så kan det forklare at vi bruker færre timer enn budsjettert, mens nyansatte som regel bruker flere timer enn budsjettert. Kontrollutvalgets aktivitetsnivå spiller også inn på ressursbruken. Høyt aktivitetsnivået krever større innsats fra sekretariatet, mens lavt aktivitetsnivå reduserer vår tidsbruk. Aktivitetsnivået kan variere fra år til år og mellom valgperiodene.

Konsekvenser ved avvik fra budsjett

I leveranseavtalen mellom kommunen og Konsek Trøndelag er det et uttalt mål at timebudsjett og -leveranse skal være tilnærmet lik over en fireårsperiode. Ifølge avtalen skal ikke Konsek Trøndelag kreve ekstra honorar hvis leveransen overstiger budsjettet ett år. Vi skal heller ikke redusere kommunens honorar ved for lav leveranse. Hvis avviket varer over et lengre tidsrom, kan det være aktuelt å gjøre justeringer, slik at det blir sammenfall mellom honorar og leveranse.

Leveranseavtalen gir fleksibilitet og forutsigbarhet

Leveranseavtalen sikrer at kontrollutvalget får levert tjenestene det har behov for, selv om behovet noen år er vesentlig høyere enn timebudsjettet. Avtalen gir også Konsek Trøndelag forutsigbare rammer. Som offentlig arbeidsgiver med kun faste ansatte, er selskapet nødt til å ha forutsigbar økonomi, selv i år der etterspørselen i én kommune er lavere eller høyere enn forventet. Selv om noen kommuner får lavere leveranse ett år, er det alltid noen som får en større leveranse. Som regel leverer selskapets medarbeidere flere timer til kontrollutvalgene enn det samlede timebudsjettet.

Hva inneholder leveransen?

Konsek Trøndelag er kontrollutvalgenes administrasjon og utfører alle arbeidsoppgaver som er nødvendig for at utvalgene skal fungere: Vi gjør alt administrativt arbeid i forbindelse med møteplanlegging og møteavvikling. Vi utreder sakene som skal behandles i kontrollutvalget, gir råd om hvordan de skal håndteres og følger opp utvalgets vedtak. Vi driver folkevalgtoppføring og koordinerer kontrollutvalgets arbeid med de statlige tilsynene.

Medarbeiderne i Konsek Trøndelag har bred kompetanse, blant annet innenfor økonomi og administrasjon, jus og samfunnsvitenskap. Vi har oversikt over lov- og regelverk som er viktig for kontrollutvalgene. Selskapet har dessuten to jurister som bistår i saker som krever juridisk kompetanse. Hver medarbeider skal være oppdatert på viktige politiske saker i kommunen, på kommunale planer og retningslinjer og følge kommunen i lokale medier. I sum mener vi at dette gir kontrollutvalgene et godt tjenestetilbud.

Vi vil heretter orientere om timeleveransen årlig.

Med hilsen
Konsek Trøndelag IKS

Torbjørn Berglann
daglig leder

Dette brevet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Konsek Trøndelag IKS
v/Liv Tronstad

Kontaktperson:
Tor Arne Stubbe

Dato og referanse:
30.1.22 TAS

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

Besøksadresse:
Brugata 2
7715 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva
Bank: 4270 18 38658
M post@revisjonmidt norge.no
T +47 907 30 300

Rapportering til kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Kontrollutvalget har ihht leveranseavtale en tilgjengelig timeressurs på 550 timer pr år til risiko- og vesentlighetsvurdering, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll i perioden 2020-2023. Timerammen inkluderer reiser, møter osv.

I 2021 har RMN blant annet utført følgende:

- Risiko- og vesentlighetsvurdering
- FR: Vann og avløp
- FR: Dampsaga AS
- FR: Brannvesenet Midt IKS
- EK: Dampsaga AS
- EK: Brannvesenet Midt IKS

Timeforbruk 2021: 847,45

Timeforbruk 2020: 240,63

Revisjon Midt-Norge har som ambisjon at kontrollutvalget skal kunne utnytte sin årlige timeressurs mest mulig fleksibelt i perioden 2020-2023. Det vil si at et eventuelt mer-/mindreforbruk av timer søkes utlignet over 4-årsperioden.

Med vennlig hilsen

Tor Arne Stubbe
Fagleder forvaltningsrevisjon

Direkte 📞 98608070 eller ✉ tor-arne.stubbe@revisjonmidtnorge.no

220130_Rapportering leveranseavtale Steinkjer

Signers:

Name	Method	Date
Stubbe, Tor Arne	BANKID_MOBILE	2022-01-31 01:03

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

«KONTAKT»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Sigrid Hynne, 74 16 80 79

Tilsynskalenderen 2022 på høring til kommunene

Statsforvalteren i Trøndelag har i samarbeid med statlige tilsynsetater, utarbeidet en samlet oversikt over planlagte statlige tilsyn med kommunene for 2022. I planleggingen har vi forsøkt å unngå at kommuner får mange tilsyn i samme tidsperiode. Vi gjør likevel oppmerksom på at planen så langt ikke er komplett, og at det vil skje oppdateringer i løpet av året.

Tilsynskalender

Vi har lagt ved en forenklet oversikt over planlagte tilsyn med kommune for 2022. For mer detaljer, kan kommunene også logge inn på: <https://tilsynskalender.statsforvalteren.no> for å få oversikt over planlagte tilsyn i egen kommune.

Dersom kommunen ikke har registrert bruker i tilsynskalenderen, kan kommunedirektør, eller den han/hun delegerer til, søke om rolle.

Kommunene kan gi tilbakemelding innen 7. januar

Tilbakemelding om tidspunkt for tilsyn kan gis via tilsynskalenderen.

Ved spørsmål om prioritering av tilsyn for 2022, f.eks. at kommunen vurderer at tilsynsbelastning samlet blir for høy, kan kommunen ta kontakt med saksbehandler hos Statsforvalteren: Sigrid Hynne, e-post: fmtlshy@statsforvalteren.no, tlf 74168079.

Hvilke tilsyn er så langt registrert i tilsynskalenderen?

Så langt inneholder tilsynskalenderen registrerte tilsyn fra Statsforvalteren, Arkivverket og Arbeidstilsynet.

Kartverket har ikke planlagt tilsyn med trønderske kommuner i 2022.

Mattilsynet har ikke registrert sine planlagte tilsyn med kommunene ennå, men melder om at de vil gjennomføre tilsyn med vannforsyningssystem. Mattilsynet vil så langt som mulig forsøke å tilpasse tidspunkt for tilsyn ut fra til vannverkseier/kommunens ønsker. Informasjon om tilsynsfokus i 2022 blir tilgjengelig på Mattilsynets nettsider.

Arbeidstilsynet har registrert tilsyn for 1. halvår med kommunene innen områdene pleie og omsorg og sosialtjenesten. Hovedtema for tilsyn vil være forebygging av muskel- og skjelettplager og forebygging av psykiske plager, herunder vold og trusler. Arbeidstilsynet vurderer også tilsyn med undervisningssektoren i 2. halvår. På grunn av pandemien kan det bli endringer.

Statsforvalteren vil legge til flere planlagte tilsyn innen helse og omsorg, men på grunn av pandemien kan det også her bli endringer.

Forvaltningsrevisjoner

Tilsynskalenderen viser også forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og under arbeid. Forvaltningsrevisjoner blir registrert og oppdatert av sekretariatene for kontrollutvalg.

Tilsynskalenderen vil oppdateres gjennom året

Planene for tilsyn blir løpende oppdatert i tilsynskalenderen, og vi gjør oppmerksom på at det vil skje endringer. I noen tilfeller er tilsynene foreløpig lagt inn med et datointervall, mens eksakt dato vil komme på plass senere, og i de fleste tilfeller skje i dialog med den enkelte kommune.

Vi gjør oppmerksom på at uanmeldte og/eller hendelsesbaserte tilsyn ikke er med i denne oversikten, og at slike tilsyn kommer i tillegg.

Etter at planer for tilsyn har vært på høring til kommunene, vil alle planlagte tilsyn med kommunene vises i tilsynskalenderen (også for brukere som ikke er innlogget).

Med hilsen

Trude Mathisen (e.f.)
seksjonsleder
Kommunal- og justisavdelingen

Sigrid Hynne
seniorrådgiver
Kommunal- og justisavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Foreløpig oversikt over planlagte tilsyn 2022 sortert per kommune

Likelydende brev sendt til:

Røros kommune	Bergmannsgt. 23	7374	RØROS
Frøya kommune	Postboks 152	7261	SISTRANDA
Indre Fosen kommune	Postboks 23	7101	RISSA
Namsos kommune	Stavarvegen 2	7856	JØA
Namsskogan kommune	R. C. Hansens vei 2	7890	NAMSSKOGAN
Osen kommune	Rådhusveien 13	7740	STEINSDALEN
Overhalla kommune	Svalivegen 2	7863	OVERHALLA
Raarvihken Tjälte/ Røyrvik kommune	Røyrvikveien 5	7898	LIMINGEN
Rennebu kommune	Myrveien 1 Berkåk	7391	RENNEBU
Snåasen Tjälte/ Snåsa kommune	Sørsivegen 6	7760	SNÅSA
Stjørdal kommune	Postboks 133 / 134	7501	STJØRDAL
Ørland kommune	Postboks 43	7159	BJUGN
Grong kommune	Postboks 162	7871	GRONG
Oppdal kommune	Inge Krokanns veg 2	7340	OPPDAL
Verdal kommune	Postboks 24	7651	VERDAL
Åfjord kommune	Øvre Årnes 7	7170	ÅFJORD
Flatanger kommune	Lauvsneshaugen 25	7770	FLATANGER
Høylandet kommune	Vargeia 1	7877	HØYLANDET
Leka kommune	Leknesveien 67	7994	LEKA
Melhus kommune	Rådhusveien 2	7224	MELHUS
Midtre Gauldal kommune	Rørosveien 11	7290	STØREN
Rindal kommune	Rindalsvegen 17	6657	RINDAL
Lierne kommune	Heggvollveien 6	7882	NORDLI
Meråker kommune	Rådhusgata 7	7530	MERÅKER
Nærøysund kommune	Postboks 133, Sentrum	7901	RØRVIK
Skaun kommune	Postboks 74	7358	BØRSA
Trondheim kommune	Postboks 2300 Torgarden	7004	TRONDHEIM
Inderøy kommune	Vennalivegen 7	7670	INDERØY
Steinkjer kommune	Postboks 2530	7729	STEINKJER
Holtålen kommune	Bakkavegen 1	7380	ÅLEN
Orkland kommune	Postboks 83	7301	ORKANGER
Tydal kommune	Tydalsvegen 125	7590	TYDAL
Frosta kommune	Fånesvegen 1	7633	FROSTA
Levanger kommune	Postboks 130	7601	LEVANGER
Malvik kommune	Postboks 140	7551	HOMMELVIK
Selbu kommune	Gjelbakken 15	7580	SELBU
Heim kommune	Trondheimsveien 1	7200	KYRKSÆTERØRA
Hitra kommune	Rådhusveien 1	7240	HITRA

Vedlegg. Oversikt over planlagte tilsyn med kommunene i Trøndelag 2022

Oversikten er hentet fra tilsynskalenderen 21.12.21. Vi tar forbehold om at det vil skje endringer, og at tilsynskalenderen løpende blir oppdatert gjennom året. I oversikten under er det kun anslått tidligste mulige oppstart av tilsynet. For mer detaljer om tilsynet og dato, og for å gi tilbakemeldinger på enkeltdatoer, kan kommunen logge seg inn på <https://tilsynskalender.statsforvalteren.no/>. Etter 7. januar vises alle tilsyn på tilsynskalenderen uten innlogging.

Kommune	Fagområde	Uke - oppstart	Utfører tilsynet
Flatanger	Kommunal beredskapsplikt og helseberedskap	24	Statsforvalteren i Trøndelag
Frosta	Opplæring	35	Statsforvalteren i Trøndelag
Frosta	Kommunal beredskapsplikt og helseberedskap	40	Statsforvalteren i Trøndelag
Frosta	Stedlig tilsyn med arkivholdet	14	Arkivverket
Frøya	Opplæring	40	Statsforvalteren i Trøndelag
Frøya	Opplæring	9	Statsforvalteren i Trøndelag
Frøya	Barnevern	5	Statsforvalteren i Trøndelag
Grong	Sosiale tjenester	36	Statsforvalteren i Trøndelag
Grong	Helse og sosial	18	Arbeidstilsynet
Heim	Opplæring	9	Statsforvalteren i Trøndelag
Heim	Landbruksforvaltning	9	Statsforvalteren i Trøndelag
Heim	Klima og miljø	35	Statsforvalteren i Trøndelag
Heim	Helse og sosial	18	Arbeidstilsynet
Hitra	Opplæring	18	Statsforvalteren i Trøndelag
Hitra	Opplæring	35	Statsforvalteren i Trøndelag
Hitra	Barnevern	5	Statsforvalteren i Trøndelag
Holtålen	Helse og omsorg	5	Statsforvalteren i Trøndelag
Holtålen	Opplæring	35	Statsforvalteren i Trøndelag
Høylandet	Kommunal beredskapsplikt og helseberedskap	13	Statsforvalteren i Trøndelag
Høylandet	Stedlig tilsyn med arkivholdet	19	Arkivverket
Inderøy	Opplæring	35	Statsforvalteren i Trøndelag
Inderøy	Kommunal beredskapsplikt og helseberedskap	19	Statsforvalteren i Trøndelag
Inderøy	Helse og sosial	18	Arbeidstilsynet
Indre Fosen	Sosiale tjenester	18	Statsforvalteren i Trøndelag
Indre Fosen	Helse og sosial	9	Arbeidstilsynet
Leka	Kommunal beredskapsplikt og helseberedskap	13	Statsforvalteren i Trøndelag
Leka	Stedlig tilsyn med arkivholdet	20	Arkivverket
Levanger	Opplæring	1	Statsforvalteren i Trøndelag
Levanger	Barnevern	35	Statsforvalteren i Trøndelag
Levanger	Kommunal beredskapsplikt og helseberedskap	47	Statsforvalteren i Trøndelag
Levanger	Helse og sosial	5	Arbeidstilsynet
Levanger	Helse og sosial	5	Arbeidstilsynet
Lierne	Landbruksforvaltning	35	Statsforvalteren i Trøndelag
Lierne	Helse og sosial	18	Arbeidstilsynet
Malvik	Helse og sosial	9	Arbeidstilsynet
Malvik	Helse og sosial	13	Arbeidstilsynet
Malvik	Helse og sosial	1	Arbeidstilsynet

Kommune	Fagområde	Uke - oppstart	Utfører tilsynet
Melhus	Barnehage	40	Statsforvalteren i Trøndelag
Melhus	Opplæring	1	Statsforvalteren i Trøndelag
Melhus	Helse og sosial	9	Arbeidstilsynet
Melhus	Helse og sosial	1	Arbeidstilsynet
Meråker	Landbruksforvaltning	33	Statsforvalteren i Trøndelag
Meråker	Helse og sosial	18	Arbeidstilsynet
Midtre Gauldal	Sosiale tjenester	47	Statsforvalteren i Trøndelag
Midtre Gauldal	Helse og sosial	13	Arbeidstilsynet
Namsos	Landbruksforvaltning	6	Statsforvalteren i Trøndelag
Namsos	Sosiale tjenester	24	Statsforvalteren i Trøndelag
Namsos	Barnehage	39	Statsforvalteren i Trøndelag
Namsos	Helse og sosial	9	Arbeidstilsynet
Namsos	Helse og sosial	9	Arbeidstilsynet
Namsskogan	Landbruksforvaltning	35	Statsforvalteren i Trøndelag
Namsskogan	Kommunal beredskapsplikt og helseberedskap	35	Statsforvalteren i Trøndelag
Nærøysund	Opplæring	13	Statsforvalteren i Trøndelag
Nærøysund	Landbruksforvaltning	7	Statsforvalteren i Trøndelag
Nærøysund	Klima og miljø	35	Statsforvalteren i Trøndelag
Nærøysund	Barnevern	5	Statsforvalteren i Trøndelag
Nærøysund	Barnehage	31	Statsforvalteren i Trøndelag
Nærøysund	Helse og omsorg	9	Statsforvalteren i Trøndelag
Nærøysund	Helse og sosial	9	Arbeidstilsynet
Oppdal	Opplæring	40	Statsforvalteren i Trøndelag
Oppdal	Opplæring	9	Statsforvalteren i Trøndelag
Oppdal	Barnehage	52	Statsforvalteren i Trøndelag
Oppdal	Helse og sosial	9	Arbeidstilsynet
Orkland	Opplæring	35	Statsforvalteren i Trøndelag
Orkland	Opplæring	9	Statsforvalteren i Trøndelag
Orkland	Barnehage	1	Statsforvalteren i Trøndelag
Orkland	Helse og sosial	9	Arbeidstilsynet
Orkland	Helse og sosial	9	Arbeidstilsynet
Rennebu	Helse og sosial	9	Arbeidstilsynet
Rindal	Opplæring	35	Statsforvalteren i Trøndelag
Røros	Opplæring	35	Statsforvalteren i Trøndelag
Røros	Klima og miljø	2	Statsforvalteren i Trøndelag
Røyrvik	Kommunal beredskapsplikt og helseberedskap	35	Statsforvalteren i Trøndelag
Røyrvik	Landbruksforvaltning	35	Statsforvalteren i Trøndelag
Selbu	Helse og omsorg	9	Statsforvalteren i Trøndelag
Skaun	Opplæring	9	Statsforvalteren i Trøndelag
Skaun	Stedlig tilsyn med arkivholdet	43	Arkivverket
Skaun	Helse og sosial	13	Arbeidstilsynet

Kommune	Fagområde	Uke - oppstart	Utfører tilsynet
Snåsa	Klima og miljø	35	Statsforvalteren i Trøndelag
Snåsa	Helse og sosial	18	Arbeidstilsynet
Steinkjer	Opplæring	40	Statsforvalteren i Trøndelag
Steinkjer	Landbruksforvaltning	9	Statsforvalteren i Trøndelag
Steinkjer	Kommunal beredskapsplikt og helseberedskap	7	Statsforvalteren i Trøndelag
Steinkjer	Sosiale tjenester	41	Statsforvalteren i Trøndelag
Steinkjer	Barnehage	40	Statsforvalteren i Trøndelag
Steinkjer	Helse og sosial	13	Arbeidstilsynet
Steinkjer	Helse og sosial	9	Arbeidstilsynet
Stjørdal	Landbruksforvaltning	6	Statsforvalteren i Trøndelag
Stjørdal	Klima og miljø	2	Statsforvalteren i Trøndelag
Stjørdal	Stedlig tilsyn med arkivholdet	35	Arkivverket
Stjørdal	Helse og sosial	13	Arbeidstilsynet
Stjørdal	Helse og sosial	5	Arbeidstilsynet
Trondheim	Helse og omsorg	5	Statsforvalteren i Trøndelag
Trondheim	Opplæring	1	Statsforvalteren i Trøndelag
Trondheim	Klima og miljø	2	Statsforvalteren i Trøndelag
Trondheim	Sosiale tjenester	9	Statsforvalteren i Trøndelag
Trondheim	Barnehage	13	Statsforvalteren i Trøndelag
Trondheim	Helse og sosial	9	Arbeidstilsynet
Trondheim	Helse og sosial	13	Arbeidstilsynet
Trondheim	Helse og sosial	1	Arbeidstilsynet
Trondheim	Helse og sosial	9	Arbeidstilsynet
Verdal	Sosiale tjenester	9	Statsforvalteren i Trøndelag
Verdal	Helse og sosial	9	Arbeidstilsynet
Ørland	Opplæring	9	Statsforvalteren i Trøndelag
Ørland	Landbruksforvaltning	7	Statsforvalteren i Trøndelag
Åfjord	Helse og omsorg	5	Statsforvalteren i Trøndelag
Åfjord	Helse og sosial	13	Arbeidstilsynet

Foretak har sin myndighet delegert fra kommunestyret

Kommunal Rapport 20.12.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Begrenser kommuneloven hvor mye makt et kommunalt foretak kan ha?

SPØRSMÅL: Kommunale foretak er en del av kommunen som rettssubjekt, og det vil følgelig være kommunen som er part i inngåtte avtaler, rettssaker eller i forhold knyttet til offentlige myndigheter.

Kommunen, med kommunestyret som øverste myndighet, er således juridisk eier av bygg, maskiner, kjøretøy, aksjer og andre eiendeler som inngår i foretakenes balanse. Foretakene kan være gitt brede fullmakter i sine vedtekter.

Er om det noen absolutte begrensninger i kommuneloven for delegering av avgjørelsesmyndighet til kommunale foretak ved:

- Kjøp og salg av aksjer
- Etablering og avvikling av aksjeselskap
- Å overdra anleggsmidler til aksjeselskap (tingsinnskudd)?

Kan avgjørelsesmyndighet til nevnte forhold delegeres fritt til kommunale foretak, eller skal avgjørelser i slike saker foretas av kommunestyret som øverste myndighet og rettssubjekt for kommunale foretak?

Hvem har rett til å representere aksjeeier på generalforsamlingen i et aksjeselskap når foretaket er oppført som eier i aksjeeierboken? Ligger denne rettigheten til det enkelte kommunale foretak, eller har andre i kommunen, herunder ordfører og kommunedirektør, rett til å representere aksjeeier på generalforsamlingen?

SVAR: (1) I kommuneloven [§ 9-4](#) er fastslått at kommunale foretak ledes av et styre og en «daglig leder». Styret er ett av de «andre kommunale organer» som er listet opp i [§ 5-2](#).

Det er særlige regler blant annet om styrets sammensetning i §§ [9-5](#), [9-6](#) og [9-7](#), om styremøtene i [§ 9-9](#), om styrets myndighet i [§ 9-8](#), og om daglig leders myndighet i [§ 9-12](#). Så langt ikke annet følger av disse eller andre bestemmelser i loven, «gjelder de samme bestemmelsene som for [andre] folkevalgte organer». Det betyr at bestemmelsene i [§ 5-3](#) om adgang til intern delegering fra kommunestyret til folkevalgte organer «innenfor rammene av denne loven eller annen lov» gjelder også ved delegering til foretaket. Slik delegering vil da måtte være rettet til styret for foretaket.

Daglig leder er etter [§ 9-2](#) første avsnitt «direkte underordnet styret», men kan opptre på vegne av styret uten særskilt fullmakt hvis det er tale om saker som ikke er «av uvanlig art eller av stor betydning for foretaket» og dermed ligger innenfor rammen av «den daglige ledelsen» av dette.

Omfanget av foretakets fullmakter vil i første rekke fremgå av vedtektene for dette, se særlig [§ 9-3](#), der det er fastsatt at vedtektene skal angi «foretakets formål», og [§ 9-8](#) første avsnitt som krever at «virksomheten drives i samsvar med ... kommunens eller fylkeskommunens økonomiplan og årsbudsjett og andre vedtak eller retningslinjer som er fastsatt av kommunestyret eller fylkestinget». Uten særlige holdepunkter i vedtektene eller andre fullmakter fra kommunestyret, vil foretaket normalt ikke kunne engasjere seg i den type transaksjoner som er nevnt i spørsmålet, men det er så vidt jeg kan se ikke noe i veien for at kommunestyret kan tillegge foretaket slike oppgaver, i vedtekt eller – mer praktisk – i en konkret fullmakt.

Foretaket utøver alltid sine funksjoner (med unntak av løpende personalansvar, se [§ 9–12](#) andre avsnitt) i kraft av delegert myndighet fra kommunestyret, og kan bare instrueres eller overprøves av dette. Kommunedirektøren er imidlertid tildelt et «utsettende veto» i [§ 9–16](#) andre avsnitt. Hun «kan instruere styret og daglig leder om at et vedtak i foretaket ikke skal iverksettes før kommunestyret eller fylkestinget har behandlet saken». Denne kontrollmekanismen reduserer betenkeligheten ved så vidt brede delegeringsvedtak som det her kan være tale om.

Stemmerett på generalforsamlingen har den som er eier av aksjene, eller som har fått fullmakt fra denne til å opptre på vegne av eier. Oppføringen av foretaket som eier i aksjeeierboken er dermed gal, og må da forstås bare som en stående fullmakt til foretakets ledelse til å ivareta denne funksjonen. Men det er en fullmakt som kommunestyret kan tilbakekalle, generelt eller i en enkeltsak, og vedta at noen annen skal møte for kommunen, f.eks. ordføreren eller kommunedirektøren.

Meget langt fra mønstergyldig lovgivningsteknikk

Kommunal Rapport 29.11.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Er vervet som leder av representantskapet i et IKS et kommunalt tillitsverv?

SPØRSMÅL: I kommuneloven [§ 8–4](#) er det fastsatt at «Den som har et kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv, har krav på godtgjøring for sitt arbeid».

I vår kommune har vi tolket regelverket slik at samtlige representantskapsmedlemmer interkommunale selskaper er omfattet av denne bestemmelsen – også lederen, og at ny lov ikke medførte endringer her. Dette er i tråd med en uttalelse fra departementet fra 2015, og merknaden til bestemmelsen i proposisjonen til loven (Prop 46 L, 2017-2018) fastslås helt kort at «Bestemmelsen viderefører reglene i gjeldende kommunelov § 42. Det er kun foretatt enkelte språklige justeringer i lovteksten.»

I en uttalelse fra departementet, som svar på en forespørsel fra oss, legger imidlertid departementet til grunn at § 8–4 likevel skal forstås slik at dette ledervervet ikke anses som «kommunalt ... tillitsverv» etter bestemmelsen, og at det derfor er selskapet selv som fastsetter satser for godtgjøring av arbeidet som leder av representantskapet. Man viser her til en uttalelse i omtalen av arbeidsgodtgjøring til folkevalgte på s. 121 i proposisjonen, der det er «en mer generell kommentar om at departementet slutter seg til de vurderingene utvalget hadde gjort når det gjaldt de ulike godtgjøringsordningene», og der «Det presiseres ... at vervet som leder av representantskapet i et IKS ikke er et kommunalt tillitsverv som gir krav på godtgjøring etter kommunelovens bestemmelser».

Departementet uttaler at «Dersom det var meningen at Kommunelovutvalgets presisering ikke skulle tas til følge, mener vi det ville vært naturlig at dette ble drøftet spesifikt i proposisjonen».

Er dette tilstrekkelig grunnlag for å fravike etablert forståelse av denne regelen?

SVAR: Vi kan vel raskt bli enige om at dette i alle fall er meget langt fra mønstergyldig lovgivningsteknikk. Det som skjer, er altså at departementet velger å legge avgjørende vekt på et synspunkt i Kommunelovutvalgets innstilling i den innledende generelle drøftelsen her av rekkevidden av denne bestemmelsen, uten at det på noe punkt gjentar eller kommenterer denne uttalelsen i proposisjonen.

Departementet legger nå til grunn at det er tilstrekkelig at det har gitt en uspesifisert generell tilslutning i proposisjonen til det utvalget sier om godtgjøring, men uten at å omtale den nye avgrensningen av bestemmelsens rekkevidde som utvalget foreslo. Og så sier man altså nærmest det motsatte i den særskilte kommentaren senere i proposisjonen. Den omleggingen av tolkningspraksis som her skjer, kan vanskelig sies å ha en tilstrekkelig forankring i forarbeidene.

Men på samme måte som Høyesterett vil også departementet kunne skifte standpunkt når det gjelder tolkningen av en lovbestemmelse, så lenge dette har gode grunner for seg, og ikke strider for sterkt mot lovtekst og forarbeider. I denne sammenhengen er det avgjort gode grunner som taler for den forståelsen av bestemmelsen som departementet nå legger til grunn, selv om det er vanskelig å finne svar på dette problemet i loven eller forarbeidene.

Første spørsmål er om bestemmelsen § 8–4 overhodet gjelder for representantskapet i et interkommunalt selskap. Den gjelder etter sin ordlyd for «kommunalt ... tillitsverv». Det kan synes nærliggende å oppfatte dette som synonymt med «folkevalgte» slik dette er definert i [§ 5–1 tredje avsnitt](#), og her finner vi ikke verv i interkommunale selskaper. Det ville da heller

ikke passe å trekke medlemmer i representantskap inn under denne definisjonen. Interkommunale selskaper er selvstendige rettssubjekter, med egne organer og egne bestemmelser om sammensetningen av disse og saksbehandlingen der, se her IKS-loven §§ 6–9 om representantskapet. De interkommunale selskapene er rett og slett ikke regulert av kommuneloven. I [IKS-lovens § 6](#) er det imidlertid fastsatt at kommunestyrene velger sine medlemmer av representantskapet og regler om valgmåte og funksjonsperiode, og det må da være riktig som departementet har lagt til grunn at dette er «kommunale tillitsverv» som går inn under bestemmelsen i kommuneloven § 8-4, og det er kommunen – altså kommunestyret – som fastsetter og bevilger penger til godtgjøring for disse vervene etter denne bestemmelsens andre setning.

Verv som representantskapets leder er omtalt i IKS-loven § 6 første avsnitt, der det sies at «Hvis ikke annet er fastsatt i selskapsavtalen, velger representantskapet selv sin leder og nestleder». Det betyr at dette vervet er et oppdrag for det interkommunale selskapet, ikke for den kommunen vedkommende måtte komme fra, og da er en rimelig forståelse av loven at det er representantskapet som fastsetter godtgjøring for dette ut fra en konkret vurdering av hvor krevende dette vil være, og at det er interkommunale selskapet som bevilger penger til dekning av dette.

Jeg mener altså at departementets lovforståelse har de beste grunner for seg, selv om begrunnelsen som gis for denne er vesentlig for knapp. Verv som medlem av representantskap skal anses som «kommunalt tillitsverv» etter kommunelovens § 8-4, selv om det ikke er verv som «folkevalgt» etter [§ 5-1](#), men dette gjelder ikke verv som leder av representantskapet i et interkommunalt selskap.

Terskelen for å overprøve kommunestyrets vurdering er ganske høy

Kommunal Rapport 06.12.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Omstillingsprogrammet ble ikke behandlet i administrasjonsutvalget eller arbeidsmiljøutvalget før omstillingen ble vedtatt i kommunestyret. Er det en forsvarlig saksbehandling?

SPØRSMÅL: Vår kommune har i likhet med mange kommuner problemer å få budsjettet i balanse. Kommunedirektøren har lagt fram en sak om et omstillingsprogram som skal gå fram til 2025. Under behandlingen i kommunestyret kom det fram at saken ikke var formelt behandlet i administrasjonsutvalget eller i arbeidsmiljøutvalget. Kommunedirektøren opplyste at det var gitt muntlig informasjon i de to utvalgene. Kommunestyret valgte da å behandle saken og fulgte kommunedirektørens innstilling.

Jeg har følgende spørsmål:

Skulle ikke saken vært behandlet i de ulike utvalg med samme saksfremlegg som kommunestyret?

Hva bør kommunestyret gjøre for å rette opp feilen?

SVAR: Dette er i første hånd et spørsmål om det vedtaket som er truffet, bygger på en forsvarlig forutgående saksbehandling. Utgangspunktet er her at kommunedirektøren «skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet» ([kommunelovens § 13–1](#) andre avsnitt).

Men når en sak er oppført på saklisten, avgjør kommunestyret selv om det synes den er tilstrekkelig utredet og forberedt til at det kan treffe vedtak hvis det er tvil om dette. Kommunestyrets vurdering av dette vil imidlertid kunne bli overprøvd av statsforvalteren ved lovlighetskontroll eller av domstolene ved søksmål. Spørsmålet blir da i vår sammenheng om manglende behandling i administrasjonsutvalget og arbeidsmiljøutvalget er en feil som medfører vedtaket i kommunestyret er ugyldig.

Administrasjonsutvalget er et partssammensatt folkevalgt organ etter [kommuneloven § 5–11](#). Det er, sies det i denne bestemmelsen, opprettet «for behandling av saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen ... som arbeidsgiver», med representanter for hhv. kommunen og de tilsatte.

Formålet med disse utvalgene er å gi de tilsatte i kommunen en arena for å ta opp saker som angår innholdet i og rammen for deres tilsettingsforhold. De tilsatte vil kunne anmode utvalgets leder om at en sak de har interesse i, blir satt opp til behandling i utvalget, og hvis en tredel av medlemmene krever det, skal denne anmodningen tas til følge ([kommunelovens § 11–3](#) første avsnitt).

Her virker det som utvalget var orientert om saken, uten at det da ble fremsatt ønske om at den skulle tas opp til behandling i utvalget, og så vidt jeg forstår var det heller ikke reist innsigelser i kommunestyret mot at saken ble behandlet der uten først å ha blitt drøftet i administrasjonsutvalget. Det er da vanskelig å hevde i ettertid at dette var en feil at kommunestyret valgte å ta saken opp til behandling på dette tidspunkt.

Arbeidsmiljøutvalget er ikke et kommunalt organ, men opprettet etter de generelle bestemmelsene i arbeidsmiljøloven kapittel 7. Det «skal virke for gjennomføring av et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i virksomheten» ([§ 7-2](#)). Dette kan også være spørsmål om skadevirkninger for arbeidsmiljøet av omorganiseringer.

Hvis arbeidsmiljøutvalget har tatt opp spørsmål om slike konsekvenser av det aktuelle omstillingsprogrammet, vil det normalt være en feil av kommunestyret og ikke avvente vurderingen derfra før man treffer vedtak om dette. Men kommunestyret har ikke plikt til å be om uttalelse fra dette utvalget hvis ikke det er fremkommet konkrete opplysninger som gir grunn til å ta opp denne problemstillingen.

Terskelen for å overprøve et kommunestyres vurdering av om de rettslige kravene til forsvarlig saksutredning er oppfylt, er i det hele ganske høy. Det må i praksis kunne påvises at det er feil eller unnlatelser i saksbehandlingen som det er grunn til å frykte kan ha hatt avgjørende betydning for det vedtaket som ble truffet.

Men uavhengig av den juridiske vurderingen av om vedtaket er gyldig, vil det være adgang til å ta et slikt vedtak opp til ny vurdering i kommunestyret hvis man mener det er relevante momenter i saken som ikke var tilstrekkelig belyst. Dette kan skje ved at ordfører setter saken opp til ny behandling i et senere møte, enten ved eget initiativ, eller etter krav om dette fra minst en tredel av medlemmene i kommunestyret, se kommuneloven § 11–3 første avsnitt.

Uavhengigheten og tilliten til kontrollutvalget må ivaretas

Kommunal Rapport 15.12.2021, Anne-Karin Femanger Pettersen, generalsekretær i Forum for Kontroll og Tilsyn

Det vil undergrave kontrollutvalgets uavhengighet og tillit hvis kommunens ledelse skal gis tilgang til utvalgets arkiv.

I Kommunal Rapport 16. november [svarer KS-advokatene Frode Lauareid og Geir S. Winters](#) på mitt debattinnlegg der jeg [spør om det er trygt å varsle til kontrollutvalget](#) (29. september).

Kontrollutvalget mottar varsler, og det må vi forholde oss til.

Vi er enige om at kommunene må etablere et trygt varslingssystem. Andelen som frykter gjengjeldelse ved varsling, er altfor høyt. Kontrollutvalgene får tidvis også inn henvendelser om at varslingsrutiner ikke fungerer i kommunene.

Lauareid og Winters mener det er vanskelig å se noe reelt behov for involvering fra kontrollutvalgets side i varslingssaker når det er flere andre varslingskanaler.

Det var heller ikke mitt poeng. Kontrollutvalget skal ikke være en del av kommunens varslingssystem.

Rita Holberg, leder av kontrollutvalget i Fredrikstad, [argumenterer godt for det i sitt innlegg](#) (29. november). Det er kontrollutvalgets rolle å undersøke om kommunens varslingsordning er forsvarlig. Da kan ikke utvalget være en del av det systemet som skal kontrolleres.

Men kontrollutvalget *mottar* varsler, og det må vi forholde oss til. Et varsel kan også inneholde andre opplysninger som er relevante for kontrollutvalget.

Kontrollutvalgene er vel kjent med at ansvaret for å behandle varsel og følge dette opp tilligger andre. Det utelukker ikke at kontrollutvalget og sekretariatet kan påse at varselet kommer til rett adresse uten ugrunnet opphold. Sekretariat og kontrollutvalg vil tvert imot være de beste garantister for at dette skjer.

Uansett om det mottatte varselet gir grunnlag for kontrollhandlinger eller ikke, foregår det en form for saksbehandling når kontrollutvalget mottar en henvendelse om en varslingssak. Henvendelsen skal journalføres og arkiveres på ordinært vis hos kontrollutvalgets sekretariat.

Forum for kontroll og tilsyn (FKT) og Norges Kommunerevisorforbund har spurt departementet om sekretariatene kan vise til arbeidsmiljølovens § 2A-7 om taushetsplikt ved ekstern varsling til offentlig myndighet, for å unngå at varslers identitet og andre personopplysninger blir kjent internt i kommunen.

Denne bestemmelsen krever taushetsplikt også overfor sakens parter (kommunen) og deres representanter (kommunens advokat). Det vil i så fall gi varsler større trygghet. Vi venter fortsatt på svar fra Arbeids- og sosialdepartementet.

Kontrollutvalgets uavhengighet er prinsipiell og knytter seg ikke bare til varslingssaker.

Lauareid og Winters viser til at kontrollutvalget etter loven er en del av kommunen, og dermed et internt organ.

Kontrollutvalget er først og fremst kommunestyrets kontrollorgan. Valg til kontrollutvalget er underlagt strenge valgbarhetsregler. Uavhengighet for kontrollutvalget og sekretariat er et viktig prinsipp i kontrollarbeidet.

Det skal være vanntette skott mellom sekretariatet og kommunedirektøren. I praksis betyr det blant annet at kontrollutvalgets arkiv organiseres separat fra kommunens.

Det vil undergrave kontrollutvalgets uavhengighet og tillit hvis kommunens ledelse skal gis tilgang til arkivene gjennom unntaksbestemmelsene om taushetsplikt i forvaltningsloven.

FKT kan således ikke se at det reises noen prinsipielle betenkeligheter i saker hvor kontrollutvalget mottar et varsel, og ekspederer dette videre for oppfølging.

Meninger i debattinnlegg står for skribentens regning.

Eierskapskontroll Brannvesenet Midt IKS - Rapport

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

11.02.2022

Saknr

03/22

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 217, TI - &58

Arkivsaknr 20/491 - 14

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget slutter seg til rapportens konklusjoner og anbefalinger
2. Kontrollutvalget oversender rapporten til kommunestyret med følgende innstilling:
 1. Kommunestyret tar rapporten til orientering
 2. Kommunestyret ber om at eierskapsmeldingen utvikles iht. lovkrav og fremmes årlig for kommunestyret.

Vedlegg

Eierskapskontroll Brannvesenet Midt IKS - Rapport

Høringssvar eierskapskontroll kommunedirektøren

Saksopplysninger

Brannvesenet Midt IKS er et interkommunalt selskap der Steinkjer, Lierne, Røyrvik, Snåsa, Inderøy og Osen er deltagere/eiere. Fra 1. januar i år ble også Verdal kommune deltager/eier.

I 2020 fikk kontrollutvalget en henvendelse fra kontrollutvalget i Snåsa om Steinkjer kunne tenke seg å delta i et felles forvaltningsrevisjonsprosjekt med eierskapskontroll for Brannvesenet Midt IKS. Ved flere deltagere i prosjektet ville ressursbruken bli mindre for hver kommune, og mindre belastende for selskapet.

I plan for eierskapskontroll var Brannvesenet Midt IKS prioritert som prosjekt nr 3, men ikke prioritert i plan for forvaltningsrevisjon. På grunn av at det er ressursbesparende å delta i et felles prosjekt ønsket kontrollutvalget å delta i dette. Kontrollutvalget har fullmakt til å gjøre endringer i planene, og kommunestyret ble informert om endringene i RS 1/2021 i møte den 24. mars 2021. Kontrollutvalget sluttet seg til prosjektplanen den 30.04.2021 – sak 20/21.

Revisjonen har denne gangen valgt å levere to rapporter, en med fokus på eierskapet – eierskapskontroll og en på forvaltningen i selskapet - forvaltningsrevisjon. Begge rapportene ble levert januar 2022. På grunn av at det er utarbeidet to rapporter, er saken derfor også delt i to saker. Denne saken gjelder eierskapskontrollen.

En foreløpig rapport etter eierskapskontrollen har vært på høring til kommunens eierrepresentanter og selskapet. Høringssvaret fra eierrepresentantene er vedlagt rapporten. På bakgrunn av denne har revisor gjort endringer i kapittel 2.2.2 knyttet til kommunens eierskapsmelding og presisert vurderinger og konklusjoner knyttet til dette. Selskapet har ikke gitt høringssvar til eierskapskontrollen.

Iht. rapporten er følgende problemstilling besvart:

- Utøver kommunen eierskapet i Brannvesenet Midt IKS i tråd med kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring?

Problemstillingen er besvart i fire deler:

- Eiernes styringsdokumenter

- Eierrepresentasjon
- Representantskapet
- Valg av styre

Fra vurderingene som er gjort knyttet til eiernes styringsdokumenter vil en spesielt trekke frem følgende:

- Eierskapsmelding er fra 2019.
- Eierskapsmeldingen er ikke oppdatert med eierskap fra Verran kommune etter sammenslåing 1.1.2020.
- Eierskapsmeldingen har mangler knyttet til krav gitt i kommunelovens § 26-1, og anbefalinger gitt fra KS, slik som:
 - prinsipper for kommunens eierstyring
 - eierstrategi for hvert enkelt selskap.
- Eierskapsmelding bør oppdateres årlig med bl.a. opplysninger knyttet til selskapenes økonomiske informasjon og valg til styre.
- En årlig oppdatering av eierskapsmeldingen er vedtatt av kommunestyret i sak 23/21 (Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon Dampsaga Bad AS), men dette vedtaket er enda ikke oppfylt.
- Administrasjonene bør få i oppgave å utføre sekretærfunksjoner for eierskapsmeldingen, for å sikre at saker til politisk behandling er forsvarlig utredet

Revisor konkluderer med at:

- Steinkjer kommune utøver eierstyring i Brannvesenet Midt IKS i samsvar med gitte føringer.
- Kommunens prinsipper for eierstyring er imidlertid ikke beskrevet i kommunens vedtatte eierskapsmelding, noe det er krav om.
- Deler av kommunens eierskapsmelding knyttet til informasjon fra eide selskap bør oppdateres årlig, noe som er anbefalt fra KS og vedtatt av kommunestyret i sak 23/21.
- Arbeidet med instruks til valgkomiteens arbeid er igangsatt i selskapet og ferdigstilling bør følges opp av kommunen.

Revisor anbefaler at:

- Kommunen behandler en eierskapsmelding hvor kommunens prinsipper for eierstyring formaliseres, videre oppdatere denne med årlig informasjon fra selskapene.

Revisor vil presentere rapporten for kontrollutvalget i møte og vil samtidig kunne svare på spørsmål.

Gjennom revisjonens arbeid har rapportene ikke vært på høring hos kommunedirektøren som er vanlig ved andre forvaltningsrevisjoner, undersøkelser osv. Bakgrunnen for dette er at eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon Brannvesenet Midt IKS gjelder selskapet og kommunens eierstyring.

Iht. kommuneloven § 23-5 om kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken. Kommunedirektøren har derfor fått mulighet til å uttale seg om rapportene knyttet til forhold som ligger innenfor kommunedirektørens ansvarsområde.

Kommunedirektøren skriver i sitt høringssvar at han støtter konklusjonen om at Steinkjer kommune utøver eierstyring i Brann Midt IKS i samsvar med gitte føringer og vil videre bidra til å følge opp de anbefalinger revisor gir.

Vurdering

Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon er viktige virkemiddel for å føre kontroll med kommunens forvaltning av sine interesser i selskaper, og gir et innblikk i selskapet og de resultater som oppnås. En slik kontroll gir videre en uavhengig tilbakemelding til kommunestyret om selskapets arbeid, selskapsledelse, eierstyring og hvordan kommunestyrets vedtak blir fulgt opp.

Revisor har besvart kontrollutvalgets bestilling.

Rapporten viser at kommunen utøver eierstyring i Brannvesenet Midt IKS i samsvar med gitte føringer.

Kommunen har imidlertid ikke fylt lovkravet iht. eierskapsmelding eller KS sine anbefalinger om eierstyring. Selv om lovkravet bare sier at kommunen minst en gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding bør dette gjøres så tidlig som mulig i valgperioden. Det vises til eierskapsmelding fra 2019, men denne omfatter ikke eierskap som tilhørte Verran kommune. Kommunen mangler derfor en samlet oversikt over kommunens eierskap, prinsipper for eierstyring og formål med eierskapene. Det bør i tillegg rapporteres årlig om status for eierskapene (økonomi og styresammensetning)

Kommunestyrets vedtak fra mai 2021 om at eierskapsmeldingen skal utvikles iht. lovkrav og fremmes årlig for kommunestyret er ikke fulgt opp.

Det vises til rapporten i sin helhet, og det anbefales at kontrollutvalget slutter seg til rapportens konklusjoner og anbefalinger og oversende denne til kommunestyret til videre behandling.

Kommunens eierstyring av Brannvesenet Midt IKS

Steinkjer kommune

Januar 2022

EK 1004

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført eierskapskontrollen på oppdrag fra Steinkjer kommunes kontrollutvalg i perioden juni 2021 til januar 2022.

Kontrollutvalget skal påse at eierskapskontroll gjennomføres, jf. lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-2 punkt d). Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Revisjonsteamet har bestått av prosjektleder/oppdragsansvarlig Arve Gausen, prosjektmedarbeider Thomas Furunes og Hanne Marit Ulseth Bjerkan og kvalitetssikrer Margrete Haugum og Eirik Seim. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Steinkjer kommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs¹ standard for eierskapskontroll RSK 002.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet. En oversikt over tidligere gjennomførte prosjekter finnes på vår hjemmeside www.revisjonmidt-norge.no.

Orkanger, 21.1.2022.

Arve Gausen

Oppdragsansvarlig revisor

¹ Norges Kommunerevisorforbund, www.nkrf.no

SAMMENDRAG

Hensikten med undersøkelsen var å finne svar på om Steinkjer kommune utøver eierskapet i Brannvesenet Midt IKS i samsvar med kommunestyrets vedtak og relevante normer for aktiv eierstyring.

Revisor konkluderer med at Steinkjer kommune utøver eierstyring i Brannvesenet Midt IKS i samsvar med gitte føringer. Kommunens prinsipper for eierstyring er imidlertid ikke beskrevet i kommunens vedtatte Eiermelding, noe det er krav om. Deler av kommunens Eiermelding knyttet til informasjon fra eide selskap bør også oppdateres årlig, noe som er anbefalt fra KS og vedtatt av kommunestyret i sak 23/21. Arbeidet med instruks til valgkomiteens arbeid er igangsatt i selskapet og ferdigstilling bør følges opp av kommunen.

Anbefaling:

Kommunen bør behandle en Eiermelding årlig hvor kommunens prinsipper for eierstyring formaliseres i siste vedtatte Eiermelding, videre oppdatere denne med årlig informasjon fra selskapene.

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	3
Sammendrag.....	4
Innholdsfortegnelse	5
1 Innledning.....	6
1.1 Bestilling	6
1.2 Problemstillinger	6
1.3 Metode	6
1.4 Bakgrunn.....	7
1.5 Brannvesenet Midt IKS.....	8
2 Kommunens eierstyring	10
2.1 Problemstilling og vurderingskriterier	10
2.2 Eiernes styringsdokumenter	10
2.2.1 Selskapsavtalen.....	10
2.2.2 Eierskapsmelding.....	12
2.3 Eierrepresentasjon	13
2.4 Representantskapet og dialog med eier (kommunestyret)	14
2.4.1 Representantskapsmøter.....	14
2.5 Valg av styre.....	16
2.6 Vurderinger	18
2.6.1 Eiernes styringsdokumenter.....	18
2.6.2 Eierrepresentasjon.....	18
2.6.3 Representantskapet.....	19
2.6.4 Valg av styre	20
3 Høring	21
4 Konklusjoner og anbefalinger	22
4.1.1 Konklusjon	22
4.1.2 Anbefaling.....	22
Kilder	23
Vedlegg 1 – Utledning av revisjonskriterier.....	24
Vedlegg 2 – Høringssvar	28

1 INNLEDNING

I dette kapittelet gjennomgår vi bestilling, problemstillinger og bakgrunn for prosjektet.

1.1 Bestilling

Snåsa kommune er deleier i Brannvesenet Midt IKS og har prioritert revisjonen av selskapet i sin plan om forvaltningsrevisjon med eierskapskontroll. Det er utarbeidet en bestilling fra kommunens kontrollutvalg i sak 21/20. I vedtaket vises det til at undersøkelsen bør omhandle følgende forhold: ordinær eierskapskontroll. Med utgangspunkt i bestillingen oversendte revisjonen en prosjektplan som konkretiserte bestillingen. Prosjektplanen ble etter dette behandlet i kontrollutvalgene i alle eierkommunene til Brannvesenet Midt IKS.

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune vedtok følgende i sak 20/21 den 30.4.21:

Kontrollutvalget slutter seg til revidert prosjektplan for Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon Brannvesenet Midt IKS datert 09.04.2021.

1.2 Problemstillinger

Eierskapskontrollen rettes mot kommunens eierstyring av selskapet:

1. Utøver kommunen eierskapet i Brannvesenet Midt IKS i tråd med kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring?

I en eierskapskontroll som denne ser revisor på kommunens system for oppfølging av selskapet. Kontrollen vil ikke rette seg mot selskapet, men mot kommunens system for eierstyring, og hvordan denne utføres av eierrepresentant og formidles til eier. Dette vil i praksis si at vi kontrollerer om kommunens eierutøvelse i selskapet skjer i tråd med gitte føringer.

1.3 Metode

Undersøkelsen er bestilt som en eierskapskontroll. Standard for eierskapskontroll, RSK 002, er førende for arbeidet som utføres. Standarden sikrer at undersøkelsen utføres i henhold til krav til god kommunal revisjonsskikk.

Det er gjennomført intervju med sentrale personer knyttet til kommunens eierstyring av selskapet, som er verifisert av de som er intervjuet. Disse er:

- Eierrepresentanter i deltagende eierkommuner
- Styreleder og daglig leder i selskapet

Tabell 1. Oversikt over gjennomførte intervjuer.

Dato	Intervjuobjekt	Sted
15.6.2021	Brannsjef/daglig leder og styreleder	Steinkjer
13.10.2021	Tre eierrepresentanter fra Steinkjer	Video
6.10.2021	En eierrepresentant fra Inderøy	Video
9.7.2021	En eierrepresentant fra Snåsa	Video
1.11.2021	En eierrepresentant fra Lierne	Video

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

I forbindelse med eierskapskontrollen er kommunenes eiermeldinger gjennomgått, og det er samtidig sett på når disse og andre styringsdokumenter for selskapet er politisk behandlet. Politisk oppnevning av eierrepresentantene er også kontrollert. Videre er innkallinger og protokoller fra representantskapsmøter for 2019 og til våren 2021 innhentet og informasjon fra disse er benyttet i undersøkelsen.

Vi mener at de innsamlede dataene er tilstrekkelig for å besvare problemstillingene opp mot revisjonskriteriene, og at kombinasjonen av ulike metoder for datainnsamling har vært hensiktsmessige for å få belyst kommunens eierstyring.

1.4 Bakgrunn

Kommunestyret har i utgangspunktet full beslutningsmyndighet for virksomhet som er organisert som en del av kommunens organisasjon. Slik er det ikke når virksomhet er organisert i selvstendige rettssubjekt, eksempelvis interkommunalt selskap (IKS). Dette medfører at kommunen må ha oppmerksomhet på sin utøvelse av eierstyring. Betingelsene for folkevalgt styring og kontroll endres, når virksomheter eller tjenester skilles ut og legges i selskaper. Lovfestede bestemmelser og normer for god selskapsstyring setter grenser for hvor mye kommunene som eier disse selskapene, kan og bør involvere seg i selskapenes virksomhet. Aktivt eierskap innebærer at de folkevalgte bruker de mulighetene styringssystemene gir til å utøve eierstyring.

Kommunestyret må forholde seg til de styringssystemene som gjelder for den aktuelle organisasjonsformen, og lovgivningen som regulerer denne.

Eierstyringen i eksempelvis aksjeselskap og interkommunale selskap² skal skje gjennom det øverste eierorganet. Generalforsamlingen er øverste eierorgan for aksjeselskap; tilsvarende representantskapet for interkommunale selskap. For begge selskapsformer skal det velges et styre, som skal fastlegge selskapets strategi og ha tilsyn med daglig ledelse og selskapets virksomhet. Styreverv er personlig, og det påhviler et personlig styreansvar. Et styremedlem skal ivareta selskapets interesser i utøvelsen av vervet.

Kommuneloven har egne bestemmelser knyttet til at det minst en gang i valgperioden skal utarbeides en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret jf. § 26-1. I KS sine eieranbefalinger vises det til behovet for å revidere deler av eierskapsmeldingen årlig, knyttet til å ha oppdatert økonomisk informasjon samt styrerepresentasjon i eide selskaper. Det er videre anbefalt at kommunen har et administrativt eiersekretariat for å sikre at saker som skal til politisk behandling er forsvarlig utredet, jfr. kommuneloven § 13-1, tredje avsnitt. Eierskapsaker omfattes av kravet.

1.5 Brannvesenet Midt IKS

Følgende kommuner deltar i Brannvesenet Midt IKS: Røyrvik, Lierne, Snåsa, Steinkjer, Inderøy og Osen, disse er uthevet med svarte grenser i kartet under.

Kilde: Brannvesenet Midt IKS

Figur 1. Kart over Brannvesenet Midt IKS sitt virkeområde

Selskapet har i dag ansvaret med å forvalte brann- og redningstjenesten etter "lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver" for

² Selvstendige rettssubjekt

eierkommunene. Brannvesenet Midt IKS har en felles brannordning som er dimensjonert etter en risiko- og sårbarhetsanalyse. Selskapets region dekker et areal på ca. 9.800 km² og i regionen bor det ca. 36 000 innbyggere i 2021. Brannvesenet har i alt 130 ansatte. I regionene er det 7 brannstasjoner og 2 depot/bistasjoner. Hovedkontoret er i Steinkjer. Brannstasjonene er geografisk plassert på følgende områder:

- Steinkjer brannstasjon - 7715 Steinkjer
- Inderøy brannstasjon - 7670 Inderøy
- Snåsa brannstasjon - 7760 Snåsa
- Nordli brannstasjon - 7882 Nordli
- Sørli brannstasjon - 7884 Sørli (bistasjon til Lierne)
- Røyrvik brannstasjon - 7898 Limingen
- Osen brannstasjon - 7760 Steinsdalen
- Malm brannstasjon – 7790 Malm
- Branndepot Sætervik – 7748 Osen

Tabell 2. Nøkkelinformasjon til selskapet

Stiftelsesdato	29.8.2005
Eiere	Steinkjer kommune – 61,6 % Inderøy kommune – 14,5 % Lierne kommune – 6,6 % Røyrvik kommune – 5,9 % Snåsa kommune – 5,8 % Osen kommune - 5,6 %
Styreleder	Per Tore Bratberg
Styremedlemmer	Per Arne Løvhaugen (Nestleder) Grete Karine Bruce (styremedlem) Solvår Anita Johansen (styremedlem) Gunn Helene Tangstad (styremedlem) Andre Solberg (styremedlem – representant for de ansatte) Kjetil Bjørnerås (styremedlem – representant for de ansatte)
Daglig leder	Håvard Bye
Antall ansatte	128
Formål	Dekke kommunenes behov, plikter og oppgaver slik de er gitt i Lov om brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter. Selskapet kan i tillegg ivareta andre oppgaver på vegne av deltakerkommuner.
Revisor	Revisjon Midt-Norge SA

Verdal kommune har vedtatt deltakelse i selskapet fra 1.1.2022.

2 KOMMUNENS EIERSTYRING

Eierskapskontroll handler om hvordan kommunen utøver sitt eierskap i Brannvesenet Midt IKS. Selskapet eies av seks kommuner, noe som betyr at eierskapet utøves både av den enkelte kommune og av kommunene i fellesskap.

2.1 Problemstilling og vurderingskriterier

Problemstillingen for eierskapskontrollen er:

1. Utøver kommunen eierskapet i Brannvesenet Midt IKS i tråd med kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring?

Betingelsene for folkevalgt styring og kontroll endres når virksomheter eller tjenester skilles ut og legges i selskaper. Lovfestede bestemmelser og normer for god selskapsstyring setter grenser for hvor mye kommunene, som eier disse selskapene, kan og bør involvere seg i selskapenes virksomhet. Vurderingskriterier for eierskapskontrollen er utledet i vedlegg 1, og kriteriene er gjengitt i starten av hvert delkapittel.

2.2 Eiernes styringsdokumenter

Vurderingskriterier som ligger til grunn for eiernes styringsdokumenter er:

- Det skal foreligge en selskapsavtale som minst angir informasjon som utvalgte krav i IKS-loven krever
- Kommuner skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Den skal inneholde: Prinsipper for eierstyring, oversikt over eierskap, formål med eierskapet.
- KS anbefaler en årlig revidering av eiermeldingen knyttet til ny selskapsinformasjon.

2.2.1 Selskapsavtalen

Det er utarbeidet en selskapsavtale mellom Brannvesenet Midt IKS og eierkommunene. Denne ble sist vedtatt i representantskapet høsten 18.10.2019, sak 9/2019, grunnet endring i eierstrukturen. Selskapsavtalen er oversendt eierkommunen til endelig vedtak, disse ble vedtatt som følger:

- Snåsa kommunestyre i sak 88/19
- Steinkjer kommunestyre i sak 34/19
- Inderøy kommunestyre i sak 76/19

- Osen kommunestyre i sak 71/19
- Lierne kommunestyre i sak 87/19
- Røyrvik kommunestyre i sak 93/19

Den enkelte deltakerkommunes myndighet etter brannvernlovgivningen anses delegert til selskapet gjennom de respektive kommunestyrers godkjenning av selskapsavtalen.

I tabellen under er det vist til punkter i selskapsavtalen som ivaretar utvalgte krav i IKS-loven.

Tabell 3. Krav til innhold i selskapsavtalen

Krav til innhold i selskapsavtalen	Bestemmelse i selskapsavtalen
Selskapets foretaksnavn (IKS-loven § 4 nr. 1)	Punkt 2
Angivelse av deltakere (IKS-loven § 4 nr. 2)	Punkt 3
Selskapets formål (IKS-loven § 4 nr. 3)	Punkt 4
Den kommune der selskapet har sitt hovedkontor (IKS-loven § 4 nr. 4)	Punkt 6
Antall styremedlemmer (IKS-loven § 4 nr. 5)	Punkt 13
Deltakernes innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet (IKS-loven § 4 nr. 6)	Punkt 7
Den enkelte deltakers eierandel i selskapet og den enkelte deltakers ansvarsandel i selskapet dersom denne avviker fra eierandelen (IKS-loven § 4 nr. 7)	Punkt 8
Antall medlemmer av representantskapet og hvor mange medlemmer den enkelte deltaker oppnevner (IKS-loven § 4 nr. 8)	Punkt 9
Daglig leders ansvar (IKS loven § 14)	Punkt 15
Uttreden og oppløsning av selskapet (IKS loven § 30-32)	Punkt 23 og 24

Kilde: Revisjon Midt Norge

Kommunestyret i Verdal kommune vedtok i sak 73/21 inntreden i Brannvesen Midt IKS. Det skal behandles en ny selskapsavtale i alle eierkommuner knyttet til inntreden av Verdal kommune i selskapet. Den er sendt ut til eierkommunene for behandling høsten 2021, etter behandling og vedtak i representantskapet (sak 5/21). Eierrepresentantene sier at selskapsavtalen vil bli oppdatert i forhold til at Verdal kommer inn i selskapet. Denne var oppe til behandling i siste representantskap i selskapet og er oversendt til kommunen. Selskapsavtalen vil komme til behandling i kommunestyret før jul. Tidligere endringer i selskapsavtalen er behandlet i kommunestyret.

2.2.2 Eierskapsmelding

Eierrepresentantene for Steinkjer sier at siste Eiermelding er behandlet i kommunestyret den 23.10.2019. Det er ikke behandlet noen Eiermelding etter dette, da ordfører ikke har hatt kapasitet til å slutføre denne. Tidligere ordfører har skrevet Eiermeldinga selv. Dagens ordfører sier at hun må sette dette over til administrasjonen. Det er nå kommet et lovkrav om at man skal vedta en Eierstrategi i hver valgperiode. Eierrepresentantene sier det er ønskelig å fortsette med årlig rapportering til kommunestyret, men rapporteringen trenger ikke å være så omfattende som den har vært tidligere. Steinkjer kommune har hatt Eiermeldinger og Eierstrategi lenge før dette ble et lovkrav.

Kommunens Eiermelding fra 2019 omfatter hvilke selskaper kommunen eier, selskapsform og informasjon om hvert enkelt selskap. Denne omfatter informasjon om selskapet, formål, Eiermøter vår/høst, økonomisk nøkkeltall og annen økonomisk informasjon fra 2018, Viktige forhold gjennom siste året og hvem som er valgt i styret samt leder i representantskapet. Eiermeldingen er ikke oppdatert knyttet til eierskap fra Verran kommune etter sammenslåing av kommunene fra 1.1.2020.

I Eierrepresentantenes hørings svar til undersøkelsen vises det til at Steinkjer kommune har hatt Eiermeldinger og Eierstrategi lenge før dette ble et lovkrav. Allerede den 5.6.2008 behandlet formannskapet en overordnet og prinsipiell sak om kommunens eierskapspolitikk for ulike selskaper og virksomheter i sak 8/08. I 2009 behandlet kommunestyret oppfølging av saken om Eierskapspolitikk – utforming og gjennomføring. Disse sakene ble vesentlig for et mer aktivt eierskap. Etter dette er nye retningsvalg fulgt opp gjennom Eiermeldingene og ikke minst gjennom konkrete saker framlagt for kommunestyret knyttet til enkelt selskap, eksempelvis gjennom nyutviklingen av Steinkjerbygg KF, og saker om TFOU, AS REKO, Dampsaga bad og kulturbygg AS m.fl.

I kommunestyrets vedtak om Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon – Dampsaga Bad AS i sak 23/21 den 26.5.21, ble det blant annet vedtatt følgende knyttet til kommunens eierskapsmelding:

«4. Kommunestyret ber om at Eiermeldingen utvikles iht. lovkrav og fremmes årlig for kommunestyret»

2.3 Eierrepresentasjon

Vurderingskriterier som ligger til grunn for eierrepresentasjon er:

- Kommunestyret bør velge sentrale folkevalgte som sine representanter i selskapets eierorgan eller ansatte i kommunen dersom formålet med eierskapet er knyttet til driftsoppgaver
- Kommunestyret skal oppnevne minst én representant med vararepresentant til representantskapet for fire år
- Det bør gjennomføres obligatorisk opplæring knyttet til eierstyring av eide selskap til folkevalgte
 - Opplæringen bør starte i løpet av de første 6 månedene av valgperioden
 - Den bør omfatte opplæring om blant annet eierskap og ulike roller knyttet til kommunens eierstyring.

Valg av eierrepresentanter

Eierrepresentanter med varamedlemmer ble valgt i starten av valgperioden. Disse er:

Tabell 4. Steinkjer kommunes valgte eierrepresentanter med varamedlem

Kommune	Medlem	vara	K-sak
Steinkjer	Anne Berit Lein	Bjørn Ludvik Bergsmo	7/2020
Steinkjer	Ragnhild Kvalø	Emma Giskås	7/2020
Steinkjer	Øystein Bjørnes	Tore Kristiansen	7/2020

Valg av sentrale folkevalgte eierrepresentanter

Eierrepresentanter sier at det er sentrale politikere som er valgt til å sitte i selskapets representantskap. Det er kommunens Forretningsutvalg som innstiller til kommunestyret på valg til eierrepresentanter med vara. Forretningsutvalget består av gruppelederne for de parti som har representanter i kommunestyret. Eierrepresentantenes inntrykk er at selskapet setter pris på valg av sentrale politikere, da det medfører nærhet mellom eier og selskapet.

Opplæring

Eierrepresentantene sier at kommunestyret gis opplæring i eierskap i forbindelse med folkevalgtopplæringen i regi av KS. Det er mulig at opplæringen som gis er for generell for nye

folkevalgte. Det er også mye læring gjennom praktiske saker. Saken rundt Dampsaga har medført en større bevissthet rundt styringslinje og ansvar. Hvert parti har også et ansvar for å skolere sine representanter, i tillegg til at den enkelte selv har et ansvar for å skaffe seg tilstrekkelig kunnskap.

2.4 Representantskapet og dialog med eier (kommunestyret)

Vurderingskriterier som ligger til grunn for representantskapet er:

- Det bør gjennomføres eiermøter mellom eierne og selskapet utover lovpålagte oppgaver for å informere eier om aktuelle tema for selskapet
- Det bør være systemer som sikrer at eierrepresentanten får signaler om hvordan vedkommende skal opptre i eierorganet; særlig ved stemmegivning
- System som sikrer at eierrepresentantene gir tilbakemelding til kommunestyret i forkant/etterkant av representantskap/eiermøter praktiseres
- Årlig rapportering om selskapenes forvaltning av sitt samfunnsansvar

2.4.1 Representantskapsmøter

Innkalling til møter

I selskapsavtalens punkt 11 vises det til at representantskapets leder innkaller til møter. Innkallingen til representantskapsmøter skal skje skriftlig, og minst fire uker i forkant av møtet. Ordinært representantskapsmøte som skal behandle årsmelding og regnskap, forutsettes avholdt innen utgangen av april det påfølgende år. Ordfører og øvrige eierrepresentantene sier i intervju at innkallinger har kommet til rett tid i selskapet.

Saker på møter

Protokoller fra representantskapets møter fra 2019 til 2021 viser at representantskapet behandler selskapets budsjett, økonomiplan, årsregnskap, godtgjørelse til styret og representantskapets medlemmer, valg av styret, klagenemnd, revisor, i tillegg til planer for selskapets drift. Ordfører sier at representantskapsmøtene oppleves som gode møter. Saksgrunnlag og annen informasjon sendes ut i god tid før møtene. Ledelsen er godt forberedt til møtene. Det er stort sett to møter i året, vår og høst.

Eierrepresentantene sier at selskapet er meget bra drevet og man er trygg på den daglige driften. Det er en rød tråd i styringen av selskapet. Styret er gode på å legge frem saker for representantskapet, slik at man føler at man faktisk er med og styrer selskapet. Det er full kontroll på økonomien. Når man har ledig tid, bruker ansatte i selskapet tiden til å ta på seg kommersielle oppdrag for å tjene penger. Det er videre stort fokus på å tenke beredskap i selskapet.

Kulturen i selskapet er veldig god og må bevares videre. Det er en god og åpen kommunikasjon mellom styret og ledelsen og ut i organisasjonen. Inntrykket er at nye kommuner som kommer inn i selskapet opplever kulturen i selskapet som positivt.

Det gjennomføres representantskap vår og høst. Saker som behandles er blant annet knyttet til budsjett, økonomi, feiegebyr og strategiske saker knyttet til selskapets videre drift. Representantskapet inviteres til å ta del i store strategiske spørsmål og langsiktige investeringsplaner. I møtene er selskapet veldig åpent om hva som diskuteres i styret og som man ønsker å dele med representantskapet. En viktig sak som har vært mye oppe i det siste er forholdet til 110-sentralen knyttet til endring i antall eiere og hva dette medfører at kostnader til den enkelte eierkommune. Kommunens utgifter til 110-sentralen dekkes via utgiften til Brannvesenet Midt IKS.

Steinkjer kommune er veldig åpen for å få inn nye eiere, slik at flere får tilgang til å få gode løsninger. Det viktige er ikke å sentralisere, men å få til et større fagmiljø. Også ledelsen er åpen for å få inn nye kommuner. Dersom man skal utvide selskapet ytterligere, er det viktig at den kulturen som er etablert i selskapet beholdes.

Kommunen er også veldig opptatt av spørsmål knyttet til ambulanse. Det har vært vurdert å ta bort ambulansen fra Malm, men dette har ikke skjedd. Man har stor sympati med Snåsa kommune og det som har skjedd med ambulansen der.

Styreleder sier at styret har en mål- og prioriteringsdebatt i starten av året hvor behovene til selskapet og mulighetene diskuteres. Representantskapet vedtar rammene på høsten og styret vedtar detaljene i desember.

Dialog med kommunestyret før og etter møter

Det bør være systemer som sikrer at eierrepresentanten får signaler om hvordan vedkommende skal opptre i eierorganet.

Eierrepresentantene sier at aktuelle saker gjerne tas opp i formannskapet. Dette kan skje i åpne møter, eller i lukkede møter hvis det er spørsmål av forretningsmessig karakter. Formannskapet er kommunens løpende operative politiske organ. Kommunestyret har langt

sjeldnere møter. Ikke alle partiene i kommunestyret er representert i formannskapet. Formannskapet brukes som kommunens eierorgan.

Det bør være systemer som sikrer at eierrepresentantene gir tilbakemelding til kommunestyret i etterkant av representantskapsmøter. En årlig tilbake rapportering om selskapenes forvaltning av samfunnsansvar kan i så måte være hensiktsmessig.

Eierrepresentantene sier at tilbakemeldingen til kommunestyret på kommunens eierskap gis via eierskapsmeldingen så lenge det ikke er noen problemer knyttet til selskapene. Det er ingen rutine for at protokoller fra representantskapet legges frem for formannskapet eller kommunestyret. Noen selskaper jobbes det mye med og det er derfor mange saker som går til formannskapet eller kommunestyret. Eksempler på dette var styring og eierskap i Trøndelag Forskning og Utvikling AS og Dampsaga Bad og kulturbygg.

Brannsjefen deltar vanligvis i eiernes kommunestyre, en gang per valgperiode. Styremøtene og representantskapsmøtene rulleres mellom eierkommunene, da selskapet gjerne vil ha uformell dialog med eierkommunene. Det samme gjelder for representantskapets leder, som rulleres mellom eierkommunene for hver valgperiode. Eierrepresentantene sier at Brannvesenet Midt IKS har presentert selskapet i kommunestyret i starten av denne perioden.

2.5 Valg av styre

Vurderingskriterier som ligger til grunn for kompetansekrav til styrende organ er:

- Bruk av valgkomité bør vedtektsfestes og føringer for valgkomiteens arbeid bør vedtas.
- Styrets samlede kompetanse bør være tilpasset selskapets behov
- Det skal tilstrebes kjønnsmessig balanse i styret
- Ordfører og kommunedirektør bør ikke sitte i styret i selskaper

Selskapsavtalen krav til valgkomite og føringer for sitt arbeid

I selskapsavtalen punkt 13 vises det til at styret velges av representantskapet. De ansatte representanter velges av og blant de faste ansatte i selskapet. I punkt 12 vises det til at representantskapet blant sine medlemmer skal velge en valgkomite bestående av tre representanter. I protokoll fra representantskapsmøte den 29.4.20 vises det følgende:

Valgkomiteen har hatt tre teams møter³. Valgkomiteens leder har vært i dialog med styreleder og daglig leder om styret og styrets arbeid. Alle som foreslås er forespurt og har stilt seg disponibel til de ulike roller..

I selskapsavtalen vises det videre til at selskapet skal ha et styre på syv medlemmer med to varamedlemmer. Styremedlemmene velges for to år av gangen. Ved første gangs valg av medlemmer til styret skal tre av styrets medlemmer velges med funksjonstid på ett år. Representantskapet velger styrets leder og nestleder. Det nåværende styret består av to menn og tre kvinner, i tillegg er det valgt to ansatterepresentanter.

Styreleder sier at selskapet har en praksis for valgkomiteens arbeid, men denne er ikke nedskrevet og har ikke hjemmel i selskapsavtalen. Praksisen omfatter å sikre ulik kompetanse i styret med hensyn til kunnskap. Når det gjelder kjønnsbalanse oppfylles kravet ved valg til styret. Ansatterepresentant velges av og blant de heltidsansatte i selskapet. Styreleder sier at det er satt av et møte i slutten av året for evaluering av styrets arbeid.

Ordfører i Steinkjer kommune er leder for valgkomiteen. Valgkomiteen er forankret i selskapsavtalen. Rutinene for valgkomiteens arbeid er ikke nedfelt skriftlig. Administrasjonen i selskapet sender en bestilling i god tid med oversikt over hvem som er på valg. Alle tre representantene i valgkomiteen er ordførere i eierkommunene. Innstillingen fra valgkomiteen pleier å være enstemmig. Arbeidet i valgkomiteen har fungert godt.

Ved innstillingen fra valgkomiteen legges det vekt på geografisk balanse, kjønnsbalanse og kompetanse. Det er ingen skriftlige retningslinjer for hvilken kompetanse som bør inn i selskapet. Ordfører har tatt kontakt med styreleder og daglig leder for å høre hvilken kompetanse de mener at selskapet har behov for. Kompetansen skreddersys etter selskapets behov. Skriftliggjøring av rutiner for valgkomiteens arbeid er nå i prosess.

I representantskapets møte den 18.10.2021 (sak 13/21) er daglig leder gitt i oppdrag å utarbeide ett forslag til instruks for valgkomiteen som behandles i neste representantskapsmøte (2022).

³ Sak 6 - valg av styremedlemmer.

2.6 Vurderinger

2.6.1 Eiernes styringsdokumenter

Det skal foreligge en selskapsavtale som minst angir informasjonen som IKS-loven krever.

Det foreligger en selskapsavtale mellom Brannvesenet Midt IKS og eierkommunene, som er vedtatt i representantskapet og i Steinkjer kommune. Selskapsavtalen oppfyller de minstekrav som er satt i IKS-loven.

Kommunen skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Den skal inneholde: Prinsipper for eierstyring, oversikt over eierskap, formål med eierskapet.

KS anbefaler en årlig revidering av Eiermeldingen knyttet til ny selskapsinformasjon.

Kommunens eierskapsmelding er fra 2019. Den omfatter en oversikt over hvilke selskap kommunen har eierskap i og informasjon om det enkelte selskap, noe som er i samsvar med kommunelovens krav. Eiermeldingen er ikke oppdatert med eierskap fra Verran kommune etter sammenslåing fra 1.1.2020, noe som savnes. Den har også noen mangler knyttet til krav gitt i kommunelovens § 26-1 knyttet til hva en Eiermelding bør omfatte. Dette omhandler hvilke prinsipper som ligger til grunn for kommunens eierstyring samt en Eierstrategi for hvert enkelt selskap som er anbefalt av KS. Det foreligger tidligere vedtatte føringer for kommunens Eierprinsipper som bør oppdateres i den siste oppdaterte Eiermeldingen i kommunen. KS anbefaler at deler av eierskapsmeldinga oppdateres årlig knyttet til blant annet selskapenes økonomiske informasjon og valg til styre. En årlig oppdatering av Eiermeldinga er også vedtatt av kommunestyret i sak 23/21, noe som enda ikke er utført. Det er også en del av anbefalinga at administrasjonene får i oppgave å utføre sekretærfunksjoner for Eiermeldinga, noe om vil være med å sikre at saker til politisk behandling er forsvarlig utredet (Kommunelovens § 13-1, 3. ledd). Dette bør vurderes nærmere av kommunen.

2.6.2 Eierrepresentasjon

Kommunestyret bør velge sentrale folkevalgte som sine representanter i selskapets Eierorgan eller ansatte i kommunen dersom formålet med eierskapet er knyttet til driftsoppgaver

Kommunestyret skal oppnevne minst én representant med vararepresentant til representantskapet for fire år

Kommunestyret har valgt ordfører og politikere i formannskap og kommunestyre som eierrepresentant med vararepresentanter for fire år. Dette er i tråd med anbefalingen om å velge sentrale politikere til å være eierrepresentant, noe som vil kunne bidra til å forenkle kommunikasjonen mellom kommunestyret og eierorganet.

Det bør gjennomføres obligatorisk opplæring av eierstyring av eide selskap til folkevalgte

- **Opplæringen bør starte i løpet av de første 6 månedene av valgperioden**
- **Den bør omfatte opplæring om blant annet eierskap og ulike roller knyttet til kommunens eierstyring**

Det er gjennomført folkevalgtopplæring i kommunen, i tillegg gir utvalgte selskap informasjon til kommunestyret og kommunens eiermelding gir kommunestyret opplæring om kommunens eierstyring og eide selskap. Revisor vurderer at en årlig gjennomgang av eiermeldinga som er anbefalt av KS vil i tillegg gi kommunestyret en årlig sentral gjennomgang og opplæring om kommunens eierstyring, noe som kan vurderes.

2.6.3 Representantskapet

Det bør gjennomføres eiermøter mellom eierne og selskapet knyttet til saker utover lovpålagte oppgaver for å informere eier om aktuelle tema for selskapet.

Representantskapet er selskapets øverste myndighet og gjennomfører to representantskapsmøter (vår/høst). I møtene gis det informasjon fra selskapet knyttet til selskapets utfordringer og strategidiskusjoner ut fra revisors vurdering. Selskapet er også til stede i kommunestyret og orienterer om virksomheten, noe som ivaretar og legger til rette for en god eierdialog. Revisor vurderer derfor at eier sikrer seg god informasjon om selskapets drift.

Det bør være systemer som sikrer at eierrepresentanten får signaler om hvordan vedkommende skal opptre i eierorganet; særlig ved stemmegivning.

Det er ikke fastsatt et formelt system som viser hvordan eierrepresentantene skal innhente styringssignaler fra kommunestyret. Imidlertid benyttes formannskapet i praksis for avklaringer knyttet til eiersaker av eierrepresentantene. For å kunne ha en aktiv eierstyring er ikke alltid møtehyppigheten i kommunestyret hensiktsmessig. Et formelt eierutvalg vil kunne håndtere eierstrategier og spørsmål i dialog med eierrepresentanten slik praksisen er, og dermed medvirke til et aktivt eierskap slik KS anbefaler. Eierutvalget vil også kunne forberede eiersaker med politisk medvirkning til kommunestyrets behandling.

System som sikrer at eierrepresentantene gir tilbakemelding til kommunestyret i etterkant av representantskap/eiermøter praktiseres.

Årlig tilbake rapportering om selskapenes forvaltning av samfunnsansvar kan vurderes.

Det er ingen formelle føringer knyttet til å etablere systemer som sikrer at eierrepresentanter gir tilbakemelding til kommunestyret i etterkant av eiermøter utover det som beskrives i eiermeldingen. En årlig behandling av deler av eiermeldingen knyttet til selskapsinformasjon savnes i så måte for å gi kommunestyret jevnlig informasjon. Det er heller ikke gitt noen krav til rapportering om selskapenes samfunnsansvar i kommunens prinsipper for eierstyring. Dette er sentrale punkter i KS-anbefalingene om aktivt eierskap og kan vurderes av kommunen.

2.6.4 Valg av styre

Bruk av valgkomité bør vedtektsfestes og føringer for valgkomiteens arbeid bør vedtas.

I selskapsavtalens punkt 12 er det krav til bruk av valgkomite til valg av styre i selskapet. Denne velges av representantskapet, noe som samsvarer med anbefalingene. Selskapet har ikke en instruks for valgkomiteens arbeid som er vedtatt i representantskapet noe som kan vurderes. En instruks vil fastsette hvilke arbeidsoppgaver valgkomiteen har og hvordan de skal arbeide, samt hvilken kompetanse eierne ønsker i styret. Dette sikrer også åpenhet om valgkomiteens arbeid og ivaretar eierføringer i disse. Daglig leder har fått i oppdrag av representantskapet å utarbeide en instruks for valgkomiteens arbeid, som ønskes behandles våren 2022.

Styrets samlede kompetanse bør være tilpasset selskapets behov.

Det skal tilstrebes kjønnsmessig balanse i styret

Det er imidlertid revisors oppfatning at valgkomiteen praktiserer det å sikre god kompetanse og å ivareta kjønnsbalansen i styret. Styret har to menn og tre kvinner, samt to ansatterrepresentanter. Dette er i samsvar med kravet til kjønnsbalansen som gjelder for interkommunale selskaper.

Ordfører og Kommunedirektør bør ikke sitte i styret i selskaper

Sentrale politikere eller administrative ledere sitter ikke i styret i selskapet, noe som er i tråd med KS' anbefaling knyttet til habilitet.

3 HØRING

En høringsrapport for eierstyring og forvaltningsrevisjon ble sendt på høring den 6.12.21 til selskapets ledelse (daglig leder og styreleder) og kommunen v/eierrepresentant. Høringssvaret fra selskapet ble mottatt 17.12.2021, selskapet hadde ingen kommentarer eller merknader til kommunens eierstyring av selskapet. Selskapets høringssvar til forvaltningsrevisjon av selskapets er lagt ved i rapporten knyttet til denne. Høringssvaret fra kommunen ble mottatt 21.12.2021 og er vedlagt i vedlegg 2.

Høringssvaret fra eierrepresentantene:

Revisor har lagt til data fra høringssvarets avsnitt to og tre i kapittel 2.2.2 knyttet til kommunens eiermelding og presisert vurderinger og konklusjoner knyttet til dette. For øvrig er ikke rapporten endret.

4 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

4.1.1 Konklusjon

Revisor konkluderer med at Steinkjer kommune utøver eierstyring i Brannvesenet Midt IKS i samsvar med gitte føringer. Kommunens prinsipper for eierstyring er imidlertid ikke beskrevet i kommunens vedtatte Eiermelding, noe det er krav om. Deler av kommunens Eiermelding knyttet til informasjon fra eide selskap bør også oppdateres årlig, noe som er anbefalt fra KS og vedtatt av kommunestyret i sak 23/21. Arbeidet med instruks til valgkomiteens arbeid er igangsatt i selskapet og ferdigstilling bør følges opp av kommunen.

4.1.2 Anbefaling

Kommunen bør behandle en Eiermelding årlig hvor kommunens prinsipper for eierstyring formaliseres i siste vedtatte Eiermelding, videre oppdatere denne med årlig informasjon fra selskapene.

KILDER

Lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven), lov-2021-07-34.

Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven), LOV-2021-05-28-47.

Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (Forvaltningsloven), LOV-2021-05-28-47.

Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll, Kommunesektorens organisasjon, utgivelsesår 2020.

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§15) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av eierskapskontroll. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. I denne forvaltningsrevisjonen har vi benyttet oss av følgende kilder til revisjonskriterier:

Eierstyring

Eiernes styringsdokumenter

Kommunelovens krav § 26-1: en gang i valgperioden (minimumskrav). Eiermeldingen må inneholde:

- *Kommunens prinsipper for eierstyring,*
- *oversikt over virksomheter kommunen har eierinteresser i,*
- *formål med eierinteresser*

KS anbefaling 4 - Utarbeide en årlig eierskapsmelding eller rapport om

selskapene for kommunestyret eller fylkestinget

- *Årlig revidering av eiermeldingen knyttet til (økonomi, eller andre spesielle forhold i selskapene, nye styremedlemmer etc.)*
- *Selskapenes samfunnsansvar, miljø, likestilling, etikk mv.*
- *Organisere en administrativ støttefunksjon - sikre betryggende saksbehandling jf. KL §13-1. Et (eierskapssekretariat) som forbereder saker til politisk behandling og er uavhengig selskapene*

Lov om interkommunale selskap stiller i § 4 krav til at det skal være en selskapsavtale og angir at selskapsavtalen minst skal inneholde følgende:

1. selskapets foretaksnavn
2. angivelse av deltakerne
3. selskapets formål
4. den kommune der selskapet har sitt hovedkontor
5. antall styremedlemmer
6. deltakernes innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet
7. den enkelte deltakers eierandel i selskapet og den enkelte deltakers ansvarsandel i selskapet dersom denne avviker fra eierandelen

8. antall medlemmer av representantskapet og hvor mange medlemmer den enkelte deltaker oppnevner

Lov om interkommunale selskap stiller i § 14 krav om daglig leder i selskapet og skal følge retningslinjer og pålegg som styret har gitt.

Lov om interkommunale selskap stiller i § 30 til 32 krav knyttet til uttreden av selskapet, utelukkelse og oppløsning av selskapet.

Operasjonaliserte kriterier i undersøkelsen

- Det skal foreligge en selskapsavtale som minst angir informasjon som utvalgte krav i IKS-loven krever
- Kommuner skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Den skal inneholde: Prinsipper for eierstyring, oversikt over eierskap, formål med eierskapet.
- KS anbefaler en årlig revidering av Eiermeldingen knyttet til ny selskapsinformasjon.

Eierrepresentasjon

IKS-loven § 6 slår fast at selskapet skal ha et representantskap hvor samtlige deltakere er representert med minst én representant. Videre går det fram at vedkommende kommunestyre oppnevner selv sine representanter og det skal oppnevnes minst like mange varamedlemmer som faste medlemmer. Hvis ikke annet er fastsatt i selskapsavtalen, velger representantskapet selv sin leder og nestleder. Representantskapets medlemmer velges for fire år om ikke annet er fastsatt i selskapsavtalen. Den enkelte deltaker kan foreta nyvalg av sine representantskapsmedlemmer i valgperioden. Nyvalg skjer for den gjenværende del av valgperioden.

KS anbefaling 3 - Sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap

- *Eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte tidlig i valgperioden*
- Viktig at de folkevalgte får innsikt i de ulike rollene de har som folkevalgte, som styremedlemmer eller som medlemmer av selskapets eierorgan. Det er viktig å være bevisst roller, styringslinjer og ansvarsfordeling.

Operasjonaliserte kriterier i undersøkelsen

- Kommunestyret skal oppnevne minst én representant med vararepresentant til representantskapet for fire år

- Det bør gjennomføres obligatorisk opplæring av eierstyring av eide selskap til folkevalgte
 - Opplæringen bør starte i løpet av de første 6 månedene av valgperioden
 - Den bør omfatte opplæring om blant annet eierskap og ulike roller knyttet til kommunens eierstyring.

Representantskapet og dialog med kommunestyret

KS anbefaling 7 - Som hovedregel bør sentrale folkevalgte oppnevnes som representanter i eierorganet

- oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter i eierorganet
- etablere forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret eller fylkestinget og eierorganet som forankres i eierskapsmeldingen.
- velge eierrepresentanter av kommunestyret med minst to varamedlemmer (IKS)
- Dersom formålet med selskapet er rene driftsoppgaver er det ingen ting i veien for at ansatte i kommunens eller fylkeskommunens administrasjon sitter i eierorganet.

KS anbefaling 1, 4, 19: kommunens eierstyring kan også omfatte eiers krav knyttet til selskapenes samfunnsansvar

- *Prinsipper knyttet til selskapenes forvaltning av samfunnsansvar er sentrale for eier knyttet til regeletterlevelse og omdømme*

Operasjonaliserte kriterier

- Kommunestyret bør velge sentrale folkevalgte som sine representanter i selskapets eierorgan eller ansatte i kommunen dersom formålet med eierskapet er knyttet til driftsoppgaver
- Det bør gjennomføres eiermøter mellom eierne og selskapet utover lovpålagte oppgaver for å informere eier om aktuelle tema for selskapet
- Det bør være systemer som sikrer at eierrepresentanten får signaler om hvordan vedkommende skal opptre i eierorganet; særlig ved stemmegivning
- System som sikrer at eierrepresentantene gir tilbakemelding til kommunestyret i forkant/etterkant av representantskap/eiermøter praktiseres
- Årlig tilbake rapportering om selskapenes forvaltning av samfunnsansvar

Valg av styre

Lov om interkommunale selskaper:

§ 10 Styret og styrets sammensetning, 2 ledd, styremedlemmene velges av representantskapet med unntak av ansatte representant som velges av ansatte i selskapet, jf 9 ledd. Begge kjønn skal være representert jf. 1. ledd som viser til aksjelovens bestemmelser: Har styret to eller tre medlemmer, skal begge kjønn være representert. Har styret fire eller fem medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst to. Har styret seks til åtte medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst tre.

KS anbefaling 9 - Sørge for god sammensetning og kompetanse i styret

- Eier bør sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskapets formål og virksomhet – komplementær kompetanse og erfaring
- Vurdere habilitet (Dokumentert) ved valg av sentrale folkevalgte eller ansatte i kommunale lederstillinger inn i styret i et kommunalt eid selskap. Dersom inhabilitet ofte vil skje bør det vurderes om dette vil gjøre det uhensiktsmessig å velge den aktuelle personen til styremedlem. Det er ikke hensiktsmessig å velge en person som i mange sammenhenger likevel må fratre som inhabil fordi han eller hun kommer i en dobbeltrolle. Typisk gjelder dette der det er snakk om at sentrale folkevalgte eller ansatte i kommunale lederstillinger ønskes valgt inn i styret i et kommunalt eid selskap.
- Ingen kommunalt ansatte eller folkevalgte skal håndtere saker i kommunen eller fylkeskommunen som gjelder et selskap der de selv er styremedlem.
- Styreverv i selskaper er et personlig verv. Medlemmer av styrer representerer bare seg selv, ikke noen av eierne, og skal ivareta selskapets interesser til det beste for alle eierne.
- I selskapsavtalen pkt 5.2 heter det at medlemmene som oppnevnes først og fremst skal velges ut fra at styret samlet skal ha relevant kompetanse (brannfaglig, jus, økonomi, annet) Det står også at styrets leder skal velges blant de som er oppnevnt av Trondheim kommune

KS anbefaling 10 – vedtektsfeste bruk av valgkomite ved styreutnevnelser

- Vedtektsfeste bruk av valgkomite ved styreutnevnelser
- Det bør lages retningslinjer som regulerer valgkomiteens arbeid

KS anbefaling 17 – Registrere styreverv i KS styreregister

- Eier bør anbefale at styrets medlemmer er registrert i styrevervregister (KS) Åpenhet er viktig – rolleblending.

Operasjonaliserte kriterier i undersøkelsen

- Bruk av valgkomité bør vedtektsfestes og føringer for valgkomiteens arbeid bør vedtas.
- Styrets samlede kompetanse bør være tilpasset selskapets behov
- Det skal tilstrebes kjønnsmessig balanse i styret
- Ordfører og kommunedirektør bør ikke sitte i styrer i selskaper

VEDLEGG 2 – HØRINGSSVAR

Steinkjer kommune

REVISJON MIDT NORGE SA AVD STEINKJER
Brugata 2
7715 STEINKJER

Vår ref.:
2021/4103-72186/2021/ANNLEI3

Deres ref.:

Dato:
21.12.2021

Tilbakemelding på høringsutkast til rapport fra eierskapskontroll i Brannvesenet Midt IKS

Viser til brev datert 6. desember 2021 med utkast til rapport fra eierskapskontroll i Brannvesenet Midt IKS. Eierrepresentantene og ordfører er gitt mulighet til å gi en høringsuttalelse til utkastet, og er bedt om å koordinere et felles svar, jf. mail fra revisor av samme dato. Det er eierskapskontrollen i kapittel 2 vil gir tilbakemelding på, og tilbakemeldingen er et samlet svar fra eierrepresentantene.

I kapittel 2.2.2 refereres at «Steinkjer kommune har hatt Eiermeldinger og Eierstrategi lenge før dette ble et lovkrav». Allerede i 05.06.08 behandlet formannskapet en overordnet og prinsipiell sak om kommunens eierskapspolitikk for ulike selskapet og virksomheter (sak 08/88). Første versjon Eiermelding kom deretter til kommunestyret, Eiermelding 2008. I 2009 behandlet kommunestyret oppfølgingen av sak 08/88, i sak 09/146 om Eierskapspolitikk – utforming og gjennomføring.

Disse sakene ble vesentlig for et mer aktivt eierskap. Etter dette er nye retningsvalg fulgt opp gjennom Eiermeldingene og ikke minst gjennom konkrete saker framlagt for kommunestyret knyttet til enkeltsselskap, eksempelvis gjennom utviklingen av Steinkjerbygg KF, og saker om TFOU, AS REKO, Dampsaga bad og kulturbygg AS m.fl.

Konklusjonen i rapporten oppsummerer at Steinkjer kommune utøver Eierstyring i Brannvesenet Midt IKS i samsvar med gitte føringer, men at kommunens prinsipper for Eierstyring ikke er formalisert i Eiermeldingen. Eierrepresentantene og ordfører vil understreke, som det også refereres i rapporten, at det er et ønske og en klar ambisjon om at Eiermeldingen fortsatt skal oppdateres og framlegges årlig, selv om kommuneloven tilsier «minst én gang i valgperioden».

Med hilsen

Anne Berit Lein
ordfører

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift.

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Konsek Trøndelag IKS v/ Liv Tronstad

Vår ref.:
2021/4103-7285/2022/BJOAAS1

Deres ref.:

Dato:
01.02.2022

22/227 Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon Brannvesenet Midt IKS - Høring

Det vises til oversendt brev og utkast til rapport fra eierskapskontroll for Brannvesenet Midt IKS den 26.01.22 der kommunedirektøren gis anledning til å utale seg om høringsrapporten.

Kommunedirektøren støtter konklusjonen om at Steinkjer kommune utøver eierstyring i Brann Midt IKS i samsvar med gitte føringer og vil videre bidra til å følge opp de anbefalinger revisor gir.

Med hilsen

Bjørn Kalmar Aasland
kommunedirektør

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift.

Forvaltningsrevisjon Brannvesenet Midt IKS - Rapport

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

11.02.2022

Saknr

04/22

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 217, TI - &58

Arkivsaknr 20/491 - 18

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget slutter seg til rapportens konklusjoner og anbefalinger
2. Kontrollutvalget oversender rapporten til kommunestyret med følgende innstilling:
 1. Kommunestyret tar rapporten til orientering
 2. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp revisors sine anbefalinger knyttet til samarbeidet med byggesakkontoret og brannforebyggende tiltak i kommunen, samt bidra i å avklare det akuttmedisinske samarbeidet. Kommunestyret ber kommunedirektøren rapportere tilbake til kontrollutvalget om oppfølging av dette innen utgangen av 2022.
 3. Kommunestyret ber eierrepresentantene følge opp revisors anbefalinger i representantskapets møte, og rapportere tilbake til kommunestyret innen utgangen av 2022 om hvordan dette er behandlet av representantskapet.
 4. Forvaltningsrevisjonsrapporten oversendes kontrollutvalgene i Røyrvik og Osen til orientering.

Vedlegg

Forvaltningsrevisjon Brannvesenet Midt IKS - Rapport

Saksopplysninger

Brannvesenet Midt IKS er et interkommunalt selskap der Steinkjer, Lierne, Røyrvik, Snåsa, Inderøy og Osen er deltagere/eiere. Fra 1. januar i år ble også Verdal kommune deltager/eier.

I 2020 fikk kontrollutvalget en henvendelse fra kontrollutvalget i Snåsa om Steinkjer kunne tenke seg å delta i et felles forvaltningsrevisjonsprosjekt med eierskapskontroll for Brannvesenet Midt IKS. Ved flere deltagere i prosjektet ville ressursbruken bli mindre for hver kommune, og mindre belastende for selskapet.

I plan for eierskapskontroll var Brannvesenet Midt IKS prioritert som prosjekt nr 3, men ikke prioritert i plan for forvaltningsrevisjon. På grunn av at det er ressursbesparende å delta i et felles prosjekt ønsket kontrollutvalget å delta i dette. Kontrollutvalget har fullmakt til å gjøre endringer i planene, og kommunestyret ble informert om endringene i RS 1/2021 i møte den 24. mars 2021. Kontrollutvalget sluttet seg til prosjektplanen den 30.04.2021 – sak 20/21. Det samme gjorde også Inderøy og Lierne i tillegg til Snåsa.

Revisjonen har denne gangen valgt å levere to rapporter, en med fokus på eierskapet – henholdsvis eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Begge rapportene ble levert januar 2022. På grunn av at det er utarbeidet to rapporter, er saken derfor også delt i to saker. Denne saken gjelder forvaltningsrevisjon.

En foreløpig rapport etter forvaltningsrevisjon har vært på høring til selskapet. Høringssvaret er vedlagt rapporten. Høringssvaret har ikke medført endringer i rapporten. Selskapet mener forvaltningsrevisjonsrapporten er et verdifullt innspill i utviklingen av virksomheten og tjenesten videre.

Forvaltningsrevisjonen har hatt hovedfokus på driftsårene 2020-2021, og er løst gjennom intervju og dokumentgjennomgang. Revisor har opplevd at selskapet har vært opptatt av åpenhet og sørget for god informasjon til revisor under vegs.

Revisor konkluderer slik på de fire problemstillingene som var valgt i prosjektet:

1. *Hvordan ivaretar Brannvesenet Midt IKS akuttoppgaver ved skadested knyttet til helseskader ved ulykker?*

Revisor konkluderer med at Brannvesenet Midt IKS ivaretar akuttoppgaver til helseskader ved ulykker i samsvar med gitte krav til dette. Det er ulike ordninger med stedlig ambulanse i noen av eierkommunene. Dette medfører behov for å avklare en ordning for å gi akutt helsehjelp ved ulykker så raskt som mulig utover det branntjenesten kan gi ved skadested, i noen av eierkommunene.

2. *Hvordan ivaretar Brannvesenet Midt IKS det forebyggende brannarbeidet til eierkommuner?*

Revisor konkluderer med at Brannvesenet Midt IKS har en systematisk planlegging og utføring av det brannforebyggende arbeidet i samsvar med gitte krav til dette. Det mangler imidlertid en avklaring med eierkommune knyttet til finansiering av brannsikkerhetstiltak i boliger tilknyttet prosjektet «Trygg hjemme». Det er videre behov for en avklaring av tjenester knyttet til feiing og branntilsyn i fritidsboliger i sone 2.

3. *Hvordan har Brannvesenet Midt IKS lagt til rette for å håndtere akutt forurensning hos eierkommunene?*

Revisor konkluderer med at beredskapsplaner og utstyr for å håndtere akutt forurensning er i henhold til føringer og krav i Brannvesenet Midt IKS sitt virksomhetsområde. Det har kun vært mindre hendelser med akutt forurensning som selskapet har håndtert selv.

4. *Har selskapets ansatte tilstrekkelig opplæring for å ivareta gitte oppgaver til eierkommunene og klarer selskapet å rekruttere tilstrekkelig kompetanse?*

Revisor konkluderer med at Brannvesenet Midt IKS har en systematisk oversikt og oppfølging av ansattes kompetanse i selskapet, ut fra gitte krav. Selskapet har kompetanse til å gjennomføre opplæring av egne ansatte og selger kompetansehevende kurs til ansatte i andre brannvesen, noe som gir inntekter og er positivt for selskapet drift. Det er imidlertid noen utfordringer knyttet til rekruttering av deltidsmannskap og lav kvinneandel som bør både ha selskapets og eierkommunenes oppmerksomhet. Revisor ser at selskapet har hatt noe lavere ressurser til brannforebyggende arbeid enn kravet i forskriften. Det har ikke kommet på plass tiltak for å ivareta kravet fra 1.1.2022. Dette bør ha selskapets og eiernes oppmerksomhet

Revisor har følgende anbefalinger til Brannvesenet Midt IKS

- *Være bidragsyter til å sikre at alle eierkommunene er underlagt en avklart ordning som sikrer best mulig akutt helsehjelp ved ulykkessted, utover det Brannvesenet Midt IKS kan gi ved skadested. Det er hensiktsmessig at eierkommunene og andre sentrale forvaltningsnivå bidrar til en avklart ordning.*

- *Sikre at det brannforebyggende arbeidet til privateiendommer er i samsvar med krav og egne bestemmelser.*
- *Sikre en plan for rekruttering i selskapet som blant annet ivaretar utfordringer med turnover hos deltidsansatte i eierkommunene og lav kvinneandel i selskapet.*
- *Sikre at ressurser til det brannforebyggende arbeidet i selskapet er i samsvar med forskriftens krav.*

Revisor vil presentere rapporten for kontrollutvalget i møte og vil samtidig kunne svare på spørsmål.

Gjennom revisjonens arbeid har rapportene ikke vært på høring hos kommunedirektøren som er vanlig ved andre forvaltningsrevisjoner, undersøkelser osv. Bakgrunnen for dette er at eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon Brannvesenet Midt IKS gjelder selskapet og kommunens eierstyring.

Iht. kommuneloven § 23-5 om kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken. Kommunedirektøren har derfor fått mulighet til å uttale seg om rapportene knyttet til forhold som ligger innenfor kommunedirektørens ansvarsområde. Kommunedirektøren har ikke valgt å benytte seg av dette når det gjelder forvaltningsrevisjon.

Vurdering

Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon er viktige virkemiddel for å føre kontroll med kommunens forvaltning av sine interesser i selskaper, og gir et innblikk i selskapet og de resultater som oppnås. En slik kontroll gir videre en uavhengig tilbakemelding til kommunestyret om selskapets arbeid, selskapsledelse, eierstyring og hvordan kommunestyrets vedtak blir fulgt opp.

Revisor har besvart kontrollutvalgets bestilling. Det er viktig at de anbefalingene revisor gir i rapporten blir fulgt opp både av kommunedirektøren og eierrepresentantene.

Det vises til rapporten i sin helhet, og det anbefales at kontrollutvalget slutter seg til rapportens konklusjoner og anbefalinger og oversende denne til kommunestyret til videre behandling.

To av eierkommunen, Røyrvik og Osen valgte å ikke delta i fellesprosjektet. Det er imidlertid viktig at de også blir kjent med de forhold forvaltningsrevisjonen har tatt opp, og det foreslås derfor at rapporten oversendes kontrollutvalgene i disse to kommunen til orientering, med oppfordring om at denne gjøres kjent for administrasjonen og kommunestyret.

FORVALTNINGSREVISJON

Brannvesenet Midt IKS

Steinkjer, Inderøy, Snåsa og
Lierne kommune

Januar 2022

SK1025

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Steinkjer -, Inderøy -, Snåsa - og Lierne kommunes kontrollutvalg i perioden juni 2021 til januar 2022.

Kontrollutvalget skal påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres, jf. lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-2 punkt c. Forvaltningsrevisjon innebærer å gjøre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger¹.

Revisjonsteamet har bestått av prosjektleder/oppdragsansvarlig Arve Gausen, prosjektmedarbeider Thomas Furunes og Hanne Marit Ulseth Bjerkkan og kvalitetssikrere Margrete Haugum og Eirik Seim. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Steinkjer, Inderøy, Snåsa og Lierne kommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs² standard for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, RSK 001.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet. En oversikt over tidligere gjennomførte prosjekter finnes på vår hjemmeside www.revisjonmidt norge.no.

Orkanger, 21.1.2022.

Arve Gausen

Oppdragsansvarlig revisor

¹ Kommuneloven § 23-3, 1.ledd

² Norges Kommunerevisorforbund, www.nkrf.no

SAMMENDRAG

Undersøkelsen består av en forvaltningsrevisjon av Brannvesenet Midt IKS. Den omhandler hvordan selskapet ivaretar akuttoppgaver ved skadested, forebyggende brannarbeid, håndterer akutt forurensning og sikrer opplæring og rekruttering av ansatte. Undersøkelsen konkluderer med følgende:

1. Hvordan ivaretar Brannvesenet Midt IKS akuttoppgaver ved skadested knyttet til helseskader ved ulykker?

Revisor konkluderer med at Brannvesenet Midt IKS ivaretar akuttoppgaver til helseskader ved ulykker i samsvar med gitte krav til dette. Det er ulike ordninger med stedlig ambulanse i noen av eierkommunene. Dette medfører behov for å avklare en ordning for å gi akutt helsehjelp ved ulykker så raskt som mulig utover det branntjenesten kan gi ved skadested, i noen av eierkommunene.

2. Hvordan ivaretar Brannvesenet Midt IKS det forebyggende brannarbeidet til eierkommuner?

Revisor konkluderer med at Brannvesenet Midt IKS har en systematisk planlegging og utføring av det brannforebyggende arbeidet i samsvar med gitte krav til dette. Det mangler imidlertid en avklaring med eierkommune knyttet til finansiering av brannsikkerhetstiltak i boliger tilknyttet prosjektet «Trygg hjemme». Det er videre behov for en avklaring av tjenester knyttet til feiing og branntilsyn i fritidsboliger i sone 2.

3. Hvordan har Brannvesenet Midt IKS lagt til rette for å håndtere akutt forurensning hos eierkommunene?

Revisor konkluderer med at beredskapsplaner og utstyr for å håndtere akutt forurensning er i henhold til føringer og krav i Brannvesenet Midt IKS sitt virksomhetsområde. Det har kun vært mindre hendelser med akutt forurensning som selskapet har håndtert selv.

4. Har selskapets ansatte tilstrekkelig opplæring for å ivareta gitte oppgaver til eierkommunene og klarer selskapet å rekruttere tilstrekkelig kompetanse?

Revisor konkluderer med at Brannvesenet Midt IKS har en systematisk oversikt og oppfølging av ansattes kompetanse i selskapet, ut fra gitte krav. Selskapet har kompetanse til å gjennomføre opplæring av egne ansatte og selger kompetansehevende kurs til ansatte i andre brannvesen, noe som gir inntekter og er positivt for selskapet drift. Det er imidlertid noen utfordringer knyttet til rekruttering av deltidsmannskap og lav kvinneandel som bør både ha selskapets og eierkommunenes oppmerksomhet. Revisor ser at selskapet har hatt noe lavere

ressurser til brannforebyggende arbeid enn kravet i forskriften. Det har ikke kommet på plass tiltak for å ivareta kravet fra 1.1.2022. Dette bør ha selskapets og eiernes oppmerksomhet.

Anbefalinger til Brannvesenet Midt IKS

- Være bidragsyter til å sikre at alle eierkommunene er underlagt en avklart ordning som sikrer best mulig akutt helsehjelp ved ulykkessted, utover det Brannvesenet Midt IKS kan gi ved skadested. Det er hensiktsmessig at eierkommunene og andre sentrale forvaltningsnivå bidrar til en avklart ordning.
- Sikre at det brannforebyggende arbeidet til privateiendommer er i samsvar med krav og egne bestemmelser.
- Sikre en plan for rekruttering i selskapet som blant annet ivaretar utfordringer med turnover hos deltidsansatte i eierkommunene og lav kvinneandel i selskapet.
- Sikre at ressurser til det brannforebyggende arbeidet i selskapet er i samsvar med forskriftens krav.

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forord	3
Sammendrag.....	4
Innholdsfortegnelse	6
1 Innledning.....	8
1.1 Bestilling	8
1.2 Problemstillinger	9
1.3 Metode	9
1.4 Nasjonale føringer for brannvesen.....	10
1.5 Brannvesenet Midt IKS.....	12
1.6 Rapportens oppbygging	13
2 Akuttoppgaver ved helseskade.....	14
2.1 Revisjonskriterier.....	14
2.2 Innsamlet informasjon	14
2.2.1 Nasjonal målsettinger knyttet til helseoppdrag utført av brann- og redningsvesenet.....	14
2.2.2 Organisering av ambulansetjenester i deltagende eierkommuner	15
2.2.3 Statistikk knyttet til antall hendelser i Brannvesenet Midt IKS.....	17
2.2.4 Utstyr	19
2.2.5 Kompetanse.....	20
2.2.6 Innsatstid	22
2.3 Revisors vurderinger	23
3 Forebyggende arbeid	25
3.1 Revisjonskriterier.....	25
3.2 Innsamlet informasjon	25
3.2.1 Planlegging og evaluering av det brannforebyggende arbeid	25
3.2.2 Feiertjenester og branntilsyn.....	27
3.2.3 Beredskap og utstyr knyttet til elektrifisering av biler etc. (Beskrivende).....	30
3.3 Revisors vurderinger	32
4 Håndtere akutt forurensning	34
4.1 Revisjonskriterier.....	34
4.2 Innsamlet informasjon	34
4.2.1 Beredskapsplaner for akutt forurensning.....	34
4.2.2 Utstyr og personell for å håndtere akutt forurensning.....	35
4.3 Revisors vurderinger	37
5 Kompetanse og rekruttering	38
5.1 Revisjonskriterier.....	38
5.2 Innsamlet informasjon	38
5.2.1 Systematiske oversikt over kompetansebehov.....	38
5.2.2 Tilstrekkelig kompetanse og rekrutteringsutfordringer	39
5.3 Revisors vurderinger	42

6	Høring	43
7	Konklusjoner og anbefalinger	44
7.1	Konklusjon.....	44
7.2	Anbefalinger til Brannvesenet Midt IKS.....	45
	Kilder	46
	Vedlegg 1 – Utledning av revisjonskriterier.....	47
	Vedlegg 2 – Høringssvar	52
	Vedlegg 3 – Risikobilde i Brannvesenet Midt IKS	54

Tabell

Tabell 1.	Oversikt over gjennomførte intervjuer.....	9
Tabell 2.	Nøkkelinformasjon til selskapet	13

Figurer

Figur 1.	Kart over Brannvesenet Midt IKS sitt virkeområde	12
Figur 2.	Statistikk over antall hendelser.....	18
Figur 3.	Statistikk over type hendelser i eierkommunene.....	19
Figur 4.	Utstyr og bemanning i Steinkjer, Inderøy, Snåsa og Verran.	20
Figur 5.	Utstyr og bemanning i Osen, Røyrvik og Lierne	20
Figur 6.	Innsatstider i eierkommunene	23

1 INNLEDNING

I dette kapittelet gjennomgår vi bestilling, problemstillinger, metode og bakgrunn for prosjektet.

1.1 Bestilling

Snåsa kommune er deleier i Brannvesenet Midt IKS og har prioritert revisjon av selskapet i sin plan om forvaltningsrevisjon med eierskapskontroll. Det er utarbeidet en bestilling fra kommunens kontrollutvalg i sak 21/20. I vedtaket vises det til at undersøkelsen bør omhandle følgende forhold: ordinær eierskapskontroll, samt en forvaltningsrevisjonsdel som omfatter selskapets akuttoppgaver, forebygging, feiertjeneste, forurensning, rekruttering og opplæring. Med utgangspunkt i bestillingen oversendte revisjonen en prosjektplan som konkretiserte bestillingen. Prosjektplanen ble behandlet i kontrollutvalgene i alle eierkommunene til Brannvesenet Midt IKS. I neste delen følger vedtakene i de ulike kontrollutvalgene til bestillingssaken:

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune vedtok følgende i sak 20/21, den 30.4.21:

Kontrollutvalget slutter seg til revidert prosjektplan for Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon Brannvesenet Midt IKS.

Kontrollutvalget i Lierne vedtok følgende i sak 16/21, den 30.4.21:

Kontrollutvalget slutter seg til revidert prosjektplan.

Kontrollutvalget i Inderøy vedtok følgende i sak 11/21, den 11.5.2021:

Kontrollutvalget slutter seg til problemstillingene, leveringstidspunkt og ressursrammen revisjonen har foreslått i revidert prosjektplan.

Kontrollutvalget i Snåsa vedtok følgende i sak 11/21, den 11.5.21:

Kontrollutvalget slutter seg til revidert prosjektplan for eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. De ønsket også at undersøkelsen omfattet en spørreundersøkelse til ansatte i deltidsstillinger lokalisert til Snåsa brannstasjon.

Kontrollutvalgene i Osen (sak 5/21) og Røyrvik (sak 1/21) vedtok å ikke delta i undersøkelsen.

1.2 Problemstillinger

1. Hvordan ivaretar Brannvesenet Midt IKS akuttoppgaver ved skadested knyttet til helseskader ved ulykker?
2. Hvordan ivaretar Brannvesenet Midt IKS det forebyggende brannarbeidet til eierkommuner?
3. Hvordan har Brannvesenet Midt IKS lagt til rette for å håndtere akutt forurensning hos eierkommunene?
4. Har selskapets ansatte tilstrekkelig opplæring for å ivareta gitte oppgaver til eierkommunene og klarer selskapet å rekruttere tilstrekkelig kompetanse?

Revisor avgrenser undersøkelsen selskapets systematiske arbeid knyttet til overnevnte problemstillinger. Revisjonen vil omfatte utvalgte krav knyttet til brannvesenets virksomhet i disse problemstillingene. Undersøkelsen vil ha et hovedfokus på driftsårene 2020-2021.

1.3 Metode

Undersøkelsen består av en forvaltningsrevisjon. Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til Norges Kommunerevisorforbund sin standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Rapporten bygger på informasjon innhentet gjennom dokumentgjennomgang og intervjuer.

Det er avholdt et oppstartsmøte/intervju med selskapet ved daglig leder og styreleder. Øvrig ledelse i selskapet er også intervjuet samt sentrale tillitsvalgte og hovedverneombud. Videre har de som er intervjuet fått tilsendt noen oppfølgingsspørsmål på epost som er besvart og de har oversendt etterspurt dokumentasjon. Intervjuene ble gjennomført ved bruk av video med unntak av oppstartsmøte, som ble gjennomført på selskapets hovedkontor. Det ble utarbeidet en semistrukturert intervjuguide til alle intervjuene, som var tilpasset de enkelte intervjuene. Referat fra møtene er verifisert av de som er intervjuet, dette for å rette opp eventuelle misforståelser.

Tabell 1. Oversikt over gjennomførte intervjuer.

Dato	Intervjuobjekt	Sted
15.6.2021	Brannsjef/daglig leder og styreleder	Steinkjer
7.9.2021	Leder beredskap	Video
7.9.2021	Leder Forebyggende	Video
13.9.2021	Feieformann	Video
20.9.2021	Rådgiver kompetanse	Video

13.9.2021	Tillitsvalgt i Norges ingeniør og teknologiorganisasjon samt Fagforbundet	Video
20.9.2021	Hovedverneombud	Video

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Revisor har opplevd stor velvilje fra selskapet, og har mottatt alle etterspurte dokumenter på en ryddig måte og i god tid. Det har vært uproblematisk å avtale og gjennomføre intervjuer med selskapet og eierrepresentanter.

Revisor har mottatt informasjon knyttet til organisering av ambulansetjenesten i deltagende eierkommuner fra Klinikksjef prehospitale tjenester i Helse Nord-Trøndelag. Denne er lagt til rapportens informasjonsdel.

Vurdering av datagrunnlag og metode

Revisor mener det har vært tilstrekkelig å intervju de utvalgte informantene, i kombinasjon med gjennomgang av ulike dokumenter. Revisor har mottatt alle etterspurte dokumenter fra selskapet, og opplever at selskapet har vært opptatt av åpenhet og sørget for god informasjon til revisor. Revisor anser den mottatte dokumentasjon som pålitelig og relevant, og mener at verifisering av intervjureferatene bidrar til å øke dataenes pålitelighet.

Revisors samlede vurdering er at metodebruk og datagrunnlag i dette prosjektet gir et tilstrekkelig grunnlag til å svare på problemstillingene.

1.4 Nasjonale føringer for brannvesen

I lov om brann- og eksplosjonsvernloven³ er kommunene gitt i oppgave å sørge for etablering og drift av et brannvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver. Arbeidet skal være basert på en risiko- og sårbarhetsanalyse slik at brannvesenet blir best mulig tilpasset de oppgaver det kan bli stilt ovenfor. Leder av brannvesenet og øvrig personell skal ha de kvalifikasjoner som er nødvendig for å kunne ivareta brannvesenets oppgaver på en forsvarlig måte. To eller flere kommuner kan avtale å ha felles brannvesen eller ledelse av brannvesenet. Kommunen vil likevel ha det formelle ansvaret for brannvesenets oppgaver.

Kommunen er i forskrift om brannforebygging kapittel 4 gitt forebyggende plikter. Disse omfatter å kartlegge risikoen for brann, planlegge forebyggende arbeid, gjennomføre forebyggende arbeid samt utføre feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

³ § 9. Etablering og drift av brannvesen.

I forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesenet er det krav til utrustning av beredskap, jf. kapittel seks. Der heter det at brannvesenet skal disponere egnet og tilstrekkelig utstyr til innsats ved brann og ulykker samt akutt forurensning. Det er videre krav til vaktberedskap og utstyr, kravet øker ut fra antall innbyggere i kommunen jf. forskriftens kapittel 5. I forskriftens kapittel 7 er det krav om opplæring og kompetanse til personell i brannvesenet. Det er videre krav til at det skal utføres minst ett årsverk brannforebyggende arbeid pr. 10 000 innbygger⁴. Dette for å sikre at kommunen gjennomfører et minimum av brannforebyggende arbeid med blant annet særskilte brannobjekt. Særskilte brannobjekter omfattes av brann- og eksplosjonsvernlovens paragraf 13. Kommunen skal identifisere og føre fortegnelse over byggverk, opplag, områder, tunneler, virksomheter m.m. hvor brann kan medføre tap av mange liv eller store skader på helse, miljø eller materielle verdier.

⁴ Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesenet, § 3-2, 2 ledd.

Tabell 2. Nøkkelinformasjon til selskapet

Stiftelsesdato	29.8.2005
Eiere	Steinkjer kommune – 61,6 % Inderøy kommune – 14,5 % Lierne kommune – 6,6 % Røyrvik kommune – 5,9 % Snåsa kommune – 5,8 % Osen kommune - 5,6 %
Styreleder	Per Tore Bratberg
Styremedlemmer	Per Arne Løvhaugen (Nestleder) Grete Karine Bruce (styremedlem) Solvår Anita Johansen (styremedlem) Gunn Helene Tangstad (styremedlem) Andre Solberg (styremedlem – representant for de ansatte) Kjetil Bjørnerås (styremedlem – representant for de ansatte)
Daglig leder	Håvard Bye
Antall ansatte	128
Formål	Dekke kommunenes behov, plikter og oppgaver slik de er gitt i Lov om brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter. Selskapet kan i tillegg ivareta andre oppgaver på vegne av deltakerkommuner.
Revisor	Revisjon Midt-Norge SA

Verdal kommune har vedtatt deltakelse i selskapet fra 1.1.2022.

1.6 Rapportens oppbygging

I det innledende kapittelet er det gjort rede for bakgrunn, problemstillinger og metode samt nasjonale føringer for brannvern og overordnet informasjon om Brannvesenet Midt IKS.

De fire problemstillingene i forvaltningsrevisjonen er behandlet i hvert sitt etterfølgende kapittel. Disse kapitlene er bygd opp med funn fra datainnsamlingen, med en påfølgende vurdering fra revisor i forhold til de revisjonskriteriene som legges til grunn.

I kapittel seks er høringssvaret fra selskapet på forvaltningsrevisjonen tatt inn.

I kapittel sju er konklusjon på forvaltningsrevisjonen. Revisors anbefalinger følger avslutningsvis.

2 AKUTTOPPGAVER VED HELSESKADE

I dette kapittelet besvares følgende problemstilling: Hvordan ivaretar Brannvesenet Midt IKS akuttoppgaver ved skadested knyttet til helseskader ved ulykker?

2.1 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er operasjonalisert for overnevnte spørsmål:

- Det skal være tilgjengelig førstehjelps- og frigjøringsutstyr i brannvesenet ved utrykning til ulykker.
- Brannvesenet skal ha kapasitet og kompetanse til å håndtere helseskade ved ulykker.
- Det skal være etablert systemer i brannvesenet som ivaretar kravet til innsatstid ved ulykker.

Utleddningen av revisjonskriteriene er vist i vedlegg 1.

2.2 Innsamlet informasjon

2.2.1 Nasjonal målsettinger knyttet til helseoppdrag utført av brann- og redningsvesenet

I Melding til Stortinget nr. 5 – Samfunnssikkerhet i en usikker verden (2020-2021) er det vist til en jevn og sterk vekst i antall oppdrag der brann- og redningsvesenet oppgir å utføre helseoppdrag. Helseoppdragene utgjorde 17,6 prosent av brann- og redningsvesenets reelle oppdrag i 2019, en økning fra 15,4 prosent i 2016. Totalt for perioden 2016 til 2019 var økningen i helseoppdrag på 25 prosent. Det vises videre til at en videre utredning av konsekvenser knyttet til økt omfang må ses i sammenheng med Nasjonal helse- og sykehusplan og den nasjonale førstehjelpsdugnaden «Sammen redder vi liv».

I Nasjonal helse- og sykehusplan beskrives følgende (side 80): I områder med store avstander tar det lengre tid før ambulanse eller annen helsehjelp kan ta hånd om pasienten. Akutthjelpere er en viktig ressurs som kan starte livreddende førstehjelp før ambulansen kommer. Akuttmedisinforskriften slår fast at kommunene og de regionale helseforetakene kan inngå avtale om bistand fra akutthjelpere, som del av sin akuttmedisinske beredskap. Slike akutthjelpere kan være medlemmer av frivillige organisasjoner eller kommunalt brannvesen. Bistand kan komme i tillegg til, eller i påvente av, at personell fra de øvrige akuttmedisinske tjenestene kan yte akuttmedisinsk hjelp. Personer som skal yte slik bistand må ha fått nødvendig opplæring. Det vil være behov for å tydeliggjøre rammene rundt akutthjelperfunksjonen.

Ny regjering har utarbeidet Hurdalsplattformen (2021-2025), som gir målsettinger for sitt arbeid. Der beskrives blant annet følgende knyttet til det å gi folk trygghet:

De siste årene har folk i store deler av landet opplevd mer utrygghet. For å få tryggheten tilbake, er det avgjørende at politi, ambulansetjeneste, brann- og redningstjeneste og sivilforsvar, er mer til stede og kommer raskere, særlig i distriktene.

Revisor er ikke kjent med tiltak fra regjeringen som operasjonaliserer målsettingen knyttet til mer tilstedeværelse av blant annet ambulanse.

2.2.2 Organisering av ambulansetjenester i deltagende eierkommuner

Helse Nord-Trøndelag ved Klinikkleder prehospitale tjenester har informert om organisering av ambulansetjenesten i Lierne, Steinkjer, Snåsa og Inderøy kommune. Informasjonen er lagt ved dette kapitlet.

Organisering av ambulansetjenesten

Ambulanse stasjonen i Steinkjer er lokalisert i Inntrøndelag Helse- og beredskapshus. Den dekker Steinkjer kommune, deler av Inderøy kommune og Snåsa kommune. Aktiveringstiden ved akutte oppdrag mellom kl. 08:00 til 21:15 er 2 minutter og ved akutte oppdrag mellom kl. 21:15 til 08:00 er 4 minutter.

Ambulansestasjonen i Lierne er lokalisert sammen med brannstasjon i Sandvika, i Lierne. Den dekker Lierne kommune og deler av Røyrvik kommune. Aktiveringstid ved akutte oppdrag mellom kl. 08:00 til 20:00 er 2 minutter og mellom kl. 20:00 til 0800 er 10 minutter (hjemmevakt).

Ambulansestasjonen i Snåsa er lokalisert i Helsesenteret i Snåsa. Den dekker Snåsa kommune. Det er en egen beredskapsmodell med dagbil mellom kl. 08:00 til 20:00 i ukedagene fra mandag til fredag. Modellen har forlenget prøvedrift ut 2021, som evalueres av styret i Helse Nord-Trøndelag i desember 2021. Aktiveringstiden mellom kl. 08:00 til 20:00 er to minutter.

Ambulansestasjonen i Grong dekker beredskap i Snåsa (sammen med ambulanseressursene ved Steinkjer ambulansestasjon) fra mandag til fredag fra kl. 20:00 til 08:00 og aktiveringstiden ved akutte oppdrag på ukedagene mandag til fredag mellom kl. 21:15 til 08:00 er 4 minutter.

Ambulansestasjonen i Grong dekker beredskap i Snåsa (sammen med ambulanseressursene ved Steinkjer ambulansestasjon) fra fredag til mandag mellom kl. 20:00 til 08:00. Aktiveringstiden ved akutte oppdrag på ukedagene mandag til fredag og helgedager mellom kl. 08:00 til 21:15 er 2 minutter og mellom kl. 21.15 til 08.00 er 4 minutter.

Lørdag og søndag i tidsrommet mellom kl. 09:00 til 15:00 flåtestyres en ambulanseressurs fra ambulansestasjon i Grong mot Snåsa etter flåtestyringsprinsipper (bruke ressursene der behovet til enhver tid er størst).

Inderøy kommune er omfattet av en prøveordning i 2 år, med oppstart 01.11.2021 til 31.12.2023, med utprøving av en enmannsbetjent akuttbil lokalisert i Inderøy kommune. Dette gjelder for tidsrommet mandag til fredag fra kl. 08:00 til 15:30. Akuttbilen har som utgangspunkt/oppmøtested legekantoret/legevakt i kommunene. Ressursen rykker ut på alle akutte oppdrag eventuelt sammen med legevakt, og starter behandling frem til ambulanseressurs fra Steinkjer eller Levanger ambulansestasjoner er på stedet. Akuttbilen har alt akuttmedisinsk utstyr som en ambulanse, med unntak av bære. Akuttbilen flyttes fysisk over til tjeneste i samarbeid med Steinkjer legevakt i tidsrommet 16:00 – 19:30 på de samme ukedagene.

Responstid måles på alle akutte oppdrag fra det ringes på 113 til ambulansen er fremme på hendelsesstedet. De er som følger:

- Gjennomsnittlig responstid for akutte oppdrag i Steinkjer kommune til og med 07.12.2021 er 14 minutter og 47 sekunder.
- Gjennomsnittlig responstid for akutte oppdrag i Lierne kommune til og med 07.12.2021 er 29 minutter og 46 sekunder.
- Gjennomsnittlig responstid for akutte oppdrag i Snåsa kommune til og med 07.12.2021 er 21 min og 2 sekunder.
- Gjennomsnittlig responstid for akutte oppdrag i Inderøy kommune til og med 07.12.2021 er 22 minutter og 21 sekunder.

Alle tall over er hentet ut av fagsystemet Qlikwiew i Helse Nord-Trøndelag. De er derfor ikke kvalitetssikret av Fellesfunksjon for ambulansetjenesten i Midt-Norge. Det tas av den grunn alle forbehold om mulige unøyaktigheter i tallgrunnlaget.

Brannvesenets rolle ved ulykker og helseskade

Klinikkleder informerer om følgende:

Alle brannmannskaper oppleves som profesjonelle, og har noe forskjellig ståsted med tanke på egen kompetanse:

- Brannvesenet Midt IKS Steinkjer: Har verken «Akutthjelper» eller «Tidlig hjertestart».
- Brannvesenet Midt IKS Snåsa: Har vært med i prosjektet som heter «Tidlig hjertestart» i regi av Stiftelsen Norsk Luftambulanse, som i praksis betyr at de kan rykke ut på hjertestans i egen kommune. Varsles i disse tilfellene av AMK sentralen. Et utstyrt med

enkelt utstyr for å kunne etablere frie luftveier og gi oksygen og betjene en hjertestarter ved hjertestans.

- Brannvesenet Midt IKS Inderøy: Kommunen har vært med i prosjektet som heter «Tidlig hjertestart» i regi av Stiftelsen Norsk Luftambulans, som i praksis betyr at de kan rykke ut på hjertestans i egen kommune. Varsles i disse tilfellene av AMK sentralen. Enkelt utstyr for å kunne etablere frie luftveier og gi oksygen og betjene en hjertestarter ved hjertestans.
- Brannvesenet Midt IKS Lierne: Kommunen har ingen av ordningene med «Tidlig hjertestart» eller «Akutthjelper». «Akutthjelper» burde nok, av hensyn til fysisk avstand og kjøretid mellom Sørli og Nordli ha vært etablert i Lierne kommune, som har to befolkede senter i Sandvika og i Sørli. Disse to stedene kunne etter gjennomført kursing av Stiftelsen Norsk Luftambulans fått tildelt gratis akuttmedisinsk utstyr (hjertestarter og akuttsekk) både i Sandvika og i Sørli, av Stiftelsen Norsk Luftambulans. Kommunen må selv søke deltagelse til Stiftelsen Norsk Luftambulans om å få etablert ordningen med «Akutthjelper». Det har ikke Lierne kommune, så lang Klinikkleder vet, gjort.

Informasjon om Tidlig hjertestart-prosjektet og Akutthjelper

Informasjon om ordningen med «Tidlig hjertestart-prosjektet»:

Norsk Luftambulans lanserte i 2002 sitt prosjekt Tidlig hjertestart. Målet var å øke beredskapen ved hjertestans utenfor sykehus, som rammer 5 000 til 6 000 mennesker hvert år. Hittil er det plassert ut 155 defibrillatorer (hjertestartere) i 121 kommuner. To liv er reddet. I de fleste kommunene er det brannmannskapene som har tatt imot hjertestarter og opplæring. Førsteresponsgrupper som disse har vist seg å være et viktig supplement til helsetjenesten, spesielt i kommuner med få akuttmedisinske ressurser.

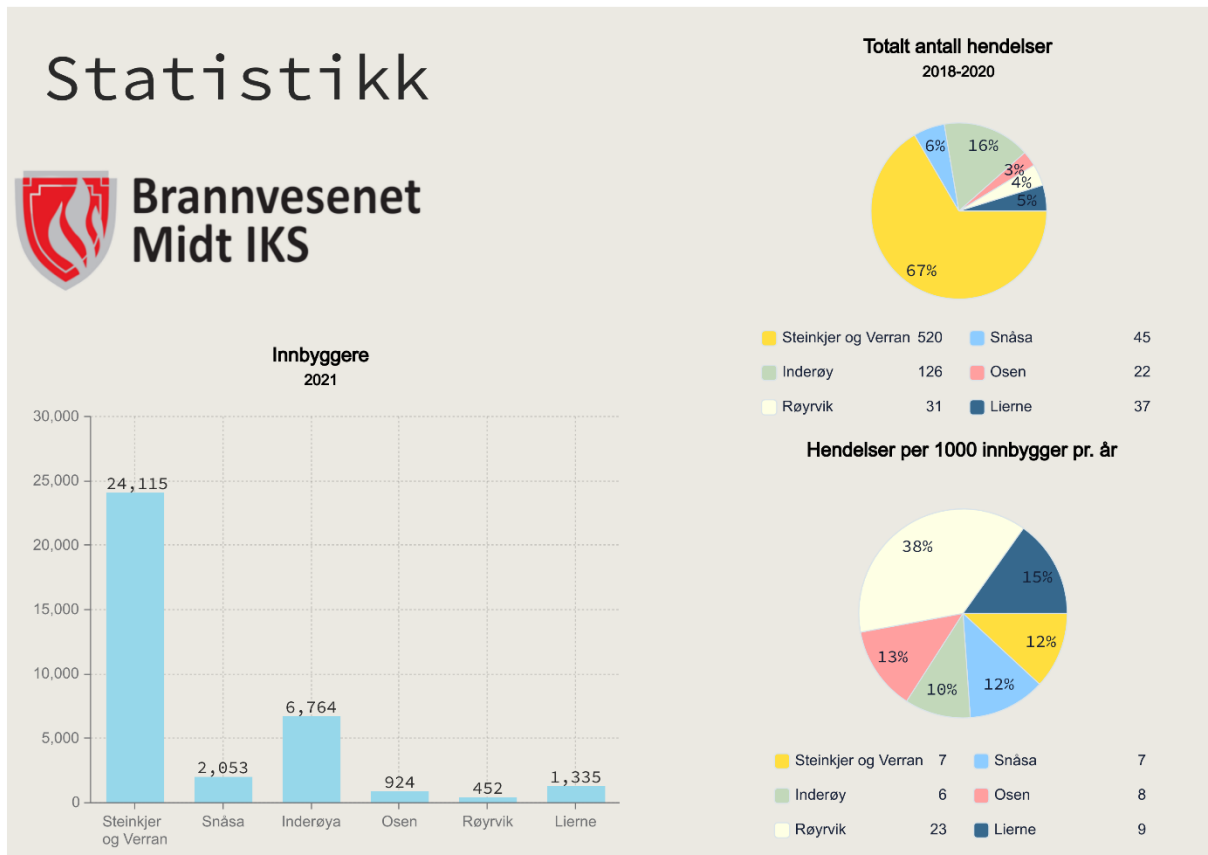
Informasjon om akutthjelper:

Akutthjelper er en person med opplæring i førstehjelp med fokus på akuttmedisinske tidskrisiske tilstander, som hjertestans, pusteproblemer, alvorlig skade/traume og bevisstløshet. Akutthjelperen har utstyr og kompetanse til å iverksette livreddende førstehjelpstiltak i påvente av ambulanse, luftambulans eller legevakt. Denne ressursen er alltid i tillegg til og aldri i stedet for.

2.2.3 Statistikk knyttet til antall hendelser i Brannvesenet Midt IKS

I beredskapsanalysen for Brannvesenet Midt IKS som ble behandlet høsten 2021 i representantskapet, vises det til risikobildet for brannvernregionen. Der pekes det på at trafikkulykker med lette og tyngre kjøretøy samt akutte medisinske oppdrag har størst risiko

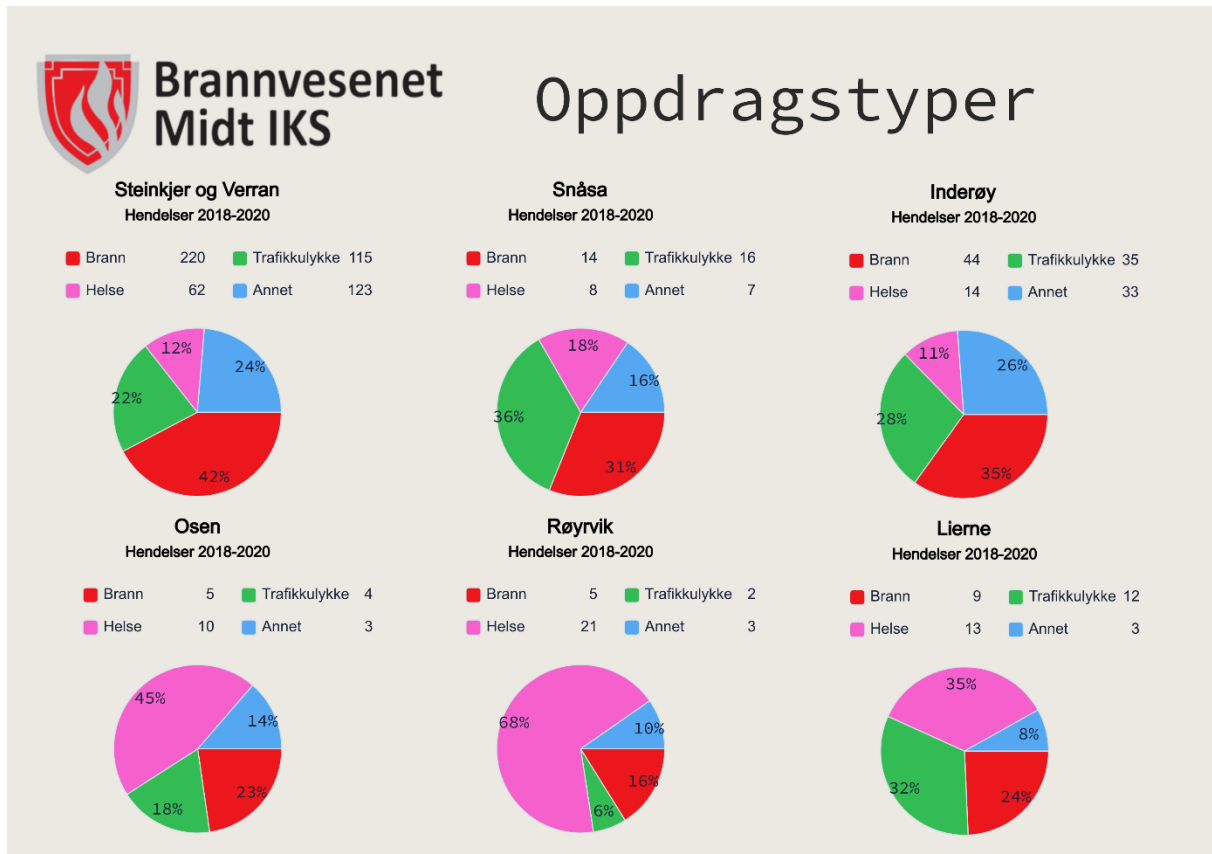
og sannsynlighet for at hendelser medfører dødsfall (se vedlegg 3). Vi har hentet følgende informasjon fra beredskapsanalysen som viser antall hendelser Brannvesenet Midt IKS er involvert i.

Kilde: Brannvesenet Midt IKS

Figur 2. Statistikk over antall hendelser

Figuren over viser at brannvesenet er involvert i flest hendelser i Steinkjer og Verran. Figuren under viser at de mindre kommunene har større andel helseoppdrag enn de større kommunene. Figuren viser hvilke oppdragstyper brannvesenet er involvert i per eierkommune.

Kilde: Brannvesenet Midt IKS

Figur 3. Statistikk over type hendelser i eierkommunene

2.2.4 Utstyr

Leder beredskap sier at selskapet har tilstrekkelig utstyr og kompetanse i forhold til daglige trafikkulykker. Utstyret i bilene består av frigjøringsutstyr og førstehjelpsutstyr. Man kan komme til kort i forhold til større helseskader, da man kun er drillet på førstehjelp. Personalet er drillet på hjertestans, men i mindre grad skader knyttet til hjerneslag og trafikkulykker. Brannvesenet har med egne helsebagger. Innholdet i disse er blitt justert som en følge av erfaringer og behov som er oppstått. For eksempel er det nå lagt inn store bandasjer og skikkelige sakser i helsebaggene.

I beredskapsanalysen vises det til en oversikt over tilgjengelig utstyr på et overordnet nivå i eierkommunene. Dette er oppsummert i de to neste figurene.

Kilde: Beredskapsanalyse, Brannvesenet Midt IKS

Figur 4. Utstyr og bemanning i Steinkjer, Inderøy, Snåsa og Verran.

Kilde: Beredskapsanalyse, Brannvesenet Midt IKS

Figur 5. Utstyr og bemanning i Osen, Røyrvik og Lierne

2.2.5 Kompetanse

Leder beredskap sier at AMK er tilgjengelig via nødnettet dersom redningsmannskaper har spørsmål. Ansatte fra branntjenesten er ofte først på et skadested, særlig gjelder dette på kveld og natt, på steder hvor det ikke er fast ambulanse. Dette gjelder for eksempel for Snåsa kommune. Det er flere steder som ikke har ambulanse tilgjengelig, noe som betyr lang responstid. Det har vært flere tilfeller hvor brannvesenet har kjørt ambulansen i møte. I oppstarten med helseoppdrag, var ansatte fra brann redd for å gå for langt og dermed bidra til at ambulansedekningen forsvinner. Det man ser i ettertid er at ambulansene forsvinner uansett.

Flere som er intervjuet viser til at i Røyrvik har noen av sykepleiere som jobber på sykehjemmet fått spesiell opplæring som «first responder». I prosjektet har brannkonstablene fått to dagers

opplæring innen helse og sykepleierne har fått opplæring i akutt helse. Sykepleier rykker ut sammen med ansatte fra brannvesenet på helse relaterte hendelser. Her er ordningen at brannvesenet kan kjøre innom sykehjemmet og plukke opp en sykepleier på oppdrag hvor dette er hensiktsmessig. Det er ikke laget tilsvarende ordninger eller avtaler med de andre eierkommunene i brannvesenet sitt nedslagsfelt.

Daglig leder viser til at forsøksprosjektet i Røyrvik har fungert bra, men finansiering følger ikke med. I Snåsa er det fare for at ambulansen forsvinner og nærmeste ambulanse er på Grong og Steinkjer. Lierne har egen ambulanse. Inderøy har ambulanse fra Steinkjer og Levanger. I tillegg stasjoneres nå en akutt/paramedic bil på Inderøy (eget prosjekt). Akuttbilen er utstyrt som en vanlig ambulanse, men uten bære for å ta med og behandle pasienter under transport til sykehus. Dette er en kompensasjon til Inderøy for at ambulansen i Leksvik ikke lenger benyttes der. Det er kun Steinkjer og Lierne hvor ambulanse er geografisk plassert i kommunen, for de andre eierkommunene varierer tilstedeværelsen. I Snåsa er det idag en dagambulanse frem til kl. 20. Den resterende tiden er det ambulanse på Steinkjer og Grong som rykker ut til kommunen.

Noen som er intervjuet, sier at de forskjellige eierkommunene til selskapet har ulike behov. For eksempel varierer det om kommunen har ambulanse stasjonert eller ikke. I Røyrvik er det slik at brannvesenet henter sykepleiere på sykehjemmet på vei ut på oppdrag. I Snåsa kommune ser det ut til at ambulansetilbudet reduseres. Brannvesenets forhold til akutt hjelp er ikke diskutert eller avklart enda. Det er stasjonert ambulanse på Grong og på Steinkjer, så avstanden vil ikke være like lang som for Røyrvik. Snåsa har E6 gjennom kommunen. Det medfører behov for helsefaglig kompetanse knyttet til større ulykker og skader, i tillegg til branntjenesten. Lierne har egen ambulanse. Her er det andre behov knyttet til eksempelvis større innslag av snøskuterkjøring som må dekkes. På Steinkjer er det ambulanse stasjonert, men det skjer fortsatt at brannvesenet blir kalt ut for å bistå ambulansen, for eksempel knyttet til bæring av pasienter.

Leder beredskap sier at ansatte har førstehjelpskurs og flere ansatte i brannvesenet har helsefaglig bakgrunn eller er ansatt i ambulansetjenesten. Dette gir en trygghet for øvrige ansatte når de deltar ved utrykning. Likeledes er det betryggende når også ambulanse rykker ut samtidig med brannvesenet. Samarbeidet med AMK fungerer bra. Beskjeder fra AMK formidles via 110-sentralen. Det er opprettet en egen kanal mellom helsetjenesten og brannvesenet, som brukes til oppdrag hvor politi ikke er involvert.

Mengden akuttoppdrag knyttet til helse, medfører at det etterspørres annen type kompetanse enn tidligere i brannvesenet. Det etterstrebes å kjøre to øvelser hvert år med fokus på førstehjelp og håndtering av skadested samt frigjøring (ikke gjennomført fullt ut under

pandemien). Ved førstehjelp er det krav om kunnskaper knyttet til hjertelungeredning og bruk av hjertestarter. Bemanningen er tilstrekkelig, selv om det kan være en utfordring i mindre kommuner ved turnover. Det stilles krav til at ansatte skal ha en viss kompetanse.

Daglig leder sier at ansatte har kompetanse på førstehjelp, men etter hvert har det oppstått et behov for andre krevende helseoppgaver. Dette omfatter for eksempel psykiatri eller alvorligere helseskade hvor ansatte mangler kompetanse.

Tillitsvalgte og verneombud har ikke mottatt henvendelser fra ansatte knyttet til utfordringer med å utføre akutt helsehjelp ved helseoppdrag. Oppfølgingen av ansatte etter at helseoppdrag er utført har også blitt bedre enn tidligere. Nå er det system på debriefing etter ulike hendelser i selskapet. Bedriftshelsetjenesten kan også delta ved behov fra ansatte.

Rådgiver kompetanse sier at helserelatert kompetanse etterspørres av ansatte. Det etterstrebes å kjøre to øvelser hvert år med fokus på førstehjelp og håndtering av skadested samt frigjøring. Ved førstehjelp er det krav om kunnskaper knyttet til hjerte-, lungeredning og bruk av hjertestarter. Flere og flere oppgaver blir lagt på brannvesenet, noe som innebærer at man også blir sendt ut på rene helseoppdrag. Ansatte er nå mer ute på oppdrag knyttet til hjertestans, enn på brannoppdrag.

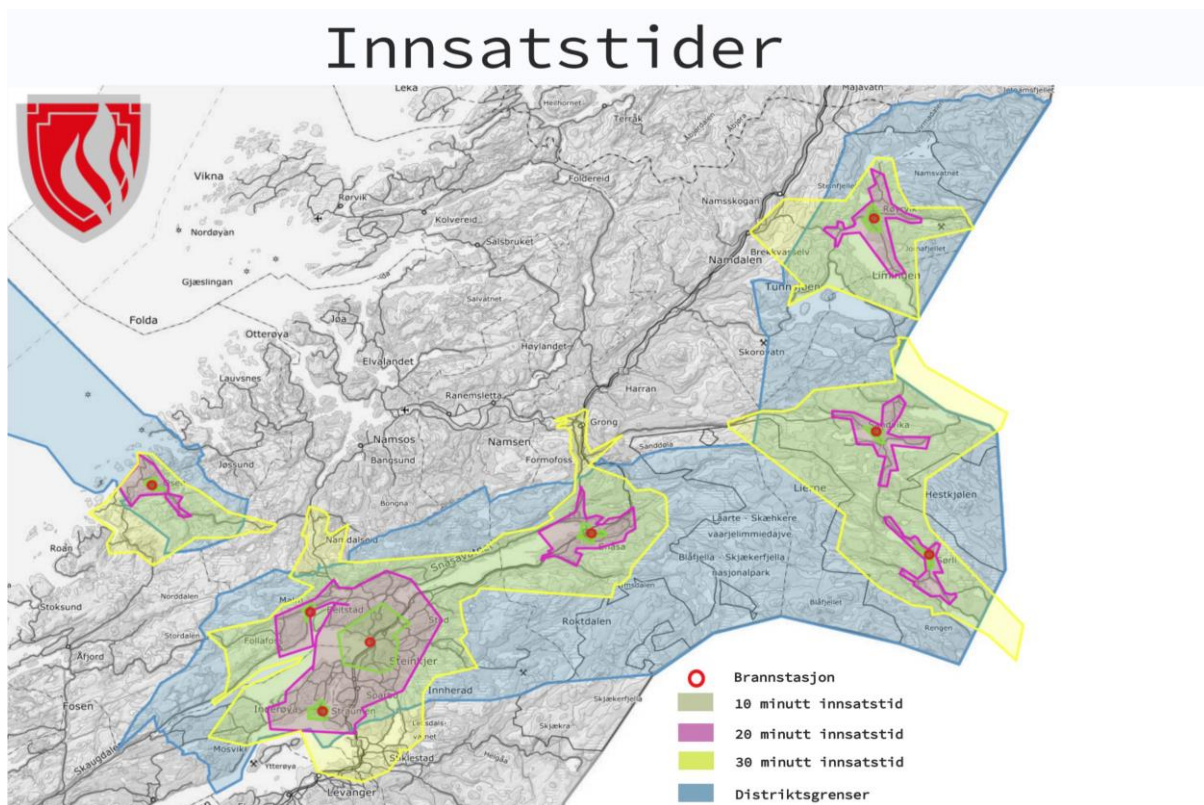
2.2.6 Innsatstid

Daglig leder sier at innsatstid varierer. Noen steder har 10 minutter, eksempelvis sykehjem, særskilte brannobjekt og lignende. 20 minutter er generell innsatstid for tettsted med boliger, noen ganger 30 minutter. Ved trafikkulykke sendes det ut trippelvarsling (brann, politi og ambulanse), slik at alle enheter varsles. Brannsjefen sier at det er størst sjanse for at brannvesenet kommer først til ulykkesstedet i distriktene. Han ser frem til en Stortingsmelding om brann og helse for å få situasjonen mer avklart. I byer som Steinkjer kommer politi og ambulanse like fort til ulykkessted som ansatte fra brannvesenet. Det ligger en god del informasjon i fagsystemene BRIS og Vision om dette med utrykningstid. Tiden når alarmen sendes, når den er mottatt, og likedan når bilene kjører ut, samt er fremme på ulykkesstedet vil bli registrert, såfremt de som rykker ut, er flinke til å bruke statusmeldinger på radioene. I en hektisk situasjon opplever vi noen ganger at fremme på stedet noen ganger kan bli avglemt. Men de øvrige skal såfremt systemet fungerer, bli registrert.

I beredskapsanalysen vises det til at på Steinkjer er det kasernert vakt bestående av et vaktlag innenfor ordinær arbeidstid. Utenfor ordinær arbeidstid kan beredskapen organiseres i lag bestående av deltidspersonell med dreierende vakt. De resterende eierkommunene har dreierende døgntkontinuerlig hjemmевakt. Alle stasjoner har krav på oppmøtetid på fire minutter på dagtid og 6 minutter på nattetid for deltidspersonell. Beredskapsleder sier videre at det

ikke er måling på faktisk utrykningstid. Dette kan være årsaker som at oppdragets art er viktigere enn å sende statusmeldinger. Ved enkelte avdelinger har selskapet biler uten fastmontert radio. Dette forhindrer de på utrykning i å sende status til 110-sentralen. På generelt grunnlag sier man at man bruker ett minutt pr. kilometer i utrykningstid, pluss fire minutter før man er i brannstasjonen ved avdelingene.

Selskapets innsatstider er beskrevet i beredskapsanalysen. Det er også vist til et kart over brannstasjoner og innsatstider på henholdsvis 10, 20 og 30 minutter. Kartet over innsatstider er vist i neste figur.

Kilde: Brannvesenet Midt IKS

Figur 6. Innsatstider i eierkommunene

2.3 Revisors vurderinger

Førstehjelps- og frigjøringsutstyr er tilgjengelig ved utrykning til ulykker

Det er krav til at ansatte ved brannvesenet som rykker ut til ulykker med helseskade har førstehjelps- og frigjøringsutstyr tilgjengelig i bilene.

Ansatte i Brannvesenet Midt IKS har tilgjengelig førstehjelpsutstyr og frigjøringsutstyr i samsvar krav til dette, etter revisors vurdering. Dette er tilgjengelig ved utrykning til ulykker

med helseskade i eierkommunene. Det er videre revisors inntrykk at ansatte gir førstehjelp ved helseskade ved ulykkessted.

Kompetanse og kapasitet til å håndtere helseskade ved ulykker

Det er krav til at ansatte som rykker ut har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å gi helsehjelp ved ulykker.

Ansatte i Brannvesenet Midt IKS har kompetanse og kapasitet til å håndtere både førstehjelp og frigjøring ved ulykker hvor det er helseskader. Dette samsvarer med krav knyttet til brannvesenet.

Det er imidlertid et økt kompetansebehov knyttet til helseoppdrag, da disse har økt i omfang og er mer komplekse. Utfordringen i noen av eierkommunene handler også om venting på ambulanse. Det vil være behov for at ambulanse er snarlig er til stede med utstyr for å gi hjelp ved mer omfattende skader. Det er ulike ordninger knyttet til ambulanse i eierkommunene, noe som må ha eiernes oppmerksomhet. Det er videre ulike ordninger i eierkommunene som ikke har ambulanse, noe som ser ut til å knyttes til ulike behov i den enkelte kommune. Det er revisors vurdering at det er behov for avklarte ordninger i alle eierkommunene knyttet til å gi akutt helsehjelp, utover det ansatte fra branntjenesten kan gi ved skadested. Dette for å sikre best mulig hurtig hjelp ved omfattende helseskader.

Utrykningstid

Det skal være etablert systemer i brannvesenet som ivaretar kravet til innsatstid ved ulykker.

Selskapet har i sin beredskapsanalyse dokumentert en systematisk planlegging av innsatstid ut fra gitte krav i dag, ut fra revisors vurdering. Det er imidlertid ingen praksis for å utarbeide en statistikk av utrykningstid av hver hendelse ved brann og ulykker i selskapet. En helhetlig statistikk over faktisk utrykningstid kan gi nyttig informasjon for styring og planlegging av utrykningstid i selskapet.

3 FOREBYGGENDE ARBEID

I dette kapittelet besvares problemstillingen: Hvordan ivaretar Brannvesenet Midt IKS det forebyggende brannarbeidet til eierkommuner?

3.1 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er operasjonalisert for overnevnte spørsmål:

- Det brannforebyggende arbeidet i brannvesenet bør planlegges og bygge på risiko samt evalueres for å rette opp og forebygge mangler.
- Brannvesenet bør gjennomføre feiertjenester og branntilsyn i hus og hytter i samsvar med planlagt aktivitet.

Utlædningen av revisjonskriteriene er vist i vedlegg 1.

Vi har avslutningsvis i kapittelet beskrevet branntjenestens arbeid med forebygging av brann i elektriske biler etc.

3.2 Innsamlet informasjon

3.2.1 Planlegging og evaluering av det brannforebyggende arbeid

Leder forebyggende sier at selskapet starter med risiko- og sårbarhetsanalysen (ROS-analysen) ved planlegging av det forebyggende arbeidet i selskapet. ROS-analysen utarbeides for hver enkelt kommune. Det er leder forebyggende som står for ROS-analysen. Forholdet til eksempelvis akutt medisinske oppdrag er tatt med som en hendelse/risiko i den nye analysen av risikobildet til selskapet (se vedlegg 3). Grunnlaget for analysen baseres på informasjon fra ansatte i selskapet og statistikk fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Dette danner grunnlaget for analysen, som gjøres hvert fjerde år. Det utarbeides årlig en forebyggende plan som er basert på forebyggendeanalysen. Selskapet jobber systematisk med årlig revidering av planverket. Planene legges frem for styret og representantskapet.

Boligbranner med inntil fire døde er vurdert å være en stor risiko (risikoutsatte grupper). Leder forebyggende føler at selskapet har god kontroll på forsamlingslokaler (særskilte brannobjekt), da disse er godt ivarettatt som en del av branntilsynet. Det er imidlertid satt i gang et større prosjekt rettet mot boligbranner kalt «Trygg hjemme». Prosjektet retter seg mot utsatte grupper i kommunale boliger. Det er imidlertid et forbedringspotensial når det gjelder samarbeidet med eierkommunene. Flere som er intervjuet sier at mange ganger ender man opp i en diskusjon på hvem som har ansvaret for nødvendige tiltak. Og at det ikke alltid er åpenbart at alle ser at når kommunen fatter vedtak om hjemmetjenester, også påtar seg et ansvar for brannsikkerhet. Og av det både har en plikt til både vurdere og sette inn nødvendige tiltak. Enkelte ganger,

med enkelte kommuner, og med enkelte personer, fungerer også dette bra, mens man andre ganger føler at de må påpekes dette ansvaret.

I plan for det brannforebyggende arbeid i 2021 vises det til to hendelser knyttet til boliger. Den ene skjedde i Inderøy kommune og den andre i Steinkjer kommune. Begge brannene omfatter kombinasjonen risikoutsatte grupper og bruk av komfyr. I begge tilfellene har det vært sterk røykutvikling og stor fare for at beboerne omkommer på grunn av røykforgiftning. I begge tilfellene har ansatte fra helsetjenesten i kommunen blitt utsatt for fare og inhalert røyk under redning/evakuering. Disse hendelsene viser et behov for systematisk arbeid med risikoutsatte grupper.

Revisor har mottatt følgende dokumenter for planlegging og evaluering av det forebyggende arbeidet i selskapet:

- Risiko og sårbarhetsanalyse for Brannvesenet Midt revidert 16.4.2020.
- Plan for brannforebyggende arbeid 2021 med evaluering av 2020.
- Forebyggende analyse for Brannvesenet Midt IKS
- Prosjektbeskrivelse «Trygg Hjemme»

ROS-analysen for brannvernregionen gir et bilde av dagens risikosituasjon innenfor de områder som brann- og redningstjenesten forvalter. ROS-analysen datert 14.02.2018, har kommet fram til følgende uønskede hendelser (i prioritert rekkefølge) som må forebygges:

- Brann med opptil fire omkomne
- Brann i næringsbygg
- Brann i kjøretøy
- Brann i driftsbygninger
- Skogbrann
- Brann i fritidsbåt/småbåthavn
- Brann i kulturhistoriske bygninger
- Brann med over fire omkomne
- Akutt forurensning land
- Brann i kritisk infrastruktur
- Brann i tett trehusbebyggelse
- Brann i tunnel
- Brann i tankanlegg

I ROS-analysen for Brannvesenet Midt IKS er tap av liv og helse vektet vesentlig høyere enn tap av materielle verdier og forurensning av miljøet. Dette medfører at de uønskede hendelsene

hvor liv/helse kan gå tapt, er vurdert som større risiko og skal prioriteres i det forebyggende arbeidet. Videre er forurensning av miljøet vektet høyere enn tap av materielle verdier.

Strategi brannforebyggende arbeid 2019-2022 i selskapet viser til følgende satsningsområder for å begrense skadene av en brann og oppnå selskapets visjon om null omkomne i brann:

- Forbedre brannsikkerheten til risikoutsatte grupper. Dette både gjennom informasjons- og motivasjonstiltak (trygg hjemme) og tilsyn.
- Tilsyn med næringsbygg. De med farlig stoff skal prioriteres.
- Tilsyn med særskilte brannobjekt.
- Generell brannverninformasjon til befolkningen.
- Oppfølging av bekymringsmeldinger.
- Informasjonstiltak for å forebygge bruk av åpen ild som medfører lyng, kratt og skogbrann.
- Unngå branner i driftsbygninger. Dette gjennom samtidig tilsyn og informasjons og motivasjonstiltak.
- Informasjonstiltak og motivasjonstiltak vedrørende brann i kulturhistoriske bygninger og tett trehusbebyggelse. Utarbeidelse av en brannsikringsplan.
- Forebygge branner i kjøretøy hvor vi forventer at hendelsen medfører tap av liv. Det vil si i større garasjeanlegg, tunneler og boligkompleks.
- Tilsyn med farlig stoff.
- Informasjonstiltak vedrørende brann i fritidsbåt, bobil og campingvogn.

Dette er en beskrivelse av satsningsområdene for det forebyggende arbeidet til Brannvesenet Midt IKS. Hvilke konkrete tiltak som vil gjennomføres, vil bli vurdert nærmere og bli beskrevet i årsplanen for det brannforebyggende arbeidet. Det nevnes at eventuelle tiltak vil kunne endre seg etter hvordan selskapet ser hvilken effekt tiltaket har, samt om det forekommer ny informasjon og/eller kunnskap.

I Plan for det brannforebyggende arbeidet 2021, er det gjort en evaluering av 2020 knyttet til følgende områder: særskilte brannobjekt, risikoutsatte grupper, farlig stoff, kulturhistoriske bygninger, fyrverkeri, brannverninformasjon til befolkningen generelt og huseiere og brukere av byggverk. Dette ligger som en del av grunnlaget for oppdatert risikobilde til selskapet vist i vedlegg 3.

3.2.2 Feiertjenester og branntilsyn

Feieformann sier at han går gjennom brannvesenets systemer og ser hvor mange feiinger og tilsyn som skal gjennomføres hvert år i eierkommunene. Disse fordeles mellom feierne innenfor hvert sitt område. Den enkelte feier har deretter ansvaret for at alle oppdragene

innenfor sitt område utføres. Alle feiinger og tilsyn registreres i systemet. En gang i måneden går feieformann gjennom utførte oppdrag i systemet for å se hvordan hver enkelt feier ligger an. Stort sett får feierne utført de feiinger som er planlagt. Når det gjelder tilsyn, er det utfordringer da det går med tid til saksbehandling og kravet til dokumentasjon er større nå enn tidligere. Systemet er digitalt, og det er mulig å ta bilder av eventuelle feil. Avvikene skal beskrives på en god nok måte. Det sendes brev til huseier med pålegg om utbedring. Det skjer ofte at huseier ikke følger opp, noe som innebærer at det går med ressurser til oppfølging. Det er et snitt på en til to avvik per tiende tilsyn. Nå prioriteres fritidsboliger som er ca. 10 til 20 minutter fra naturlig parkering. Fritidsboliger som ligger mer vanskelig til, tas senere. Det er en diskusjon om hvordan tilsyn og feiing av disse objektene skal organiseres. Dette blir ofte lengre turer, slik at det er et HMS-spørsmål, om de ansatte skal dra to på oppdragene eller om de reiser ut alene. Noen selskaper sender sine ansatte alene på oppdrag, med GPS-peiler. Disse turene kan gå både til fjells og til sjøs. Foreløpig er det ikke tatt noen betaling for fritidsboligene i sone to (fritidsboliger som ligger langt unna allfarvei).

Det er viktig med informasjon til eierne av fritidsboligene, da vi ser at det er mange avvik. Feiing og tilsyn gjennomføres samtidig på fritidsboliger. Fritidsboligene har ofte mangler knyttet til sikkerhetsanordningene, for eksempel manglende takstige. Eiere av fritidsboligene får lov til å feie selv, men selskapet har det overordnede ansvaret. På fritidsboliger er det tilsynet som er det viktigste.

Daglig leder sier at det er utfordring for selskapet at forskriften ble omgjort til plikt til feiing av alle fritidsboliger, da det mangler en geografisk avgrensning. Mange hytter/fritidsboliger ligger langt fra vei. I tillegg skal hytteeiere være til stede ved feiingen og tilsyn og dette kan ofte være problem hvis de ikke bor i nærheten. Selskapet har ikke kjøpt snøscootere, ATV eller båter for transport av ansatte til feiing og tilsyn av hytter i dag. Daglig leder sier de har utfordret DSB på dette, men får ikke svar fra DSB. Daglig leder sier at selskapet grunnet utfordringene ikke oppfyller kravet i forskriften. Selskapet har 10-års perspektiv på tilsyn i hytter. Tilsynsbehovet er kategorisert på lavt og høyt nivå, ut fra lokale forhold og eiers forhold og krever differensiert gebyr etter høyt eller lavt tilsynsbehov. Leder forebyggende sier at det kan være vanskelig å få avtalt tid til feiing med eierne av disse boligene og det brukes mye ressurser på dette. Det sendes varsel om feiing via SMS. Deretter sendes en purring via SMS, før eier ringes opp. Dersom eier av eiendommen ikke vil avtale tid, sendes det et formelt brev. Huseier har plikt til å legge til rette for tilsyn.

DSB har i brev av 3.5.2021 besvart Senja kommune om muligheten for å etablere lokal forskrift i kommunen for å regulere feiing og tilsyn av fritidsboliger. Grunnlaget for kommunens forespørsel opplyses å være vansker med utføring av feiing for fritidsboliger som ligger langt

unna allfarvei. I tillegg å få forståelse hos eierne av fritidsboliger, da de bor langt unna kommunen. Til kommunens ønske om lokal reguleringsmyndighet sier DSB at de ikke har planer om å delegerer hjemmel når det gjelder plikten til feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Det er derfor viktig at kommunen følger opp plikten gitt i forskrift om brannforebygging. Under fastsettelse av gebyr sier DSB videre at det er opp til kommunen hvorvidt den ønsker å ha samme gebyrsats for alle, eller om man ønsker å differensiere størrelsen avhengig av hyppighet, fyringsanlegg, boligtype eller lignende. Gebyret må gjenspeile frekvensen og omfanget av feiing og tilsyn. Dette medfører at kommunene har gode muligheter til å bestemme frekvensen for feiing og tilsyn med fyringsanlegg i fritidsboliger, ifølge beskrivelsen i brevet fra DSB.

Feiing i hus ser ut til å fungere ut fra krav i forskriften. Daglig leder sier de sliter noe med oppmøte på branntilsyn i boliger. Selskapet bruker tid på brevskrivning og purring. Leder forebyggende sier videre at endringer av ildsted også må godkjennes. Det er en utfordring at brannvesenet ikke får til et bedre samarbeid med byggesakskontorene i eierkommunene. Dette for å få informasjon om endringer av ildsted. Det største problemet er at man ikke får informasjon om nye boliger fra eierkommunene. Kommunene (byggesakskontoret) er ulike på å gi melding om nye ildsted. Flere sier at Inderøy kommune er unntaket her, de melder fra til selskapet om nye ildsted.

Selskapet ved feieformann har oversendt statistikk som viser tilsyn og feiing knyttet til boliger og fritidsboliger for 2020 i eierkommunene. For boliger viser tallene at 5233 boliger er feiet i 2020. 2001 boliger (28 %) er registrert ikke feiet. Det er videre gjennomført tilsyn i 2956 boliger, hvorav 1620 boliger (35 %) er registrert som ikke gjennomført tilsyn. For den enkelte eierkommune viser statistikken for feiing og tilsyn av boliger følgende:

Kommune	Feiing	Ikke feiet	Tilsyn	Ikke tilsyn
Steinkjer	3030	1244	1356	667
Osen	400	202	438	250
Snåsa	327	95	62	74
Lierne	401	69	443	276
Røyrvik	102	63	25	15
Inderøy	973	328	632	338
Totalt	5233	2001	2956	1620

Kilde: Brannvesenet Midt IKS

Tabell 1 Feiing og tilsyn i boliger år 2020

694 fritidsboliger er feiet i 2020. 295 fritidsboliger (30%) er registrert som ikke feiet. Det er gjennomført tilsyn i 739 fritidsboliger. 494 (40%) av fritidsboligene er registrert som ikke gjennomført tilsyn. For den enkelte eierkommune viser statistikken for feiing og tilsyn av fritidsbolig følgende i tabellen på neste side:

Tabell 2 feiing og tilsyn i fritidsboliger

Kommune	Feiing	Ikke feiet	Tilsyn	Ikke tilsyn
Steinkjer	223	64	231	93
Osen	138	78	149	99
Snåsa	51	58	38	55
Lierne	250	29	291	232
Røyrvik	20	2	20	13
Inderøy	12	0	10	2
Totalt	694	295	739	494

Kilde: Brannvesenet Midt IKS

Feieformann sier at innbyggerne varsles i utgangspunktet pr SMS. Ved feil telefonnummer varsles innbyggere i brev. Selskapet krevet et svar fra huseier om at det er gjort klart for feiing. Og at eier er hjemme når ansatte kommer på tilsyn. Hvis eier ikke svarer oss på SMS, så ringer ansatte de opp. Får man ikke kontakt med eier, blir det registrert som ikke feiet eller ikke tilsyn gjennomført. Det er også en del eiere som ikke vil ha besøk av oss. De sender svar tilbake at de ikke har tid eller at det mangler stige/takstige. Det blir også dette registrert som ikke utført i statistikken over.

Dette er en av grunnene til at det blir et avvik mellom varslet og ikke feid/ikke gjennomført tilsyn. For å ta tilsyns tallene, så har vi varslet 2956 pr SMS eller brev, av de så har 1620 sagt at de ikke vil ha besøk av oss, eller ikke er hjemme. For feiing så gjelder nesten det samme. Her trenger ikke eier å være hjemme, men det skal være tilrettelagt etter selskapets HMS krav.

Feierformann sier at for fritidsbygg, så er det litt mer komplisert. Her gjennomfører ansatte feiing og tilsyn samtidig og prøver å varsle eier ca. 1 måned i forkant. Da må eier være tilstede på hytta. I hyttene er det eiere som bor andre steder og disse får ikke bestandig til å være på hytta når ansatte ønsker det. Disse tar kontakt med selskapet når de kommer på hytta. Vi varsler ca. 5-8 hytteeiere alt etter avstand til hytta fra vei/parkering. Av disse så kan det bli utført 2-3 feiinger/tilsyn denne dagen. De fleste hyttene har ikke takstiger, derfor er det store avvik her. På tilsyn så er som oftest avviket at de ikke får til å møte, eller de bor et annet sted i landet eller i utlandet (Sverige). Da er avtalen at hytteeier skal ta kontakt med oss. Neste tilsyn/feiing er satt opp med 5 års intervall. Dette medfører at eier automatisk får nytt varsel fra oss om 5 år.

3.2.3 Beredskap og utstyr knyttet til elektrifisering av biler etc. (Beskrivende).

Daglig leder sier at selskapet følger med på utviklingen knyttet til elektrifisering av biler etc. Det er startet med kompetanseutvikling på dette feltet. I ulike fagfora dukker det opp hendelser som beskriver utfordringer med elektrifisering av biler etc. Brannkonstabler i selskapet har satt seg godt inn i tematikken og hatt brann i elbil som en øvelse på alle avdelinger. Når det gjelder utstyr er det ikke alt for meget som er investert spesifikt for dette formålet. Selskapet har kjøpt inn enkelte branntepper for å pakke inn en bil og kvele brannen. Selskapets vurdering av det

de har testet hittil er at tradisjonell slukketeknikk viser seg vel så effektivt som branntepper. Men ved enkelte hendelser kan det være aktuelt. Selskapet har branntepper inntil videre geografisk plassert på hovedstasjonen. Selskapet har skjæreslukker på alle avdelinger, og det er et verktøy som viser seg effektivt for å kjøle ned batteripakker. (En skjæreslukker punkterer vegger og sprøyter inn en vanntåke). Ellers ser man at noen selskaper har anskaffet containere, og drukner biler. Det er viktigere at selskapet fokuserer på kompetanse og erfaringsdeling. Dette i forhold til hvordan selskapet skal håndtere disse brannene på en trygg og riktig måte. Hittil har det ikke vært brann i en batteripakke, men sannsynligvis vil man få det når utbredelsen øker. Det er planer om å anskaffe en slukkerobot, LUF 60, for å håndtere branner (bilbranner) i parkeringskjellere, branner i tunneler og branner i store industribygg. Dette er noe styret ønsker å prioritere i planperioden. Dette er noe kun Oslo og Nedre Romerike Brann og Redning har anskaffet hittil. Selskapet vurderer LUF 60 å være et godt verktøy for å sikre ansattes HMS i slike aksjoner.

Leder beredskap sier at selskapet har relativt god kunnskap om slukking av branner knyttet til elektriske biler. Det er en egen instruktør på Steinkjer som har lært opp andre ansatte. Man beregner at det vil gå med ca. 35 000 liter vann for å slukke en brann i en elektrisk bil. Det vil da ofte være mer hensiktsmessig å bare la bilen brenne ut, siden bruken av slukkevann ofte også vil medføre forurensning. I Sverige er det kommet regler om oppsamling av slukkevann. Elektriske tog eller tyngre kjøretøy vil medføre en større utfordring for selskapet. Det er også et problem at man ikke får trent på klipping av moderne biler. Disse inneholder blant annet mye mer pyntedeler enn gamle biler. På elektriske biler kan det være vanskelig å vite om bilen går eller ikke, som også kan være en utfordring.

Flere som er intervjuet sier at de er forberedt på brann i elektriske biler, men stiller spørsmål om selskapet er godt nok forberedt på branner i større enheter som elektriske tog, lastebiler og busser.

Rådgiver kompetanse sier at Brannvesenet Midt IKS har fokus på problemer knyttet til elbil. Det er en ansatt som har satt seg spesielt inn i denne problematikken, og som har hatt foredrag for stasjonene innen selskapets ansvarsområde.

DSB⁵ viser til at det ikke er grunnlag for å hevde at elbiler representerer en større fare ved brann enn fossile biler, men at den arter seg bare på en annen måte. Mer enn 10 års erfaring med hybridbiler (bensin og elektrisk) har heller ikke gitt spesielle utfordringer. Brann i elbilbatteriet har en annen årsak og et annet forløp enn brann i en bensin- eller dieselbil.

⁵ [Elbil - lading og sikkerhet | Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap \(dsb.no\)](https://www.dsb.no/elbil-lading-og-sikkerhet)

Brannenergien er mindre og utvikler seg saktere, og slokkearbeidet må utføres på en annen måte og kan ta lengre tid. Det er også nødvendig å ta hensyn til røyken på en annen måte. Bakgrunnen er at brannen skyldes kortslutning og elektrokjemisk varmeutvikling inne i batteriet. Brannvesenet må benytte vann for å slå ned flammer og kjøle ned batteriet inntil den elektrokjemiske reaksjonen stopper, ifølge DSB.

Oppsummering

Brannvesenet Midt IKS har igangsatt arbeidet med å se på utfordringer knyttet til brann i elektriske biler etc. Dette gjennom kompetanseutvikling og kursing av ansatte. Det er startet med innkjøp av noe utstyr (branntepper og slukkerobot - vurderes) knyttet til brann i elektriske biler, men inntrykket er at man ønsker noe mer erfaring før annet utstyr kjøpes inn. Flere peker på at man ikke har vurdert beredskapen godt nok knyttet til brann i tyngre kjøretøy enda.

3.3 Revisors vurderinger

Planlegging av det brannforebyggende arbeidet

Det brannforebyggende arbeidet i brannvesenet bør planlegges og bygge på risiko samt evalueres for å rette opp og forebygge mangler.

Brannvesenet Midt IKS har systematisk planlegging av det brannforebyggende arbeidet. Dette bygger på risikovurdering samt årlige evalueringer og er lagt opp til å forebygge mangler i det brannforebyggende arbeidet. Dette samsvarer med krav til det brannforebyggende arbeidet, etter revisors vurdering. Revisor ser positivt på at selskapet har igangsatt «Trygg hjemme» rettet mot utsatte grupper i kommunale boliger i eierkommunene. Det mangler imidlertid en avklaring av samarbeidet og finansiering om brannsikkerhetstiltak knyttet til brukersikkerhet i kommunale boliger. Dette bør ha kommunenes oppmerksomhet, etter revisors vurdering.

Feiing og branntilsyn

Brannvesenet bør gjennomføre feiertjenester og branntilsyn i hus og hytter i samsvar med planlagt aktivitet.

Brannvesenet Midt IKS har systematisk oversikt over hus og hytter hvor det skal gjennomføres feiertjenester og branntilsyn i. Aktiviteten planlegges ut fra dette og følges opp i selskapet. I all hovedsak utføres feiertjenester og branntilsyn i samsvar med gitte krav. Det er imidlertid et behov for å avklare feiertjenester og branntilsyn til fritidsboliger i sone 2 som ligger vanskelig til. Det er videre et spørsmål om selskapet har tilstrekkelig utstyr og rutiner for ansattes HMS i slike oppdrag etter revisors vurdering. Statistikken over feiing og branntilsyn av hus og hytter i 2020 viser at det er en ganske stor andel som ikke er feiet i eierkommunene (2020). Årsaken

til at hus og hytter ikke har gjennomført feiling og branntilsyn kommer ikke frem i statistikken, noe som kan utbedres for å få bedre styringsinformasjonen på området.

4 HÅNDTERE AKUTT FORURENSNING

I dette kapitlet besvares problemstillingen: Hvordan har Brannvesenet Midt IKS lagt til rette for å håndtere akutt forurensning hos eierkommunene?

4.1 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er operasjonalisert for overnevnte spørsmål:

- Brannvesenet skal utarbeide beredskapsplaner for akutt forurensning i eierkommunene med beskrivelse av geografiske deponi.
- Brannvesenet skal ha ansatte og utstyr for å håndtere akutt forurensning hos eierkommunene.

Utleddningen av revisjonskriteriene er vist i vedlegg 1.

4.2 Innsamlet informasjon

4.2.1 Beredskapsplaner for akutt forurensning

Følgende planer i Brannvesenet Midt IKS er sentrale for å sikre beredskap knyttet til akutt forurensning i selskapets virksomhet:

- Beredskapsanalyse Brannvesenet Midt IKS – 2021
- Risiko og sårbarhetsanalyse for Brannvesenet Midt IKS - 2018
- Beredskapsplan Interkommunalt utvalg for akutt forurensning i Region Inn-Trøndelag
- Beredskapsplan Interkommunalt utvalg for akutt forurensning i Region Sør-Trøndelag
- Beredskapsplan Interkommunalt utvalg for akutt forurensning i Namdal
- Nasjonal plan – Beredskap mot akutt forurensning eller fare for akutt forurensning i Norge 2015 (Kystverket)

Selskapets beredskapsanalyse omfatter en oversikt over risikobildet for brannvernregionen. Der er risiko knyttet til akutt forurensning på land og sjø/strandsone satt som lav (se vedlegg 3). Leder beredskap sier at ved revidering av siste beredskapsanalyse gikk man litt mer i detaljer enn tidligere planer. Videre blir Verdal kommune en del av den nye planen som utarbeides.

Det er inngått samarbeidsavtaler med Interkommunalt utvalg for akutt forurensning for vern mot akutt forurensning som berører selskapets ansvarsområde. Der er depot og utstyr og ledelse av akutt forurensning sentrale elementer.

Ansvar og ledelse knyttet til akutt forurensning er nærmere beskrevet i beredskapsplaner for de interkommunale akuttutvalgene. Beredskapsplanene viser at brannvesenet normalt vil lede innsats mot akutt forurensning på land og sjø. Brannvesenet ivaretar funksjoner som leder for aksjon, informasjon, samt arbeidsleder på skadestedet. Brannvesenet planlegger innsats,

herunder anskaffelser, lagring og vedlikehold av materiell samt opplæring og øvelse av eget personell. Planlegging skal samordnes med havnevesenet og andre som inngår i beredskapen.

Ved større hendelser knyttet til akutt forurensning, som brannvesenet ikke håndterer og som berører flere kommuner, håndteres av Interkommunale utvalg for akutt forurensning. Aksjonsledelsen kan suppleres med vedkommende kommune(r)s brannsjef eller havnesjef som rådgivere, avhengig av om aksjonen er på land eller på sjøen. Politimesteren i det politidistriktet hvor ulykken skjer, vil være en naturlig del av rådgiverstaben. Aksjonsledelsen skal videre, i nødvendig utstrekning, knytte til seg eksterne rådgivere, for eksempel representanter for: Kystverket, Statsforvalteren, Sivilforsvaret, oljeselskaper, beredskapspliktig industri, Losvesen, skadesaneringsfirmaer og Forsvaret. Det følger av den nasjonale planen fra Kystverket at Staten skal sørge for beredskap mot større tilfeller av akutt forurensning. Dette gjelder all akutt forurensning fra blant annet skip, skipsvrak og eventuelle ukjente kilder.

Det er depot med utstyr for akutt forurensning ved Steinkjer brannstasjon, Rinnleiret og Norske skog. I tillegg har både Bogen tankanlegg på Steinkjer og Franzefoss på Hylla lensemateriell, grunnet krav til egenberedskap. Det er også et mindre depot i Osen kommune. Det nasjonale sentrallageret (Kystverket) for forurensning er lokalisert til Brekstad, slik at det er enkelt å rekvirere utstyr ved behov.

4.2.2 Utstyr og personell for å håndtere akutt forurensning

Leder beredskap sier Selskapet har et lite depot med utstyr knyttet til akutt forurensning på Steinkjer. Steinkjer er det mest aktuelle stedet for utslipp, i forbindelse med anlegget på Bogen. Statoil har en båt liggende som kan brukes ved utslipp, i tillegg til brannvesenets egen båt. Alle lag trenes i forhold til utslipp i Bogen en gang i året. Selskapet har også et mindre lager med utstyr i Osen kommune. Det er et større sentrallager på Rinnleiret, hvor det blant annet er lagret havlenser.

Daglig leder sier at utstyret består av engangslenser, oppsamlingskar og egne båter. Det har ikke vært noen større aksjoner knyttet til akutt forurensning siden daglig leder begynte. Videre sier han at det ikke er utfordringer for selskapet å håndtere akutt forurensning, da utstyret er lagret på deponi og er tilgjengelig ved behov. Tillitsvalgte sier at brannvesenet har tilgang på det nødvendige beskyttelsesutstyr i form av kjemikaliedrakter og lignende. Dette er lagret på Steinkjer. Flere sier i intervju at det har vært noen mindre ulykker med forurensning på land knyttet til transport eller næring, som er håndtert av brannvesenet, hvor innleide entreprenører

står for opprydding. Videre sier de at selskapet har det utstyret de trenger for å håndtere akutt forurensning.

Rådgiver kompetanse sier at det gjennomføres kurs og øvelser knyttet til akutt forurensning. Kursene har blitt utsatt som en følge av pandemien. Selskapet har en fire-årsplan med rullering. Her legges det opp til øving med ledelsen et år, deretter øving med ansatte året etter og avsluttes med øvinger i bruk av utstyret. Ansatte fra brannskolen kommer til selskapets hovedkontor neste år og skal holde et kurs om akutt forurensning, dette omfatter strandrydding og førsteinnsats.

Følgende utstyr er lagret på depot regionalt (Steinkjer, Rinnleiret, Skogn og Osen):

- BoomBag er oljelenser for å sveipe, lede, skjerme, sperre inne og begrense spredning av olje. BoomBag er flyttbare.
- Absorberende lenser omfatter produkter som absorberer olje
- Skimmer - Opptakere er utstyr som tar opp olje fra lensene
- Havnelenser har samme funksjon som BoomBag, men er tilpasset havna den ligger i.

I tillegg har Kystverket beredskapsdepot på Brekstad. Følgende utstyr er lagret på kystverkets depot: Depotene et utstyrt med oljelenser, oljeopptakere, strandrense- og nøddosseutstyr. Kystvaktens 11 fartøy og Kystverkets seks egne fartøy, er utstyr med spesialisert oljevernutstyr. Ansatte på disse fartøyene er trent i bruk av utstyret for en eventuell oljevernaksjon. Kystverkets beredskapsutstyr kan oppsummer til:

- Lenser: flytende fysisk barriere som fungerer som en sammenhengende hindring mot spredning av forurensende stoff. Eksempelvis flytende olje.
- Opptaker: Mekanisk innretning for å ta opp forurensning. Virkemåten kan være suging, overløp, ulike former for klebing/vedheft eller bruk av skovler eller grabb.
- Strandrenseutstyr: utstyr til fjerning av forurensning fra strandsonen med sikte på at den opprinnelige tilstanden blir gjenopprettet. F. eks. spader, koster, barkblåser og høytrykksspyler.
- Nøddosseutstyr: utstyr til å pumpe ut olje eller lignende fra en havarist, for at forurensningen ikke skal nå naturen.

4.3 Revisors vurderinger

Beredskapsplaner for akutt forurensning

Brannvesenet skal utarbeide beredskapsplaner for akutt forurensning i eierkommunene med beskrivelse av geografiske deponi.

Brannvesenet Midt IKS har utarbeidet beredskapsplaner i samsvar med kravet til disse, etter revisors vurdering. Det er videre inngått samarbeidsavtaler med akuttutvalg for å håndtere større akutte forurensningshendelser hos eierkommunene, kystverket er også i beredskap i slike tilfeller. Dette legger til rette for beredskap knyttet til større forurensningsoppdrag. Videre er det etablert geografiske deponi som ivaretar beredskapen knyttet til utstyr. Revisor vurderer at beredskapsplanene for akutt forurensning er i samsvar med krav i regelverket.

Ansatte og utstyr for håndtering av akutt forurensning

Brannvesenet skal ha ansatte og utstyr for å håndtere akutt forurensning hos eierkommunene.

Brannvesenet Midt IKS har ansatte og utstyr lagret på deponi for å håndtere akutt forurensning, etter revisors vurdering. Dette ivaretar eierkommunenes behov for å håndtere akutt forurensning. Det er system for systematisk opplæring av ansatte knyttet til akutt forurensning. Det er videre systematisk bruk av utstyr som ligger på ulike depot blant ansatte, noe som sikrer kompetansen til dette. Det er gitt informasjon i intervju om at det er kun vært mindre hendelser de siste årene knyttet til akutt forurensning. Disse er håndtert av Brannvesenet Midt IKS.

5 KOMPETANSE OG REKRUTTERING

I dette kapittelet besvares problemstillingen: Har selskapets ansatte tilstrekkelig opplæring for å ivareta gitte oppgaver til eierkommunene og klarer selskapet å rekruttere tilstrekkelig kompetanse?

5.1 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er operasjonalisert for overnevnte spørsmål:

- Brannvesenet bør ha en systematisk oversikt over kompetanse til ansatte, slik at dette er i samsvar med krav.
- Brannvesenet bør følge opp behovet for kompetanse samt rekrutteringsutfordringer i selskapet.

Utleddningen av revisjonskriteriene er vist i vedlegg 1.

5.2 Innsamlet informasjon

5.2.1 Systematiske oversikt over kompetansebehov

Daglig leder sier at selskapet har en kompetanseplan og en oversikt over ansattes kompetanse i et regneark. Systemet blir erstattet med et nettbasert internkontrollsystem «Bliksund Grid». Dette internkontrollsystemet blir mer tilgjengelig for ansatte, og kan betjenes fra smarttelefon.

Rådgiver kompetanse sier at kort tid etter nyansettelser, begynner den interne opplæringen. Denne består av 12 timer med kurs innenfor røykvern og 12 timer med annen opplæring, blant annet førstehjelp, slangerulling, trafikkregulering og frigjøring. Dette skal sikre de ansatte en grunnleggende kunnskap for å kunne fungere som brannkonstabel. Etter to år starter den ansatte på grunnkurset. Dette arrangeres internt og er på totalt 200 timer. Mye av dette skjer digitalt, i tillegg til at det arrangeres samlinger. På kurset som ble arrangert våren 2021, deltok 14 ansatte fra Brannvesenet Midt IKS og to personer fra brannvesenet i Bindal. Grunnkurs og befalskurs som kjøres av selskapet, er kurs i regi av Norges Brannskole. Selskapet kjører regionale utdanning innen grunnkurs og befalsutdanning etter en fagplan utarbeidet av Norges brannskole.

Det gjennomføres rene befalskurs for de som ønsker å bli utrykningsleder. Også disse kursene kjøres internt og selskapet har utdannet alle sine utrykningsledere selv. Ved siste kurs kom det forespørsler om deltakelse fra mange andre brannvesen, noe som kan tyde på at det er etterslep knyttet til utdanningen hos andre. For å være heltids utrykningsleder kreves videreutdanning fra brannskolen. Selskapet har en ansatt som venter på plass for å gjennomføre brannskolen.

Revisor har fått oversendt selskapets kompetanseplan, oversikt over ansattes kompetanse, opplæringsbok brannkonstabel og utdannings- og øvelsesplaner for selskapet.

Selskapets kompetanseplan inneholder en overordnet plan for utdanning og opplæring av brannkonstabler og befal ved beredskapsavdelingen. Det vises til krav i forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen knyttet til de ulike stillingene for utdanning. Dette oppsummeres med en utdanningsplan for deltidsansatte, heltidsansatte og overordnet vaktbefal. Det vises avslutningsvis til at kompetanseplanen følges opp av daglig leder og opplæringsansvarlig og at planen revideres etter behov.

Den systematiske oppfølgingen av kompetanseplanen dokumenteres i et regneark. Systemet gir en oversikt over arbeidssted-avdeling, ansatte, hvilke lovpålagte kurs som er gjennomført for brannkonstabel, førerkort og om de har gjennomført disse. Systemet legger til rette for oppfølging av behov for kursing for den enkelte ansatte ut fra lovpålagte krav.

Det brukes en opplæringsbok for internopplæring for den enkelte brannkonstabel. Opplæringsboka er brannkonstabelens eiendom og viser delmål i opplæringsløpet, samt hvilke mål som er nådd underveis. Når delmål er oppnådd sendes ett sammendrag og avsluttende attestasjon til Norges brannskole sammen med opptak til grunnkurs for brannkonstabel.

Det er også laget rutiner for å se både utdanningsplaner og øvelsesplaner i sammenheng. Denne gir føringer for utdanningsplan deltidsansatte, utdanningsplan heltidsansatte og øvelsesplaner samt ledelsesutdanning og andre kurs og øvelser.

Rådgiver kompetanse sier at Brannvesenet Midt IKS har ikke hatt behov for å søke om fravik av kompetansekrav for egne ansatte. Når det gjelder fysisk testing av ansatte, har selskapet lagt til grunn arbeidstilsynet sin test. Testen fungerer greit og har medført at ansatte har måttet trene og holde seg i form for å oppfylle kravene. Brannvesenet Midt IKS selger kurs til andre aktører, for eksempel kurs i varme arbeider. I tillegg arrangeres det mange kurs for helse- og omsorgssektoren.

De øvrige lederne som er intervjuet, viser til at det er utarbeidet et system for å sikre at ansatte gjennomfører nødvendige tester ut fra gitte krav til de ulike stillingene i selskapet. Dersom en ansatt feiler på eksempelvis fysisk test, får vedkommende tre måneder til å trene seg opp og ta testen på nytt.

5.2.2 Tilstrekkelig kompetanse og rekrutteringsutfordringer

Daglig leder sier at selskapet ligger innenfor forskriftskravene til kompetanse på brannstasjonen i Steinkjer. Steinkjer har ansatte som er kasernert på stasjonen. Her er det tre brannkonstabler på vakt på dagtid, og fjerdemann bemannes av enten en som har annen

stilling i brannvesenet eksempelvis på forebyggende, mens på kveld/natt/helg er det en person i hjemmevakt som ivaretar beredskapen. Ved vakanser er det tilfredsstillende rekruttering. Rekruttering skjer vanligvis to ganger per år. I koronatida får de ikke testet lungekapasitet «spirometri» og må derfor avvente til situasjonen med pandemien normaliseres. Selskapet må lyse ut de ledige stillingene, kjører legesjekk, fysisk test og gjennomføre intervju på stasjonen. Selskapet prøver å ansette to nye per stasjon slik at de kan få opplæring sammen, har en slags mentoropplæring for nytilsatte.

Daglig leder sier at rekrutteringsproblemer er varierende fra kommune til kommune, spesielt for deltidspersonell. Kravet til oppmøtetida er strekt litt for å få nok deltidspersonell. Disse er ansatt i 0,62 prosent stillinger med timelønn i tillegg. I Røyrvik har det vært rekrutteringsutfordringer, men etter brann i sentrum i fjor meldte det seg flere, og man har i dag 16 ansatte som forskriften setter som krav. De andre brannstasjonene har rekrutteringsutfordringer til deltidsstillinger ved turnover. Det er få kvinner som er ansatt som brannkonstabler. Selskapet har prøvd «Damenes dag» med mer, men selskapet har utfordringer med rekruttering av kvinner.

Rådgiver kompetanse sier selskapet har en plan for rekruttering av ansatte. Det var store problemer i Røyrvik kommune, men etter en brann der har rekrutteringen blitt bedre. Også Verran har opplevd problemer med rekruttering. Det kan være utfordrende å få rekruttert nok ansatte, da det er krav til avstand til brannstasjonen. Selskapet er alt for dårlig når det gjelder kjønnsbalansen blant ansatte. Det er for tiden tre kvinner som er brannkonstabler. Det er avholdt en åpen dag for damer. En del damer har vært på testing og disse står ikke tilbake for menn når det gjelder utholdenhet. Damene faller gjennom når det gjelder styrke. Man bør kanskje vurdere å differensiere kravene som stilles i forhold til kjønn. Redningsutstyret som brukes nå er lettere enn tilsvarende utstyr tidligere, men forskriftens krav til brannkonstabel er ikke endret.

Øvrige ledere som er intervjuet sier at bemanningen er tilstrekkelig, selv om det kan være en utfordring i mindre kommuner ved turnover. Dette har sin årsak i at det stilles krav til at ansatte skal bo og jobbe i nærheten av brannstasjonen og i tillegg ha en viss kompetanse. Flere sier at det er ønskelig med kvinner i brannvesenet, men det er få som søker. Kravene til fysiske tester er like for kvinner og menn, noe som flere mener er utfordrende for rekrutteringen.

På forebyggende avdeling er stillinger holdt vakante grunnet sammenslåingsprosess med flere eiere, ifølge flere som er intervjuet. To av disse er besatt i dag. Selskapet har hatt en vakant stilling under pandemien. Denne er nå utlyst og vil bli besatt innen kort tid. Når Verdal kommune trer inn i selskapet vil selskapet ha 50 668 innbyggere i brannvernregionen. Det blir overført en ansatt fra Verdal kommune til forebyggende avdeling. Det vil da være krav til 5

stillinger. Selskapet mangler en stilling som ikke er besatt. Representantskapet har gitt selskapet et innsparingskrav på en million kroner i 2022, og leder forebyggende har fått signaler på at det er usikkert om den siste forebyggende stillingen vil bli besatt. Selskapet vil da ikke være innenfor kravene i dimensjoneringsforskriften.

Daglig leder sier at representantskapet har redusert rammen med 1 million neste år, noe som utgjør en 5 prosent nedgang i driftsbudsjettet til selskapet. Dette medfører at selskapet mest sannsynlig ikke bemanner forebyggende avdeling til forskriftsnivået fra 2022, ved Verdal sin inntreden. I tillegg har selskapet vært opptatt av å få effektivisert kostnadskontroll på 110-sentralen, da den var sterkt økende fremover grunnet nødvendige investeringer. Det kan bli en samling av 110-sentralen i Trondheim og da forventes det stordriftsfordeler, som kommer brannvesenet sitt budsjett til gode. Men effekten av det blir sannsynlig ikke før i 2023. Selskapet nærmer seg, eller har kanskje passert terskelen, for å kunne drifte brannvesenet i tråd med de forskrifter som er styrende. Daglig leder skal ha sak om detaljbudsjett til styret medio desember og da bør den inneholde en konkret plan for hvordan selskapet løser dette på kort sikt for 2022.

Alle som er intervjuet, er positive til at Verdal blir med som eier i selskapet, da dette øker kompetansen og bemanningen i selskapet.

Tillitsvalgte og verneombud sier at selskapets holdning er at ansatte skal ha den nødvendige kompetanse og at de kan få de kurs de trenger. Opplæringen av ansatte blir godt ivaretatt. Bemanning er tilfredsstillende i beredskapstiden nå, det kan imidlertid være vanskelig å få tak i nok deltidspersonell grunnet krav til bosted og fysisk helse. De trekker også frem utfordringen med å få flere kvinner ansatt. Kvinner kan ha god kompetanse, men utfordres på de fysiske kravene. Regelverket kunne hatt et skille mellom menn og kvinner på fysiske krav, utfra deres oppfatning.

5.3 Revisors vurderinger

Systematisk oversikt over kompetansebehov

Brannvesenet bør ha en systematisk oversikt over kompetanse til ansatte, slik at dette er i samsvar med krav.

Brannvesenet Midt IKS har etter revisors vurdering en systematisk oversikt over krav til ansattes kompetanse, og system på at kompetansekravene følges opp. Det er videre positivt at selskapet ikke har benyttet seg av å søke om fravik av kompetansekrav til ansatte. Det er også positivt at selskapet arrangerer mye av opplæringen til ansatte selv, samt selger opplæring til andre branntjenester noe som gir ekstra inntekter til selskapet.

Tilstrekkelig kompetanse og rekruttering

Brannvesenet bør følge opp behovet for kompetanse samt rekrutteringsutfordringer i selskapet.

Brannvesenet Midt IKS har tilstrekkelig med personell innenfor kravene til brann og beredskap. Imidlertid gir turnover i brannstasjoner med deltidsmannskap utfordringer med å skaffe nye. Her vil kravet til ansattes avstand til brannstasjonene og kompetanse være viktige faktorer som utfordrer både selskapet og flere av eierkommunene, etter revisors vurdering. Videre ser revisor at andelen kvinner er lav og at man i mindre grad har lyktes med igangsatte rekrutteringstiltak. Her utfordrer også rekrutteringstiltakene av de fysiske kravene kvinner har til å bli brannkonstabel, etter revisors vurdering.

Revisor ser at det har vært for lav bemanning innen forebygging de siste årene, noe som har sin årsak i at nye kommuner blir deltakende i selskapet og at nye ansatte blir overført til blant annet forebyggende avdeling. Det er planlagt at en person fra brannvesenet i Verdal kommune overføres til forebyggende enhet fra 1.1.2022. Selskapet har informert om at det mangler en stilling fra 1.1.2022 for å oppfylle forskriftskravet, dette bør ha eiernes oppmerksomhet. Kravet i forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen er at det skal være ett årsverk brannforebyggende arbeid pr. 10 000 innbyggere. Med Verdal med i selskapet gir dette 50 668 innbyggere i selskapets virksomhetsområde og et krav på fem ansatte som jobber heltid forebyggende fra 1.1.2022.

6 HØRING

En høringsrapport ble sendt på høring den 6.12.21 til selskapets ledelse (daglig leder og styreleder). Høringssvaret fra selskapet ble mottatt 17.12.2021 og er vedlagt rapporten i vedlegg 2.

Revisor har ikke endret rapporten med bakgrunn i selskapets høringssvar.

7 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

7.1 Konklusjon

Dette kapitlet inneholder konklusjoner og anbefalinger på forvaltningsrevisjonen av selskapet.

1. Hvordan ivaretar Brannvesenet Midt IKS akuttoppgaver ved skadested knyttet til helseskader ved ulykker?

Revisor konkluderer med at Brannvesenet Midt IKS ivaretar akuttoppgaver til helseskader ved ulykker i samsvar med gitte krav til dette. Det er ulike ordninger med stedlig ambulanse i noen av eierkommunene. Dette medfører behov for å avklare en ordning for å gi akutt helsehjelp ved ulykker så raskt som mulig utover det branntjenesten kan gi ved skadested, i noen av eierkommunene.

2. Hvordan ivaretar Brannvesenet Midt IKS det forebyggende brannarbeidet til eierkommuner?

Revisor konkluderer med at Brannvesenet Midt IKS har en systematisk planlegging og utføring av det brannforebyggende arbeidet i samsvar med gitte krav til dette. Det mangler imidlertid en avklaring med eierkommune knyttet til finansiering av brannsikkerhetstiltak i boliger tilknyttet prosjektet «Trygg hjemme». Det er videre behov for en avklaring av tjenester knyttet til feiling og branntilsyn i fritidsboliger i sone 2.

3. Hvordan har Brannvesenet Midt IKS lagt til rette for å håndtere akutt forurensning hos eierkommunene?

Revisor konkluderer med at beredskapsplaner og utstyr for å håndtere akutt forurensning er i henhold til føringer og krav i Brannvesenet Midt IKS sitt virksomhetsområde. Det har kun vært mindre hendelser med akutt forurensning som selskapet har håndtert selv.

4. Har selskapets ansatte tilstrekkelig opplæring for å ivareta gitte oppgaver til eierkommunene og klarer selskapet å rekruttere tilstrekkelig kompetanse?

Revisor konkluderer med at Brannvesenet Midt IKS har en systematisk oversikt og oppfølging av ansattes kompetanse i selskapet, ut fra gitte krav. Selskapet har kompetanse til å gjennomføre opplæring av egne ansatte og selger kompetansehevende kurs til ansatte i andre brannvesen, noe som gir inntekter og er positivt for selskapet drift. Det er imidlertid noen utfordringer knyttet til rekruttering av deltidsmannskap og lav kvinneandel som bør både ha selskapets og eierkommunenes oppmerksomhet. Revisor ser at selskapet har hatt noe lavere ressurser til brannforebyggende arbeid enn kravet i forskriften. Det har ikke kommet på plass tiltak for å ivareta kravet fra 1.1.2022. Dette bør ha selskapets og eiernes oppmerksomhet.

7.2 Anbefalinger til Brannvesenet Midt IKS

- Være bidragsyter til å sikre at alle eierkommunene er underlagt en avklart ordning som sikrer best mulig akutt helsehjelp ved ulykkessted, utover det Brannvesenet Midt IKS kan gi ved skadested. Det er hensiktsmessig at eierkommunene og andre sentrale forvaltningsnivå bidrar til en avklart ordning.
- Sikre at det brannforebyggende arbeidet til privateiendommer er i samsvar med krav og egne bestemmelser.
- Sikre en plan for rekruttering i selskapet som blant annet ivaretar utfordringer med turnover hos deltidsansatte i eierkommunene og lav kvinneandel i selskapet.
- Sikre at ressurser til det brannforebyggende arbeidet i selskapet er i samsvar med forskriftens krav.

KILDER

Kommuneloven – Lov-2018-06-22-83

Lov om Interkommunale selskap – Lov-1999-01-29-6

Lov om vern mot brann (brann- og eksplosjonsvernloven) – Lov-2019-12-20-95

Forskrift om brannforebygging med veileder – For-2015-12-17-1710

Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen med veileder - For-2002-06-14-729

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner (§15) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som kommuner og selskap skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. I denne undersøkelsen har vi benyttet oss av følgende kilder til revisjonskriterier:

Akuttoppgaver ved helseskade

Brannvesenet skal disponere egnet utstyr til redningsinnsats ved ulykker, herunder førstehjelps- og frigjøringsutstyr. Dette følger av forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesenet § 6-4.

Veilederen til forskriften viser til at Brannvesenet skal kunne unnsette, og om nødvendig frigjøre, personer som er kommet til skade ved ulykker. Brannvesenet skal kunne gi nødvendig førstehjelp til de skadede. For å ha en tilfredsstillende beredskap ved trafikkulykker, må brannvesenet minimum være utstyrt med hydraulisk frigjøringsutstyr. Utstyret må omfatte spreder, saks, evt. sylinder og nødvendig driftsaggregat. På steder med lav risiko for trafikkuhell kan den hydrauliske pumpen være manuell.

I tettsteder med større sannsynlighet for trafikkuhell bør brannvesenet også ha tilleggsutstyr. Slikt tilleggsutstyr kan være løfteputer, skolinger, trekiler, vinsj/talje, sikringsstropper, lysutstyr, skumleggingsutstyr og førstehjelpsutstyr som bære, førstehjelpsveske og oksygenbeholder.

Om vinteren kan det være behov for varmetelt da frigjøring kan ta lang tid.

Veilederen anbefaler at innsatstiden for ankomst med redningsutstyr til trafikkuhell maksimalt er 30 minutter. Innsatstiden gjelder også når det er inngått samarbeidsavtale. På steder med svært lav risiko for trafikkuhell kan lengre innsatstid aksepteres.

For øvrige utrykningskjøretøy er det ikke etablert lovkrav til responstid, men Stortinget vedtok i St. Meld 43 (2000) følgende veiledende responstider for akuttoppdrag2 for ambulansetjenesten:

- I byer og tettsteder skal ambulansen være fremme på hendelsesstedet innen 12 minutter i 90 prosent av de akutte hendelsene.
- I grisgrendte strøk skal ambulansen være fremme på hendelsesstedet innen 25 minutter i 90 prosent av de akutte hendelsene.

Legevakt skal for øvrig være tilgjengelig for å rykke ut umiddelbart ved ulykker eller andre akutte situasjoner jf akuttmedisinforskriften § 6. Å rykke ut til akutte medisinske hendelser er med andre ord ikke et ansvar som kun tilligger øvrige utrykningstjenester. Det er ikke fastsatt krav til responstider for legevakt i utrykning, men det er blitt foreslått til helsedirektoratet en anbefalt responstid på 45 minutter i 90 % av utrykningene (NOU 2015:17, s. 68).

Operasjonaliserte kriterier:

- Det skal være tilgjengelig førstehjelps- og friggjøringsutstyr i brannvesenet ved utrykning til ulykker.
- Brannvesenet skal ha kapasitet og kompetanse til å håndtere helseskade ved ulykker.
- Det skal være etablert systemer i brannvesenet som ivaretar kravet til innsatstid ved ulykker.

Forebyggende arbeid

Kommunen skal fastsette satsingsområder og planlegge samarbeid og tiltak for å redusere den kartlagte risikoen for brann på en effektiv måte. Satsningsområdene og tiltakene skal prioriteres og begrunnes. Kravet reguleres i forskrift om brannforebygging § 15. Kommunen skal sørge for at røykkanaler i fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk, blir feiet ved behov. Feiingen skal utføres på en faglig tilfredsstillende måte som medfører minst mulig ulempe for eiere og brukere, dette følger av samme forskrifts § 17. Kommunen skal videre sørge for at det ved behov blir ført tilsyn med fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk jf. § 18.

Kommunen skal sørge for at røykkanaler i fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk, blir feiet ved behov. Feiingen skal utføres på en faglig tilfredsstillende måte som medfører minst mulig ulempe for eiere og brukere. Etter feiingen skal feieren sørge for at all sot blir fjernet og brakt til egnet sted. Kommunen skal sørge for at det ved behov blir ført tilsyn med fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk. Kommunen skal sørge for at det blir ført tilsyn med fyringsanlegget etter brann eller eksplosjon i eller i tilknytning til fyringsanlegget. Dette følger av veilederen til forskrift om brannforebygging.

Kommunen skal også iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge mangler ved det forebyggende arbeidet jf. § 20. Etter branner som har hatt eller kunne fått alvorlige konsekvenser for liv, helse, miljø eller materielle verdier, skal kommunen evaluere om det forebyggende arbeidet har hatt ønsket effekt. Kommunen skal iverksette rutiner som sikrer at kunnskap og erfaringer fra hendelser kommer til nytte ved kartleggingen av risiko og sårbarhet for brann, og ved planleggingen og gjennomføringen av forebyggende tiltak. Dette følger av veilederen til forskrift om brannforebygging.

Operasjonaliserte kriterier:

- Det brannforebyggende arbeidet i brannvesenet bør planlegges og bygge på risiko samt evalueres for å rette opp og forebygge mangler.
- Brannvesenet bør gjennomføre feiertjenester og branntilsyn i hus og hytter i samsvar med planlagt aktivitet.

Akutt forurensning

Brannvesenet skal være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse. Dette følger av Lov om vern mot brann § 11 (f).

Brannvesenet skal disponere egnet og tilstrekkelig utstyr med høy driftssikkerhet til innsats ved de branner og ulykker som kan forventes, herunder transportmidler, pumper, slanger og annet slokkeutstyr, samt utstyr til bruk ved akutt forurensning. Dette følger av forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesenet § 6-1.

Sentral tilsynsmyndighet kan gi pålegg om anskaffelse av nødvendig utstyr til bruk ved akutt forurensning og andre ulykker. Dette gjelder materiell til bruk ved akutt forurensning og andre ulykker og følger av forskriftens § 6-5.

Kommunen skal for eksempel ha beredskap mot akutt forurensning fra tankbiler, nedgravde oljetanker, gjødselkjellere og mindre tilfeller av akutt forurensning fra skip. Kommunens plikt følger av forurensningsloven § 43. Kommunens beredskap mot akutt forurensning er todelt. Den består for det første av kommunens egen beredskap mot de minste hendelsene og førsteinnsats ved mer omfattende hendelser. For det andre består den av den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning. Dette følger av veileder for kommunal beredskap mot akutt forurensning fra miljødirektoratet M-1799 - år 2020.

Kystverket er delegert myndighet for å sørge for en best mulig samordning av den operative beredskapen mot akutt forurensning i et nasjonalt system, jf forurensningsloven § 43, 3. ledd. Det er utarbeidet en nasjonal plan om beredskap mot akutt forurensning i 2015 som er styrende for dette arbeidet. Miljødirektoratet stiller krav til kommunenes beredskap mot akutt forurensning og kontrollerer at kravene overholdes. Kommunene har inngått samarbeid om å etablere Interkommunale Utvalg mot Akutt forurensning (IUA). Kommunene har aksjonsplikt og har etter pålegg fra Kystverket plikt til å bistå den statlige beredskapen. Den kommunale aksjonsplikten beskrives i planen til følgende:

Dersom den ansvarlige forurensner er ukjent, eller ikke iverksetter tiltak, har kommunen plikt til å aksjonere. Kommunen har i utgangspunktet plikt til å sette i verk tiltak mot alle hendelser

innen kommunen som det er urimelig å kreve at ansvarlig forurensner selv håndterer. Dette gjelder også akutt forurensning som inntreffer utenfor kommunen, men som medfører skadevirkninger innen kommunen. Plikten til å sette i verk tiltak gjelder for tiltak som står i rimelig forhold til skader og ulemper som kan unngås. Ved mindre hendelser kan kommunen sette i verk tiltak på egen hånd, eller benytter seg av frivillige inngåtte avtaler om interkommunalt samarbeid (IUA) for å ivareta kommunens beredskaps – og aksjonsplikt. Kommunens aksjonsplikt fremgår av forurensningsloven § 45 annet ledd.

Operasjonaliserte kriterier:

- Brannvesenet skal utarbeide beredskapsplaner for akutt forurensning i eierkommunene med beskrivelse av geografiske deponi.
- Brannvesenet skal ha ansatte og utstyr for å håndtere akutt forurensning hos eierkommunene.

Kompetanse og rekruttering

Kommunen skal sørge for at personell i brannvesenet tilfredsstiller de krav til kvalifikasjoner som denne forskrift stiller. Det skal gjennomføres praktiske og teoretiske øvelser med slik hyppighet, omfang og innhold at personellet kompetanse blir vedlikeholdt og utviklet slik at den er tilstrekkelig til at brannvesenet kan løse de oppgaver det kan forventes å bli stilt overfor. Dette følger av forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen § 7-1.

Fravik fra kravene kan ved særlige grunner være rekrutteringsvansker, for eksempel at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere til en stilling selv etter at stillingen er lyst ut for annen gang. Det kan også være søkere som har den formelle tekniske utdanningen i orden, men mangler den nødvendige brannfaglige tilleggsutdanningen. I slike tilfeller må det søkes om fravik fra kvalifikasjonskravene.

Brannvesenets forebyggende avdeling skal være slik bemannet og ha slik kompetanse at de krav som stilles til brannvesenets gjennomføring av forebyggende og kontrollerende oppgaver oppfylles. Det skal utføres minst ett årsverk brannforebyggende arbeid etter forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen pr. 10.000 innbyggere i kommunen eller brannvernregionen. Andre forebyggende oppgaver brannvesenet påtar seg krever ytterligere ressurser, dette følger av forskriftens § 3-2.

Øvrig personell har følgende krav:

§ 7-3.Brannkonstabel

- Brannkonstabel skal ha gjennomført yrkesutdanning for brannkonstabel jf § 7-3
- Feiing og tilsyn med fyringsanlegg etter forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn skal utføres av personell som innehar svennebrev i feiefag eller tilsvarende kvalifikasjoner jf § 7-4
- Forebyggende personell skal ha gjennomført yrkesutdanning i forebyggende brannvern og ha enten: utdanning som ingeniør fra ingeniørhøgskole, annen relevant høgskoleutdanning eller særskilt brannteknisk utdanning på samme nivå, eller-yrkesutdanning for brannkonstabel i heltidsbrannvesen samt beredskapsutdanning trinn I, eller-fagutdanning som feiersvenn jf § 7-6
- Utrykningsledere skal ha gjennomført yrkesutdanning for brannkonstabel samt beredskapsutdanning trinn I og II. For utrykningsleder i deltidsbrannvesen kreves ikke beredskapsutdanning trinn II jf § 7-7
- Leder for beredskapsavdeling skal ha gjennomført beredskapsutdanning III og ha enten: utdanning som ingeniør fra ingeniørhøgskole, eller annen relevant høgskoleutdanning eller særskilt brannteknisk utdanning på samme nivå, eller-kvalifikasjoner som utrykningsleder i heltidsbrannvesen, jf. § 7-7 og §7-8.
- Leder for forebyggende avdeling, skal ha gjennomført yrkesutdanning i forebyggende brannvern og enten ha: utdanning som ingeniør fra ingeniørhøgskole, annen relevant høgskoleutdanning eller særskilt brannteknisk utdanning på samme nivå, eller-kvalifikasjoner som utrykningsleder i heltidsbrannvesen, jf. § 7-7, eller-minst to års erfaring som forebyggende personell, jf. § 7-6 og § 7-9.
- Brannsjef i kommune eller region mellom 20.000 og 50.000 innbyggere skal ha gjennomført yrkesutdanning i forebyggende brannvern, beredskapsutdanning trinn III og enten ha: utdanning som ingeniør fra ingeniørhøgskole eller annen relevant høgskole, eller-minst 2 års erfaring som brannsjef i kommuner med inntil 20.000 innbyggere.

Operasjonaliserte kriterier:

- Brannvesenet bør ha en systematisk oversikt over kompetanse til ansatte, slik at dette er i samsvar med krav.
- Brannvesenet bør følge opp behovet for kompetanse samt rekrutteringsutfordringer i selskapet.

VEDLEGG 2 – HØRINGSSVAR

Høringssvar – Eierskapskontroll – Forvaltningsrevisjon Brannvesenet Midt IKS

Styreleder og daglig leder inngir med dette et felles høringssvar til de oversendte rapporter. Vårt svar begrenses hovedsakelig til delen om forvaltningsrevisjonen.

Etter en gjennomgang av de konklusjoner og anbefalinger revisor gir i rapportens del 8 har man følgende kommentarer. Nummereringen nedenfor, samsvarer med nummereringen i rapporten i del 8.1 og 8.2.

1. Dette slutter vi oss til. Viktig sak videre å arbeide med for alle aktører i den akuttmedisinske kjeden. Brann opplever å være en viktig resurs, men ønsker tydeligere avklaring av ansvar og rolle.
2. Problemstillingen revisor påpeker er aktuell. Roller og ansvar oppleves å være ukjent for enkelte, i enkelte kommuner. Brann ønsker å bidra til å øke kunnskap om, og styrke samarbeidet, med arbeidet med å øke brannsikkerheten til en risikoutsatt gruppe. Felles nasjonalt mål.
Når det gjelder avklaring av tjenester til fritidsboliger i sone 2 er det en prinsipiell sak som kommer i konflikt med ulike lov og forskrifter. Det er fokus om å øke brannsikkerheten i enkelte objekter opp imot å sikre ansatte et trygt arbeidsmiljø som kan bli utfordrende. Tilgjengeligheten til objektene er mer risikofylt og problematisk. Dette både for oss som har ansvaret for tilsyn, men også for eiere av objektene som skal være til stede ved tilsynet. Selskapet etterlyser en mer tydelig samfunnsgevinst, samt kunnskapsbasert argumenter, for at det er samfunns viktig å bruke relativt store ressurser på objekter som er lite, eller sjelden i bruk. Når vi får svar på de spørsmål som er oversendt DSB, og HMS for ansatte kan ivaretas, er selskapet innstilt på å yte også denne tjenesten ifølge forskriften.
4. Selskapet har gjennom mange år arbeidet for å bedre kvinneandelen. Resultatene av dette arbeidet har uteblitt, det er det helt riktig å påpeke. Årsaken er flere, men en har vært de fysiske kravene. De fysiske tester som arbeidstilsynet har utarbeidet, har inntil helt nylig, blitt sett på som et minimum av fysisk skikkethet. Mange som oss har påpekt at testene er diskriminerende, med tanke på kjønn. Menn har bedre forutsetning for å oppnå bedre resultat i enkelte av øvelsene. I forbindelse med arbeidet om ny veiledning fra arbeidstilsynet på dette er det tydeliggjort at det er det enkelte brannvesen som setter kravene og velger øvelsene som skal gjennomføres. Konkret er det hos oss nå nedsatt et arbeid i sammen med bedriftslegen med å utarbeide en mer rettferdig test av fysisk styrke. Selskapet ønsker å bli mer attraktiv for kvinner, dette vil bedre rekruttering i hele regionen.

De gitte anbefalingene i del 8.2 som omhandler tilstrekkelig forebyggende ressurs, og ressurser i samsvar med forskrift, for det forebyggende arbeidet. Det er et tydelig mål. Dette vil bli prioritert når man har de nødvendige økonomiske rammene for det. Da må selskapet bli gitt tilstrekkelige ressurser for å dekke opp vakant stilling, eller at man innen dags

økonomiske rammer greier å omprioritere ressurser for å bemanne denne avdelingen opp til forskriftskravene.

Avslutningsvis ønsker man å uttrykke tilfredshet med den grundighet og objektivitet Revisjon Midt Norge har gjennomført arbeidet med rapportene på. Det er innhentet store mengder dokumenter og gjennomført mange intervjuer. Man har hatt en bred gjennomgang til grunnlag for de anbefalinger og vurderinger som er gjort. Man er tilfreds med at rapporten gir bekreftende svar på at man løser oppdraget i samsvar med de forventninger det er til selskapet.

Det er meget nyttig for virksomheten at man får en uhildet gjennomgang av selskapet, og de tjenester som skal ytes. Det er verdifulle innspill i det å utvikle virksomheten, og tjenestene videre.

Per Tore Bratberg
Styreleder

Håvard Bye
Brannsjef/daglig leder

VEDLEGG 3 – RISIKOBILDE I BRANNVESENET MIDT IKS

Hendelser	Sannsynlighet	Konsekvens			Risiko Tall	Risiko Grad.
		Person	Miljø	Øko.		
Trafikkulykke med lette kjøretøy (personbil, mc)	4	4	2	2	176	HOY
Trafikkulykke med tyngre kjøretøy (buss, lastebil)	4	4	2	3	166	
Akutt medisinske oppdrag	4	4	1	1	152	MIDDELS
Brann med opptil 4 omkomne (bolig)	3	4	2	3	136	
Ulykke med farlig gods	2	5	5	5	132	
Naturskapte hendelser (vind, ekstremnedbør)	3	4	2	5	127	
Brann i næringsbygg	3	4	3	5	122	
Drukningulykke	4	4	1	1	113	
Arbeidsulykke	4	4	1	1	109	
Ras og utglidning	2	4	2	5	101	
Brann i kjøretøy	4	2	2	2	97	
Brann i driftsbygning i landbruket	4	2	2	3	92	
Skogbrann (inkludert kratt, lyng og gressbrann)	4	2	2	3	83	
Pågående livstruende vold (PLIVO)	2	4	1	2	80	
Brann i fritidsbåt/småbåthavn	3	4	2	2	68	LAV
Brann i kulturhistoriske bygninger	2	2	5	4	68	
Brann med over 4 omkomne (institusjon, forsamlingslokaler)	2	5	2	4	63	
Akutt forurensning land	2	1	4	3	50	
Akutt forurensning sjø/strandsone	3	1	3	5	43	
Togulykke	2	5	2	5	37	
Brann i kritisk infrastruktur	2	1	2	5	33	
Brann i tett trehusbebyggelse	2	4	5	5	16	
Brann i tunnel	2	2	2	3	13	
Ulykke med småfly	2	4	2	3	12	
Brann i tankanlegg	1	2	5	5	11	

Figur 1 Risikobilde i regionen

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Forvaltningsrevisjon Kulturskoletilbudet til barn og unge - Prosjektplan

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Steinkjer kommune	11.02.2022	05/22
Saksbehandler	Liv Tronstad	
Arkivkode	FE - 217, TI - &58	
Arkivsaknr	21/311 - 4	

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til prosjektplan for forvaltningsrevisjon kulturskoletilbudet.

Vedlegg

Prosjektplan

Egenerklæring revisor

Saksopplysninger

Viser til plan for forvaltningsrevisjon (vedtatt av kommunestyret i sak 25/20) og senest kontrollutvalgets sak 33/21 der kontrollutvalget gjorde slikt vedtak:

- 1. Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon - Kulturtilbudet til barn og unge.*
- 2. Kontrollutvalget ber revisor utarbeide utkast til prosjektplan til neste møte.*

Utkast til prosjektplanen som nå er mottatt fra revisor beskriver bl.a. mandat, hvordan prosjektet er tenkt avgrenset, kilder til kriterier og metoder for innsamling av data.

Revisor har også vurdert sin uavhengighet, og egenerklæring er vedlagt.

Følgende problemstillinger er utarbeidet:

- Er tilbudene ved kulturskolen innrettet for å gi alle barn og unge mulighet for å delta?
 - Uavhengig av økonomi
 - Uavhengig av geografi
- Fungerer samarbeidet i samarbeidsutvalget, med andre kulturaktører og skolene tilfredsstillende?
 - Samarbeidsutvalget: representanter for elever, foreldre, lærere og politikere
 - Andre kulturaktører: profesjonelle kulturutøvere og institusjoner, frivillige kulturorganisasjoner
 - Skole

Revisor har estimert et timeforbruk på 350 timer. Rapporten skal leveres sekretariatet innen 30 oktober 2022

Vurdering

Forslaget til problemstilling synes å være tilstrekkelig konkret og avgrenset til å kunne besvares, samtidig som kontrollutvalget vil få svar på mange forhold knyttet til kommunens kulturskoletilbud .

Sekretær er derfor av den oppfatning at forslag til prosjektplanen med problemstilling, kriterier, metode, leveringstidspunkt og ressursramme er dekkende, og anbefaler kontrollutvalget å slutte seg til denne.

Prosjektplanen vil bli gjennomgått av revisor i møtet. Kontrollutvalget har mulighet til å komme med innspill og forslag til endinger så lenge dette ligger innenfor rammene av

forvaltningsrevisjon og tilgjengelige ressurser.

FORVALTNINGSREVISJON

KULTURSKOLETILBUDET

PROSJEKTPLAN

Steinkjer kommune

FEBRUAR 2022

FR-1206

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstilling	Har Steinkjer kulturskole et tilbud som ivaretar lokale og nasjonale målsettinger? - Er tilbudene ved kulturskolen innrettet for å gi alle barn og unge mulighet for å delta? - o Uavhengig av økonomi - o Uavhengig av geografi - Fungerer samarbeidet i samarbeidsutvalget, med andre kulturaktører og skolene tilfredsstillende? - o Samarbeidsutvalget: representanter for elever, foreldre, lærere og politikere - o Andre kulturaktører: profesjonelle kulturutøvere og institusjoner, frivillige kulturorganisasjoner) - o Skole
Kilder til kriterier	- Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova) § 13-6 Musikk- og kulturskoletilbud Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles. - Meld. St. 18 (2020–2021): Oppleve, skape, dele — Kunst og kultur for, med og av barn og unge. - Lokale planer for kultur og kulturskolen - Sammenlignende statistikk (priser, søknader, ventelister mv.)
Metode	- Intervju - Statistikk - Annen dokumentasjon
Tidsplan	• 350 timer • 30. oktober 2022

Prosjektteam	Oppdragsansvarlig revisor: Anna Ølnes, anna.olnes@revisjonmidtnorge.no Prosjektmedarbeider: Mette Sandvik, mette.sandvik@revisjonmidtnorge.no
Uavhengighetserklæring	Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighetserklæring er vedlagt prosjektplanen.
Kontaktperson Steinkjer kommune	Kommunedirektør Bjørn Kalmar Aasland, eller den han oppnevner som kontaktperson

2 MANDAT

Revisjon Midt-Norge fikk bestilling av forvaltningsrevisjon av kulturtilbudet for barn og unge i brev datert 1.11.2021. I prosjektplanen legger vi fram aktuelle problemstillinger som kan belyses i forvaltningsrevisjonen.

2.1 Bakgrunnsinformasjon

Bestillingen er basert på vedtak i kontrollutvalget i sak 33/21, og tilhørende saksutredning. Saksutredningen tar utgangspunkt i blant annet Plan for forvaltningsrevisjon for Steinkjer kommune, med tilhørende risiko og vesentlighetsanalyse (HRV).

Kulturskolen i Steinkjer har mål om å ha en dekningsgrad på ca. 30 % av elevtallet, som også er det nasjonale målet. I dag er dekningsgraden i Steinkjer ca. 15 %. Kulturskolerådets visjon er at kulturskolen skal være for alle. Kulturskolen i Steinkjer har blant de dyreste tilbudene i fylket, noe som stiller spørsmål ved om kulturskolen i Steinkjer er en kulturskole for alle?

I vedtatt plan for forvaltningsrevisjon er følgende eksempler på problemstillinger listet opp:

- I hvilken grad når kommunen det nasjonale målet om et kulturskoletilbud som dekker 30% av elevtallet?
- I hvilken grad oppfyller kommunen visjonen om å være en kulturskole for alle?
- I hvilken grad er kulturskoletilbudet et reelt tilbud for alle barn og unge i hele kommunen?
- I hvilken grad bidrar frivilligheten i å dekke kulturtilbudet til unge?
- I hvilken grad samarbeider kommunen og frivilligheten om å gi et kulturtilbud til unge

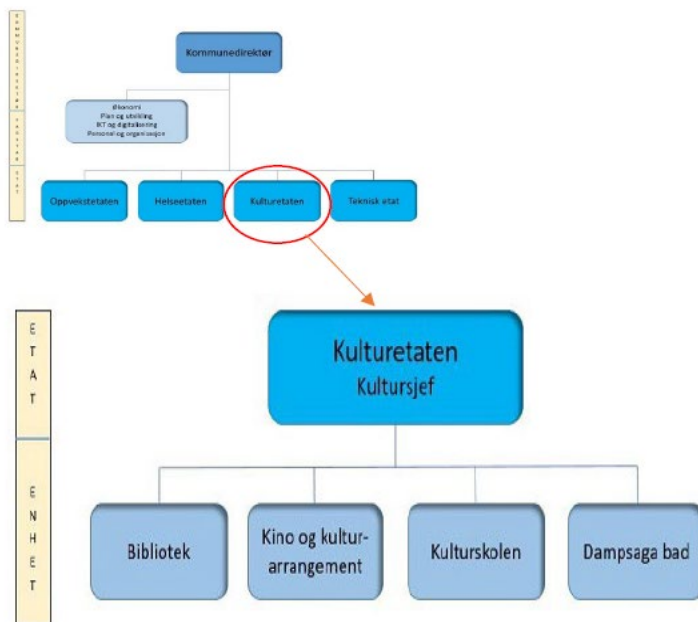
Etter det revisor kan se, er det størst utfordringer med å nå visjoner og mål for kulturskoletilbudet.

På bakgrunn av disse beskrivelsene har revisor vurdert det mest hensiktsmessig å avgrense prosjektet til å gjelde kulturskoletilbudet.

2.2 Kommunens organisering

Steinkjer kulturskole er en enhet i kulturetaten i Steinkjer kommune. Kulturetaten er direkte underlagt kommunedirektøren.

Figur 1. Organisasjonskart, Steinkjer kommunes administrasjon og tjenester

Kilde: Steinkjer kommune/Revisjon Midt-Norge

På kulturskolens nettsider går det fram at Steinkjer kulturskole har opplæringstilbud innen dans, musikk, teater og kunst. Kulturskolen har tilbud i Steinkjer og Malm/Follafoss. I tillegg har kulturskolen tilbud om sommerskole.

Steinkjer kulturskole ledes av kulturskolerektor. I tillegg har kulturskolen egen inspektør i musikkfag, en inspektør som dekker områdene dans, teater, sirkus og kunst og en inspektør for distrikt.

På nettsidene framgår det at det er ca. 30 lærere som er tilknyttet kulturskolen. De fleste innen musikkfag.

Elevavgiften for undervisning i kulturskolen er kr. 3 920,- pr. år. I tillegg kommer kr. 100,- pr. elev pr. år til noter o.a. utstyr. Det er mulig å leie instrument til kr 250,- per år. Det gis ikke søskenmoderasjon.

3 PROSJEKTDESIGN

I dette kapittelet avgrenses prosjektet og problemstillingene utdypes. Kilder til revisjonskriterier presenteres og metode for innsamling av data beskrives.

3.1 Avgrensing

Revisor foreslår at prosjektet rettes inn mot kulturskoletilbudet, og avgrenses mot andre kulturaktiviteter for barn og unge. I den grad det er sammenhenger mellom kulturskoletilbudet og andre kulturaktiviteter for barn og unge vil det bli tatt med i undersøkelsen.

3.2 Problemstillinger

Har Steinkjer kulturskole et tilbud som ivaretar lokale og nasjonale målsettinger?

- Er tilbudene ved kulturskolen innrettet for å gi alle barn og unge mulighet for å delta?
 - o Uavhengig av økonomi
 - o Uavhengig av geografi
- Fungerer samarbeidet i samarbeidsutvalget, med andre kulturaktører og skolene tilfredsstillende?
 - o Samarbeidsutvalget: representanter for elever, foreldre, lærere og politikere
 - o Andre kulturaktører: profesjonelle kulturutøvere og institusjoner, frivillige kulturorganisasjoner
 - o Skole

3.3 Kilder til kriterier

- Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)
§ 13-6 Musikk- og kulturskoletilbud
Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles.
- Meld. St. 18 (2020–2021): Oppleve, skape, dele — Kunst og kultur for, med og av barn og unge.
- Lokale planer for kultur og kulturskolen
- Sammenlignende statistikk (priser, søknader, ventelister mv.)

3.4 Metoder for innsamling av data

For å få et bilde av om kulturskolen er et tilbud som alle har barn og unge har like muligheter til å benytte, trenger vi tallmateriale og annen dokumentasjon som viser prisnivå, tilgjengelighet (geografisk), og bredde i tilbud. Videre vil det være aktuelt å se på avtaler og annen dokumentasjon som gjelder samarbeid.

Det vil være behov for å intervju en rekke personer med nøkkelfunksjoner, både i kulturskolen, men også i kommuneadministrasjonen og i samarbeidende organ. Det vil kunne gi oss inngående informasjon om erfaringer og oppfatninger rundt de spørsmålene vi stiller i problemstillingene.

Vi vil underveis i prosjektet hele tiden vurdere behov for andre, treffsikre data.

Trondheim, 26.1.2022

Anna Ølnes

Oppdragsansvarlig revisor

KILDER

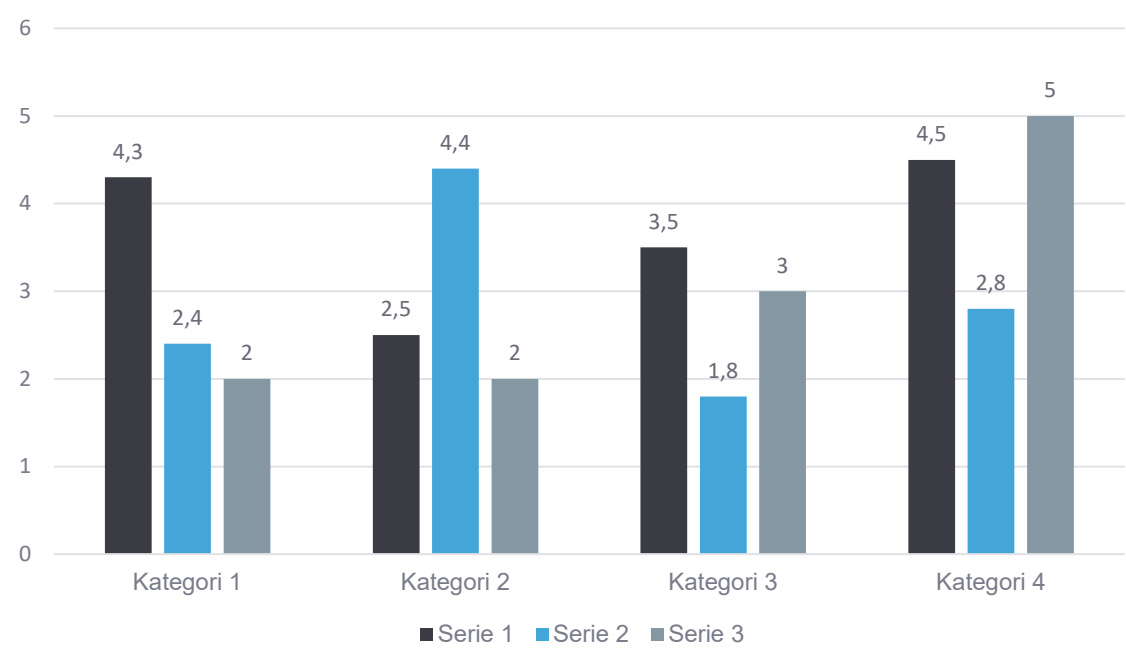
VEDLEGG 1: UAVHENGIGHETSERKLÆRING

VEDLEGG 2: ANNET

Tabell 1. Anbefalte farger i tabell

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Figur 2. Test av figur

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Prosjekt nr:
FR 1206

Kommune:
Steinkjer

Vurdering av uavhengighet - revisors egen vurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt:
Kulturskolen

Hovedreferanse:
Kommuneloven § 24-4
Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3
RS 200 --- Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4
RS 220 -- Villkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13
RS 300 -- Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6
Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8

Ansettelsesforhold:	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA</i>
Medlem i styrende Organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.</i>
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.</i>
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. <i>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i>
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede opptre ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.</i>
Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.</i>

Trondheim, 19.01.2022

Anna Ølnes
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Egenerklæring AOL

Signers:

Name	Method	Date
Ølnes, Anna	BANKID_MOBILE	2022-01-19 14:04

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Kontrollutvalgets årsmelding 2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

11.02.2022

Saknr

06/22

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/43 - 27

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget slutter seg til kontrollutvalgets årsmelding 2021
2. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret og innstiller på at kommunestyret gjør slikt vedtak

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2021 til orientering.

Vedlegg

Årsmelding 2021

Saksopplysninger

Ifølge kommuneloven har kommunestyret det øverste ansvar for å kontrollere kommunens virksomhet. Til å forestå dette på sine vegne har kommunestyret valgt et kontrollutvalg.

Kontrollutvalget vurderer fortløpende hvilken informasjon og saker som er aktuelle å oversende til kommunestyret. Kontrollutvalget har hatt den praksis at forhold som avdekkes, løses på lavest mulig nivå, og bare unntaksvis resulterer i egne rapporter til kommunestyret. Utvalget rapporterer til kommunestyret når det er viktig at dette blir holdt orientert og gitt mulighet til å drøfte eventuelle tiltak.

Kontrollutvalgets årsmelding er en oppsummering av arbeid i løpet av året, og er viktig informasjon om det arbeidet kontrollutvalget utøver på kommunestyrets vegne.

Alle møteinnkallinger med saksdokumenter er sendt ordfører og kommunedirektør. Dette fungerer som en fortløpende informasjon til kommunen og det politiske nivået.

Ordfører har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter. Kommunedirektør møter etter innkalling.

Vurdering

Skriftlig rapport om kontrollutvalgets arbeid avgis til kommunestyret hvert år. I tillegg rapporteres enkeltsaker fortløpende.

Det anbefales at kontrollutvalgets årsmelding oversendes kommunestyret med forslag om at kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2021 til orientering.

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Kontrollutvalgets årsmelding 2021

Steinkjer kommune

Innholdsfortegnelse

1.	Om kontrollutvalget, mandat og sammensetning	3
1.1	Kontrollutvalgets sammensetning i 2021	3
1.2	Reglement for kontrollutvalget	3
1.3	Rammer for utvalgets arbeid	3
1.4	Kontrollutvalgets ressurser	4
2.	Lovpålagte oppgaver	4
2.1	Regnskapsrevisjon	4
2.2	Forvaltningsrevisjon	5
2.3	Eierskapskontroll	7
2.4	Påse-ansvar overfor revisor	7
3.	Annet arbeid i utvalget	8
3.1	Møter	8
3.2	Saker	8
3.3	Opplæring og faglig samarbeid	9
4.	Avslutning	9
5.	Vedlegg: Saker behandlet i kontrollutvalget i 2021	10

1. Om kontrollutvalget, mandat og sammensetning

Alle kommuner skal ha et kontrollutvalg valgt av kommunestyret¹. Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan, og skal føre løpende kontroll med den kommunale forvaltning.

1.1 Kontrollutvalgets sammensetning i 2021

Medlemmer			Varamedlemmer	
May Britt Lagesen	Ap	Leder	Helene Fines	1. vara Ap
			Inger Karin Dahle	2. vara Ap
Arnhild Bilstad Opdal	Krf	Nestleder	Stein Egil Krogstad	1. vara Krf
			Marit Drøpping Landsem	2. vara Krf
Eirik Forås	Sp	Medlem	Synnøve Hoseth	1. vara Sp
Petter Vesterdal	Sp	Medlem	Vidar Jørgensen	2. vara Sp
			Toril Sværd	3. vara Sp
			Are Severing Ingulfsvann	4. vara Sp
Kai-Jørgen Lorvik	Ap	Medlem	Rune Hallstrøm	1. vara Ap
			Lars Petter Løkken	2. vara Ap

Kommunestyrets representant(er) i kontrollutvalget har vært May Britt Lagesen, Eirik Forås og Petter Vesterdal. I kommunestyret den 15.12.21 - sak 72/21 ble Bente Asp valgt til ny leder. Kontrollutvalget har ikke hatt møter i 2021 etter at ny leder ble valgt.

Kontrollutvalget størrelse og representasjon i kommunestyret er i henhold til kravene i kommuneloven. Kravene i kommuneloven til jevn fordeling mellom kjønnene er ivarettatt.

1.2 Reglement for kontrollutvalget

Reglement for kontrollutvalget er vedtatt av kommunestyret².

Kommunestyret har åpnet for at kontrollutvalgets møter også kan gjennomføres som fjernmøter i spesielle tilfeller. Dette avgjøres av kontrollutvalgets leder.

Reglement er publisert på utvalgets nettside: <http://www.konsek.no/kontrollutvalg/nye-steinkjer/>

1.3 Rammer for utvalgets arbeid

Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven sørge for at følgende oppgaver blir utført:

- Regnskapsrevisjon – påse at kommunens regnskaper revideres på en betryggende måte, avgi uttalelse om årsregnskapet og påse at revisors påpekninger til årsregnskapet blir fulgt opp.
- Forvaltningsrevisjon – utarbeide plan for forvaltningsrevisjon, basert på risiko og vesentlighetsvurdering, følge og rapportere resultatet til kommunestyret.
- Eierskapskontroll – utarbeide plan for eierskapskontroll og føre kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper, og rapportere resultatet til kommunestyret, .

¹ Jf. kommuneloven § 23.1

² Sak 62/20, dato 23. september 2020

- Vedtak – Påse at vedtak som kommunestyret treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter blir fulgt opp
- Valg av revisjonsordning – kontrollutvalget avgir innstilling om valg av revisjonsordning til kommunestyret og eventuelt innstiller på valg av revisor.
- Budsjett – utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen.

Innenfor disse rammene skal kontrollutvalget utføre kontrollarbeidet på vegne av kommunestyret, for å bidra til god tjenestekvalitet, effektiv ressursutnyttelse og å sikre at politiske vedtak blir fulgt opp.

I tillegg kan kontrollutvalget på eget initiativ, ta opp forhold som kan oppfattes som uønskede eller i strid med mål om en effektiv og forsvarlig forvaltning av kommunens ressurser.

Kommunestyret kan be kontrollutvalget utføre konkrete kontrolloppgaver på sine vegne. Dette har kommunestyret ikke benyttet seg av i 2021.

1.4 Kontrollutvalgets ressurser

1.4.1 Sekretariat

Kontrollutvalget har sekretariatsbistand fra Konsek Trøndelag IKS, der kommunen er en av deltagerne/eierne sammen med 32 ³ andre kommuner og fylkeskommunen.

Sekretariatet utreder saker, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, utarbeider forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, samt følger opp vedtak.

I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom kontrollutvalget og revisjonsselskap, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

1.4.2 Revisjon

Kommunen er medeier i Revisjon Midt-Norge SA. Kommunen har avtale om levering av samtlige revisjonstjenester der.

1.4.3 Økonomi

For å kunne utføre sine lovpålagte kontrollfunksjoner på en god måte er det viktig at kontrollutvalget er gitt tilstrekkelig med ressurser.

Kontrollutvalget utarbeider årlig forslag til budsjett for kontroll og revisjon. Dette skal følge innstillingen til årsbudsjett til kommunestyret.⁴

2. Lovpålagte oppgaver

2.1 Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget behandler saker om regnskapsrevisjon på flere møter gjennom året. Det er etablert rutiner for orienteringer fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor i forbindelse med

³ 32 deltagere/eiere fra 1. januar 2021

⁴ Kontrollutvalget sak 35/20 og kommunestyret sak 92/20 (16.desember 2020)

avleggelse av revisjonsberetning, samt informasjon om planlegging og status for finansiell revisjon og eventuelle områder det arbeides spesielt med.

2.1.1 Kontrollutvalgets uttalelse

Kontrollutvalget har i sak 16/21, 17/21 og 18/21 uttalt seg om kommunens årsregnskap som består av, Steinkjerbygg KF, Kommuneskoger Ogndalsbruket KF og Steinkjer kommune inklusive det konsoliderte regnskapet.

Kontrollutvalgets uttalelse er oversendt foretaksmøte/kommunestyret med kopi til formannskapet, og inngikk som beslutningsgrunnlag ved behandling av regnskapene for 2020.

2.1.2 Etterlevelseskontroll - Selvkost

Revisor har utført attestasjonsoppdrag om kommunens etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på selvkostområdet.

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er revisor ikke blitt oppmerksomme på noe som gir grunn til å tro at Steinkjer kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i selvkostforskriften.

Saken ble behandlet av kontrollutvalget i møtet i april der kontrollutvalget gjorde slikt vedtak i sak 13/21:

- 1. Kontrollutvalget tar saken til orientering.*
- 2. Kontrollutvalget oversender ikke saken til kommunestyret nå, men rapporterer dette særskilt i kontrollutvalgets årsmelding.*

2.1.3 Etterlevelseskontroll - Innkjøp

Revisor har utført attestasjonsoppdrag om kommunens etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på innkjøpsområdet.

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis har revisor ut fra forhold omtalt i «Grunnlag for konklusjon med forbehold» grunn til å anta at Steinkjer kommune i det alt vesentlige ikke etterlever bestemmelser angitt i anskaffelseslov med tilhørende forskrifter for enkeltanskaffelser under terskelverdi.

Etterlevelseskontroll innkjøpsområdet ble behandlet av kontrollutvalget i møtet i april. I møtet fikk kontrollutvalget opplyst at kommunen hadde tatt tak i de påpekninger revisor hadde gjort, og kontrollutvalget gjorde slikt vedtak i sak 14/21:

- 1. Kontrollutvalget tar saken til orientering*
- 2. Kontrollutvalget oversender ikke saken til kommunestyret nå, men rapporterer dette særskilt i kontrollutvalgets årsmelding.*

2.2 Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal utrede behovet for, planlegge og bestille forvaltningsrevisjoner i kommunen og resultatene fra arbeidet skal rapporteres til kommunestyret.

Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024, er vedtatt av kommunestyret i sak 25/20 i mai 2020. Følgende prosjekter er prioritert i planen:

- 1) Vann og Avløp

- 2) Kulturtilbudet til barn og unge
- 3) Steinkjer Næringsselskap AS
- 4) Rus- og psykiatri
- 5) Avvik og avviksmeldinger
- 6) Følgende fire prosjekter prioriteres i uprioritert rekkefølge:
 - Kvalitet i skolen
 - Tidlig innsats
 - Inn-Trøndelag Vekst AS
 - Barnevern

Kontrollutvalget er gitt fullmakt til å gjøre endringer i prioriteringsrekkefølgen.

2.2.1 Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon Dampsaga Bad AS

Forvaltningsrevisjon og Eierskapskontroll Dampsaga Bad var bestilt i 2020. Rapport levert april 2021. Kommunestyret gjorde slikt vedtak i møte den 26.mai - sak 23/21:

1. *Kommunestyret tar rapporten til orientering*
2. *Kommunestyret peker på viktigheten av god eierstyring, og ber om et sterkere fokus på eierstyring og selskapsledelse gjennom folkevalgt- opplæringen*
3. *Kommunestyret viser til betydningen av at eierrepresentant forankrer viktige saker knyttet til de kommunalt eide selskapene i formannskapet, eventuelt i kommunestyret dersom saken tilsier det*
4. *Kommunestyret ber om at Eiermeldingen utvikles iht. lovkrav og fremmes årlig for kommunestyret*

2.2.2 Forvaltningsrevisjon Vann og avløp

Forvaltningsrevisjon Vann og avløp var bestilt i 2020. Rapport levert august 2021- Kommunestyret gjorde slikt vedtak i møte den 15.12.2021 - sak 67/21:

1. *Kommunestyret tar rapporten til orientering.*
2. *Kommunestyret ber kommunedirektøren merke seg revisor sine konklusjoner og anbefalinger.*
3. *Kommunestyret ber kommunedirektøren rapportere tilbake til kontrollutvalget i løpet av 2022 på hvordan anbefalingene i rapporten følges opp.*

2.2.3 Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon Brannvesenet Midt IKS

Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon Brannvesenet Midt IKS ble bestilt våren 2021, og er et samarbeid med flere av Brannvesenet Midt IKS sine eiere/deltagere. Rapport forventes levert i starten av 2022.

2.2.4 Forvaltningsrevisjon Kultur for barn og unge

Forvaltningsrevisjon Kultur for barn og unge ble bestilt høsten 2021. Rapport forventes levert i løpet av 2022

2.2.5 Oppfølging av tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner.

Kontrollutvalget har et ansvar for å følge opp kommunestyrets vedtak i forbindelse med tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner.

Det foreligger ingen tidligere forvaltningsrevisjon til oppfølging.

Kontrollutvalget har like vel fått orientering fra kommunaldirektør og kultursjef om Steinkjerhallen AS og den økonomiske situasjonen der etter 2022. Dette på bakgrunn av en selskapskontroll fra 2019.

2.3 Eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal kontrollere at selskapene som kommunen er eier i blir drevet i tråd med politiske vedtak og lovverket. Utvalget skal også føre kontroll med at formålet med eierskapet blir ivarettatt og at eierstyringen er god.

Plan for Eierskapskontroll 2020-2024, er vedtatt av kommunestyret i sak 24/20 i mai 2020. Følgende er prioritert i planen:

- 1) Eiermelding og eierstyring, der nye Steinkjer ses under ett.
- 2) Steinkjer Næringselskap AS
- 3) Brannvesenet Midt IKS
- 4) Dampsaga Bad AS

Kontrollutvalget er gitt fullmakt til å gjøre endringer i planen.

2.3.1 Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon Dampsaga Bad AS

Se punkt 2.2.1 om Forvaltningsrevisjon

2.3.2 Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon Brannvesenet Midt IKS

Se punkt 2.2.3 om Forvaltningsrevisjon

2.3.3 Oppfølging av tidligere gjennomførte eierskapskontroller

Kontrollutvalget har et ansvar for å følge opp kommunestyrets vedtak i forbindelse med tidligere gjennomførte eierskapskontroller.

Det foreligger ingen tidligere eierskapskontroller til oppfølging..

2.4 Påse-ansvar overfor revisor

Kontrollutvalget skal påse at de formelle kravene til revisor blir overholdt, for eksempel krav til utdanning, vandel, uavhengighet og objektivitet. Disse forholdene hviler det et ansvar på revisor å dokumentere, og det er etablert rutiner for at dette skjer

For å følge opp ansvaret slik det går fram av krav i forskriftene, har kontrollutvalget lagt vekt på en god dialog med revisor og løpende informasjon om det løpende revisjonsarbeidet. For regnskapsrevisjon orienterer oppdragsansvarlig revisor rutinemessig i utvalgets møter. (Se sak 02/21, 13/21,14/21,15/21, 29/21, 34/21, 35/21)

Når det gjelder forvaltningsrevisjon er dialogen knyttet til den enkelte undersøkelse.

3. Annet arbeid i utvalget

3.1 Møter

Kontrollutvalget har i 2021 avholdt 7 møter. Møtene i januar og april ble gjennomført som fjernmøte via Microsoft teams. Utvalget har behandlet 43 saker. Tre saker er oversendt kommunestyret til endelig behandling.

En fullstendig oversikt over møter og saker som er behandlet i kontrollutvalget er vist i vedlegg.

3.2 Saker

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold de er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommunelovens 7. del (§ 23-1 t.o.m. § 23-7) og forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv.

Kontrollutvalget har i 2021 ikke gitt høringsuttalelser til lov og forskrift eller kommunale reglement, gjennomført granskninger eller høringer.

Kontrollutvalget har mottatt en henvendelse fra publikum. Denne er fulgt opp med orientering i kontrollutvalget, sal 23/21.

Pga. Covid-19 har kontrollutvalget ikke hatt mulighet til å gjennomføre planlagte besøk.

Kontrollutvalget har fått orienteringer fra administrasjonen i møte i flere saker gjennom året.

Fra administrasjonen har disse møtt og orientert i møte:

2021 Dato	SAK OG TITTEL	Fra administrasjonen møtte
12/3	09/21 Orientering fra kommunedirektøren - Reorganisering av Dampsaga bad	Kommunedirektør
30/4	16/21 Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF Årsregnskap og årsberetning 2020 - Kontrollutvalgets uttalelse	Skogsjef
	17/21 Steinkjerbygg KF årsregnskap og årsberetning 2020 - Kontrollutvalgets uttalelse	Steinkjerbygg KF ved: Administrerende direktør Økonomisjef
	18/21 Steinkjer kommune Årsregnskap og årsberetning 2020 – Kontrollutvalgets uttalelse	Kommunedirektør Økonomisjef
11/6	23/21 Orientering til kontrollutvalget fra Administrerende Direktør Steinkjerbygg KF - Arbeidslivskriminalitet	Steinkjerbygg KF ved: Administrerende Direktør Prosjektsjef
3/12	39/21 Orientering fra kommunedirektøren - Barneverntjenesten	Kommunedirektør Oppvekstsjef
	40/21 Orientering fra kommunedirektøren - Steinkjerhallen AS	Kommunedirektør Kultursjef
	41/21 Orientering fra kommunedirektøren - Budsjett 2022 Økonomiplan 2022-2025	Kommunedirektør Økonomisjef

3.3 Opplæring og faglig samarbeid

Alle medlemmer i kontrollutvalget har fått tilbud om å delta i opplæring og faglig samarbeid gjennom Konsek Trøndelag IKS, Norges kommunerevisorforbund (NKRF) og Forum for kontroll og tilsyn (FKT).

Utvalget har vært representert på disse samlingene:

- FKT
Fagkonferansen (Digital)
Deltager: Kai-Jørgen Lørvik
- FKT
Årsmøtet ble gjennomført via Microsoft teams
Deltager: Kai-Jørgen Lørvik

4. Avslutning

Årsmeldingen er en oppsummering av årets virksomhet i kontrollutvalget, utvalgets saker ligger åpent på sekretariatets hjemmesider: <http://www.konsek.no/kontrollutvalg/nye-steinkjer/>

Kontrollutvalgets arbeid skal bidra til å styrke tilliten til lokaldemokratiet. Utvalget mener å ha bidratt til dette og vil takke kommunestyret og administrasjonen for samarbeidet.

Steinkjer 11.02.2022
Kontrollutvalget

5. Vedlegg: Saker behandlet i kontrollutvalget i 2021

2021 Dato	SAK TITTEL
29/1	01/21 Referatsaker 29.01.2021
	02/21 Orientering fra regnskapsrevisor - nye regnskapsprinsipper fra 2020
	03/21 Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon Dampsaga Bad AS - Revisor orienterer om status
	04/21 Rapportering av timer - Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll m.m.
	05/21 Henvendelse fra kontrollutvalget i Snåsa - Brannvesenet Midt IKS - Utsatt sak
	06/21 Årsmelding 2020
	07/21 Møteprotokoll 29.01.2021
12/3	08/21 Referatsaker 12.03.2021
	09/21 Orientering fra kommunedirektøren - Reorganisering av Dampsaga bad
	10/21 Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll Brannvesenet Midt IKS - Prosjektplan
	11/21 Godkjenning av møteprotokoll 12.03.2021
30/4	12/21 Referatsaker 30.04.2021
	13/21 Revisjonsuttalelse forenklet etterlevelseskontroll 2020 - Selvkost
	14/21 Revisjonsuttalelse forenklet etterlevelseskontroll 2020 - Innkjøp
	15/21 Orientering fra regnskapsrevisor
	16/21 Steinkjer kommuneskoger Ogndalsbruket KF Årsregnskap og årsberetning 2020 - Kontrollutvalgets uttalelse
	17/21 Steinkjerbygg KF årsregnskap og årsberetning 2020 - Kontrollutvalgets uttalelse
	18/21 Steinkjer kommune Årsregnskap og årsberetning 2020 – Kontrollutvalgets uttalelse
	19/21 Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon Dampsaga Bad AS - endelig rapport
	20/21 Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon Brannvesenet Midt IKS - Revidert
	21/21 Godkjenning av møteprotokoll 30.04.2021
11/6	22/21 Referatsaker 11.06.2021
	23/21 Orientering til kontrollutvalget fra Administrerende Direktør Steinkjerbygg KF - Arbeidslivskriminalitet
	24/21 Oppfølging av kontrollutvalgets saker valgperioden 2019-2023 status pr mai
	25/21 Godkjenning av møteprotokoll 11.06.2021
27/8	26/21 Referatsaker 27.08.2021
	27/21 Budsjettoppfølging kontrollarbeidet 2021
	28/21 Budsjett kontrollarbeidet 2022 - Økonomiplan 2022-2025
	29/21 Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighetserklæring
	30/21 Godkjenning av møteprotokoll 27.08.2021
29/10	31/21 Referatsaker 29.10.2021
	32/21 Forvaltningsrevisjon vann og avløp - rapport
	33/21 Forvaltningsrevisjon - Bestilling nytt prosjekt
	34/21 Revisjonsstrategi 2021
	35/21 Forenklet etterlevelseskontroll for 2020. Risiko- og vesentlighetsvurdering
	36/21 Innspill til årsplan 2022
	37/21 Godkjenning av møteprotokoll 29.10.2021
3/12	38/21 Referatsaker 03.12.2021
	39/21 Orientering fra kommunedirektøren - Barneverntjenesten

	40/21 Orientering fra kommunedirektøren - Steinkjerhallen AS
	41/21 Orientering fra kommunedirektøren - Budsjett 2022 Økonomiplan 2022-2025
	42/21 Årsplan med møteplan 2022
	43/21 Godkjenning av møteprotokoll 03.12.2021

Godkjenning av møteprotokoll 11.02.2022

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

11.02.2022

Saknr

07/22

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 22/14 - 1

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 11.02.2022, godkjennes.